LIET. BIBLIOGR.
TARNYBOS
DOVANA

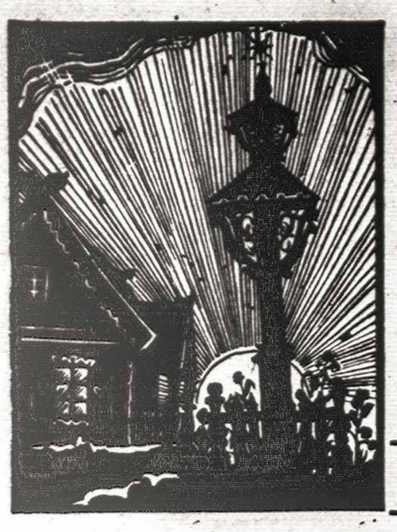

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 36 (504) TORONTO, Ontario, 1959 m. rugsėjo (September) mėn. 3 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

HAMILTONAS SVEIKINA VI-ios LIET. DIENOS DALYVIUS

VI-ji KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Tradicija tapusi Kanados Lietuvių Diena, tik pernai dėl PLB Seimo praleista, šiemet vėl ruošiama Hamiltone, kur buvo suruošta ir pirmoji. Ji įvyks šį savaitgalį ir, be abejonės, sutrauks nemažą skaičių Kanados lietuvių, o taip pat svečių iš JAV.

Juk tai didžiausias metinis Kanados Lietuvių Bendruomenės sujudimas, jos gyvybingumo pasireiškimas. Ir vėl pasirodys mūsų sportininkai, menininkai, vėl bus tartas viešas žodis gyvybiniais lietuvių tautos reikalais, tartas žodis tautos vardu, kuri okupanto sukaustyta savo balso pakelti negali. Pagaliau tai pačios čionykštės bendruomenės sujudimas, atsitraukimas nuo kasdieniškųjų rūpesčių ir atsigręžimas į bendruomeninius lietuviškuosius reikalus, kurių yra taip daug ir kurie dažnai paskęsta kasdienybės rutinoje.

Kanados Lietuvių Diena niekad nebuvo posėdžių bei problemų svarstymo diena. Ji ne tam skiriama. Tai lietuviškosios bendruomenės pasirodymo ir atsigaivinimo šventė. Ir šį kartą Hamiltono miestas pajus, kad čia esama lietuvių, kurie puoselėja savąjį kultūrinį gyvenimą, išlaiko savąjį skirtingą veidą, kad į kanadiškąjį gyvenimą atėjo ne tuščiomis, bet su savu įnašu, turi savus siekimus ir rūpinasi ne vien duonos kąsniu, ne vien savos bendruomenės reikalais, bet nepamiršta ir savo gyvenamojo krašto bei dar platesnių problemų; kad jie yra pasiryžę savąją duoklę atiduoti šiam kraštui, kurį patys pasirinko naująją tėvynę. Ir ne vien savo darbu, bet taip pat mintimis, idėjomis ir viso gyvenimo vertinimu. Lietuviai jau žino, kad tai jų ne tik teisė, bet ir pareiga, nes demokratinio krašto gyvenimo formos bei linkmės yra visų krašto gyventojų valios išvestinė. Didžioji šio krašto lietuvių dauguma jau yra Kanados piliečiai, lygiai atsakingi už krašto ateitį, kaip ir visi kiti piliečiai. Ir tik kaikurie nemokšos politikai kartais dar kalba į juos kaip į imigrantinę grupę, užmiršdami, kad gal dar tą pačią dieną kur nors kryžiavojosi nedarą skirtumo tarpe piliečių, vieną ir kitą vertiną čia gimusius ar iš kitur atvykusius.

Savos kultūros puoselėjimas, jos išryškinimas bei demonstravimas netik nėra priešingas kanadiškajam gyvenimo būdui, bet yra būtinybė kiekvienai šio krašto tautinei grupei. Čia juk neproteguojamas joks sulydymas, bet laikomasi integravimo principo, siekiama saveiksmingo susijungimo, kiekvienos atsineštinės kultūros bei kiekvienos etninės grupės įnašo į besiformuojančią Kanados tautą, kiekvienos kultūros poveikio į jos kultūrinę lytį. Dėl to ir lietuviškosios bendruomenės pastangos negali būti nevertinamos ar smerkiamos.

Dar didesnę atsakomybę kanadiškajai lietuvių bendruomenei uždeda lietuvių tauta. Jokia tauta savo išeivio ar pabėgėlio neatpalaiduoja nuo tautinių pareigų, kurių pirmoji yra išlikti lietuviais ir tokiais pat palikti savo vaikus. Žinome, kaip tai sunku, ypač gyvenant išsiblaškius mažomis grupelėmis. Šiuo atžvilgiu LD ir panašios šventės yra tikras gyvybės šaltinis. Žmogus savųjų tarpe atsigaivina, pasijutęs ne vienas sustiprėja. Ypač tai svarbu jau čia išaugusiam jaunimui, kurio nemaža dalis, nuolat būdama tarp svetimųjų, yra išstatyta tautinio mažavertingumo kompleksams. Pabuvojimas lietuviškoje masėje, pajutimas, kad jis nėra vienas, kad jo tautos kultūrinės vertybės toli gražu ne tokios menkos, kaip jam gal atrodė nuošalumoje, gali padaryti didelio įspūdžio, gali uždegti savųjų ilgesiu ir noru taip pat pasireikšti lietuviškoje dirvoje.

Tėvus LD be abejonės traukia ir savo kultūrinė programa, ir proga susitikti seniai nematytų bičiulių, atsigaivinti lietuviškoje aplinkoje. Jaunuoliai ne visi tą jaučia, bet jiems tai labiausiai reikalinga. Dėl to tėvai neturėtų jų palikti namuose. Geriau jau patiems pasiaukoti ir likti, jei visiems negalima vykti. LD turėtų būti jaunimo susibūrimo dienos. O ir veikti jiems ten bus ką. Juk sportas ir balius pirmiausia jaunimo reikalas.

LD suorganizavimas yra mūsų sąlygose didelis ir sunkus darbas. Tad siekime kuo didžiausių jos vaisių.

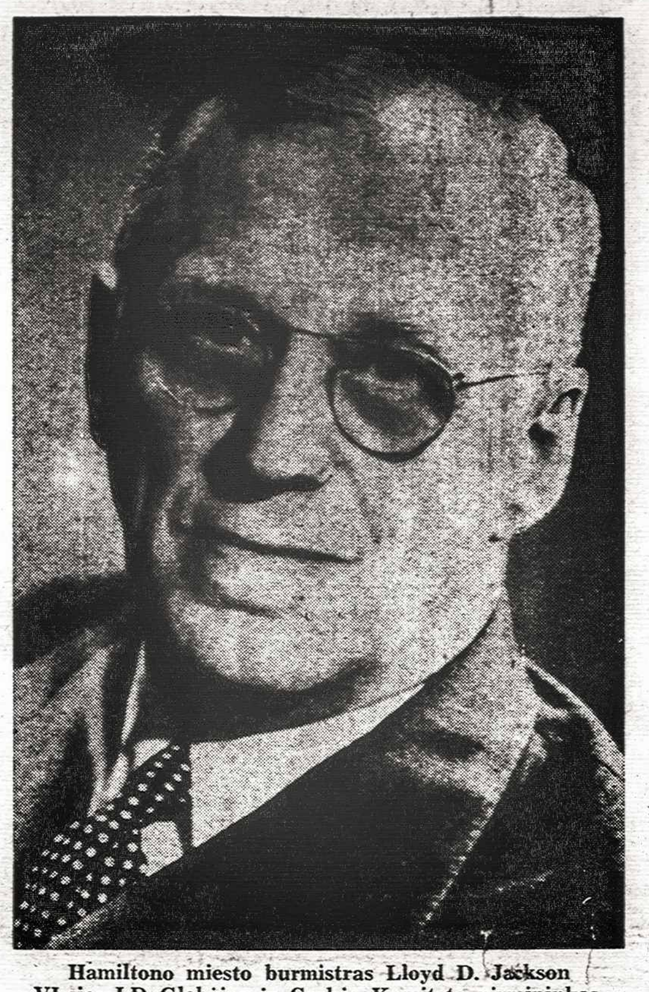

Hamiltono miesto burmistras Lloyd D. Jackson VI-sios LD Globėjas ir Garbės Komiteto pirmininkas.

Pirmieji įspūdžiai iš Lietuvos

Komunistuojančių JAV lietuvių I grupė jau grįžo Amerikon ir pradėjo dalintis savo įspūdžiais su savo idėjos draugais. Tie pasakotiniai jų įspūdžiai dar nepasiekė viešumos, tačiau iš anksto žinoma, kokie jie bus — pagal Kremliaus užsakymą. Kaikurių lankytojų įspūdžių nuotrupos buvo skelbiamos per Vilniaus radiją ir komunistinę spaudą. Visur — pagyrimai ir tarybiniai liaupsinimai. Visdėlto jų tarpe įsimaišė ir trupinėliai paslėptos tiesos. Pvz. A. Gukas su žmona važinėję atskirai nuo grupės, savo laiške "Laisvei" pažymi, kad lankėsi ir kaimuose, kur susidarė slegiantį įspūdį: "Vėliau apsilankėme ir kaimuose. Kaikur pastebėjome apsileidimo ir trūkumų. Gal būt vieni neturi geros vadovybės, o kaikuris gal dar laukia praeities laikų — praeities, kuri negrįš". Taigi kolchozinė baudžiava nukrečia ir pačius komunistuojančius.

Panašų įspūdį apie kaimą susidarė ir J. Juška, kiek tai matyti iš jo pareiškimų per Vilniaus radiją. Esą jis nuvykęs aplankyti savo giminių apie Anykščius. Kolūkį pasiekę arkliuku; jį pasitikęs pirmininkas, kuris aprodęs kolūkį ir surengęs vaišes. Esą "baliavoję" visą naktį — buvusi tikra šventė; aplankęs gimines, padaręs nuotraukų ir visur ėjęs, kur norėjęs ir, kaip matyt, visur radęs tą patį skurdą.

A. Gukas savo laiške mini būdingą aplinkybę, kad su žmona galėję aplankyti "mažamečių stovyklą", t.y. komunistinių pijonierių stovyklą, kur radęs 250 vaikų. Ten jam buvęs surengtas koncertas su liaudies šokiais, dainom ir deklamacijom. Pasak A. Guko, vaikai ten mokomi dainuoti, šokti, muzikos, daržininkystės ir ruošiami "net prakalbininkais ir vadais", kad jie "turės duoti pavyzdingus piliečius ir šviesią ateitį". Vasaros stovyklos okupuotoje Lietuvoje plačiai naudojamos komunizmui skiepyti jaunimo širdyse.

Antroji komunistuojančių JA V-bių lietuvių grupė, aplankiusi visą eilę okupuotos Lietuvos vietovių, vėl grįžo Vilniun, kur įvyko atsisveikinimo mitingas. Kaip ir I grupė, jie tais pačiais keliais — per Maskvą grįžta Amerikon.

Spaudos žiniomis, sovietų valdžia nutarusi leisti turistus lankytis Vilniuje ir Talline. Ikišiol buvo leidžiama lankytis tiktai Rygoje.

Dr. A. Margeris, grįžęs iš okupuotos Lietuvos pareiškė buvęs sužavėtas priėmimais, vaišėmis, ekskursijomis. Būdamas neprikl. Lietuvoj nepatyręs tokio augštųjų pareigūnų artumo. Okup. Lietuvoj jam tik nepatikę, kad negalėjęs pasikalbėti su vietiniais žmonėmis bei padaryti nuotraukų suplanuotai knygai apie gyvenimą dabartinėje Lietuvoje. Buvo žinių, kad rašytojų d-ja jam paruošusi net kelionės planą, bet išėjo kitaip — turėjo grįžti Amerikon drauge su grupe. Būdamas Kaune dr. A. Margeris aplankė K. Vairą-Račkauską, gyv. gražiuose namuose ir rašantį knygą apie kun. Dembskį.

SUSITIKO SU ZIMANU

Niujorke, komunistinio laikraščio "Laisvė" red. R. Mizaros bute, buvo surengtas priėmimas sovietinės "Tiesos" red. H. Zimanui, besilankančiam JAV su grupe sovietinių žurnalistų. Jame dalyvavo ir rusiškos "Pravdos" red. Alkalkin, kuris pareiškė turįs vilti, kad su Amerikos lietuviais matysis Maskvoj. H. Zimanas papasakojo apie padėtį okupuotoj Lietuvoj, primindamas, kad ir Lietuvoj gyvenimas einąs geryn. Į klausimus atsakinėjo labai trumpai ir išsisukinėjančiai. Be to, minėjo, kad netrukus būsią galima su daugeliu Amerikos lietuvių susitikti Vilniuje. Priėmime dalyvavo daugiausia senosios kartos komunistuojantieji lietuviai, nors buvo ir pora iš naujųjų atcivių. Kaikurie Niujorko liet. žurnalistai bei rašytojai buvo susitikę Zimaną atskirai kitom progom. Jis visur buvęs labai rezervuotas ir griežtas. Ne be reikalo jis laikomas vienu iš nedaugelio augštumoje išlikusių aršių stalinistų.

PAŠALINTAS SOVIETINĖS LATVIJOS VICEPREMJERAS

Sovietų "Partijna žizn" paskelbė straipsnį, parašytą sov. Latvijos premjero Vilis T. Lacis, kuris išpeikė savo vicepremjerą Berklavs, pateisindamas jo pašalinimą iš pareigų. Pašalintas gi jis buvo už pasiūlymus palikti Latvijos gaminius savo krašto gyventojams, o ne siųsti juos Rusijon. Esą Berklavs tuo būdu nukrypęs nuo "tikrojo kelio" ir pasidavęs nacionalistinėm tendencijom. Vicepremjeru jis buvo paskirtas 1954 m.

BRANGŪS TAUTIEČIAI,

Tautos meilė ir jautrus sielojimasis gimtojo krašto likimu,
Lietuvybės išlaikymas ir kova prieš rusiškąjį imperializmą,
Vienybės atgaivinimas ir mūsų tautos tragiška padėtis,
Laisvės dienų prisiminimas ir pasiryžimas ištverti tremties dienose,

mus Hamiltono lietuvius paskatino jau antrą kartą suorganizuoti KANADOS LIETUVIŲ DIENĄ Hamiltone.

Ši VI-ji KANADOS LIETUVIŲ DIENA sutampa su Molotovo - Ribbentropo prieš 20 metų pasirašyta klastinga sutartimi, kurios pasekoje mūsų kraštas prarado tautinę laisvę ir valstybinę nepriklausomybę.

Tad ši VI-ji KANADOS LIETUVIŲ DIENA tebūna:

Demonstracija mūsų besąlyginio pasipriešinimo smurtui,

Pasmerkimas mūsų krašto okupanto ir protestas prieš Kremliaus klastą,

Demonstracija lietuviškos dvasios atsparumo ir tautos gyvastingumo,

Demonstracija mūsų lojalumo Kanados valstybei ir ištikimybės mūsų gimtajam kraštui — Lietuvai.

VI-sios KANADOS LIETUVIŲ DIENOS proga širdingai sveikiname visus šios šventės dalyvius. Tikimės, kad ši DIENA sustiprins mūsų lietuvišką dvasią, atgaivins bendravimą ir paskatins sekmingiau vesti kovą su rusiškuoju komunizmu kol pagaliau mūsų sesės ir broliai savame krašte atgaus tautinę laisvę ir nepriklausomybę.

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba
ir
VI Kanados Lietuvių Dienos
Organizacinis Komitetas.

Savaitės įvykiai

Naujas komunistinių pajėgų sujudimas Azijoj pažadino ir vakariečių susirūpinimą. Ikišiol didysis neutralistas Nehru, Indijos premjeras, palankiai kalbėjo apie komunistinę Kinijos valdžią, stengdamasis išlaikyti draugiškus santykius su ja. Jungt. Tautose nekartą jo pasiuntiniai kovojo už Kinijos priėmimą nariu. Staiga šis palankumas dingo, ir Nehru pranešė parlamentui, kad Kinijos kariniai daliniai įsiveržę Indijos teritorijon iš Tibeto dviejose vietose: į Sikkim-Bhutan provincijas ir Ladakh sritį prie Kašmiro. Sikkim provincija turi 140.000 gyv. 2.800 kv. mylių, o Bhutan — 700.000 gyv. 17.000 kv. mylių. Komunistinės Kinijos valdžia tvirtina, esą tos provincijos priklausančios Tibetui, o Indija laiko jas autonominiais kraštais, Indijos globojamais. Per pirmuosius ginkluotus susidūrimus tose Himalajų kalnų kraštuose Indijos pasienio apsaugos daliniai buvo nugalėti ir kom. kiniečiai užėmė dalį jų teritorijos. Premjeras Nehru pareiškė, kad kitos išeities nėra kaip ginti užpultas teritorijas. Ten jau pasiųsti kariniai daliniai. Tibeto dvasinis ir pasaulietinis vadovas Dalai Lama, gyvenąs Indijoj kaip tremtinys, paskelbė atsišaukimą, kviesdamas Jungt. Tautas ir laisvąjį pasaulį gelbėti žudomą jo kraštą, kur nuo sukilimo pradžios žuvę 80.000 asmenų. Čiangkaišekas Formozoje šaukia visas Azijos tautas sukilti prieš komunizmą ir eiti gelbėti pavojun atsidūrusių kraštų.

Ginklai Laos kraštui

Ne be kiniečių pagalbos sukilo ir Laos komunistai padedami išsiveržėlių iš š. Vietnamo. Nedideliais būriais jie veikia 3 provincijose iš 12 ir yra priartėję prie sostinės Luang Prabang. Laos vyriausybės kariuomenė, turinti 25.000 vyrų, kovoja su sukilėliais paskirstyta į nedidelius dalinius. JAV, paprašytos Laos vyriausybės, sutiko siųsti pagalbą ginklais, kurie netik sustiprins Laos kariuomenės apginklavimą, bet ir įgalins padidinti ją iki 29.000. Taigpi šia pagalba pasinaudos ir milicija, kuri galės pakelti savo narių skaičių iš 16.000 iki 20.000. Faktiškai JAV pagalba tėra praplėtimas jau anksčiau Laos vyriausybei pradėtos pagalbos. Pvz. pernai JAV šiam reikalui išleido $30 mil.

Nuvertino pinigus

Indonezija, tapusi nepriklausoma valstybė, apimančia 3.000 salų, tebevargsta kovose su sukilėliais. Jos lėšos gerokai išsisėmė, krašto ūkis nusilpo. Vyriausybė, vadovaujama prez. Sukarno, turinčio beveik neribotą valdžią, ėmėsi gelbėti kraštą radikalia reforma — didžiųjų banknotų nuvertinimu ir bankinių indėlių sulaikymu. Valdžios dekretu, 500 ir 1.000 rupijų banknonai, turėję $44 ir $88 vertę nuvertinti 90%. Tuo būdu liko paliestos turtingųjų pajamos, ypač tų, kurie pasipelnė iš kovų su sukilėliais. Banko indėliai virš 25.000 rupijų sulaikyti ir jie bus panaudoti išpirkti vyriausybės paskolos lakštams. Taipgi įvesti importo ir algų suvaržymai. Kovos su sukilėliais tebeina, bet yra žinių, kad sukilėliai linksta tartis.

Eisenhoweris Europoj

Besiruošdamas pokalbiams su komunistų Nr. 1 — Chruščiovu, JAV prez. Eisenhoweris lanko V. Europos sostines. Pirmiausia jis aplankė kanclerį Adenauerį Bonnoje, kur didelės minios žmonių kėlė jam ovacijas. Po pasitarimų su kanc. Adenaueriu buvo paskelbtas oficialus pranešimas, esą abiejų vyriausybių galvos esančios nuomonės, kad abiejų kraštų bendradarbiavimas turįs būti tęsiamas Š. Atlanto S-gos rėmuose. Tai esąs vienas pagrindinių jų už sienio politikos šulų. Taipgi abu politikai aptarę nusiginklavimo, Vokietijos sujungimo ir viršūnių konferencijos klausimus. JAV prezidentas pareiškęs, jog JAV pasiryžusios saugoti V. Berlyno laisvę bei gerovę. Atrodo, kad kanc. Adenaueris pokalbiais buvo patenkintas, ir Chruščiovo laiškas, gautas dar prieš prezidento atsilankymą, kanclerio nė kiek nesujaudino. Tame gi laiške Chruščiovas perspėjo kanclerį ne siimti karinio kurstymo, o pagerinti savo santykius su R. Vokietija. Tai reiškia, kda sovietai vainuoja dviejų Vokietijų linkme ir tuo pagrindu bando stabilizuoti Rytų-Vakarų pozicijas Europoje.

Ilgiausiai Eisenhoweris sustojo Britanijoje, kur jį Londone pasitiko arti milijono žmonių. Ilgus pasitarimus turėjo su premjeru Macmillan, kuris aiškiai remia Eisenhowerio iniciatyvą susitikti su Chruščiovu, manančiu, kad jo vizitas Vašingtone galis būti istoriniu posūkiu Rytų-Vakarų sanykiuose.

Augsburgas. — Karo metu čia veikę didieji Messerschmidto lėktuvų fabrikai šių metų gale vėl pradės veikti. Pradžioje jie gamins italų Fiat G-91 ir amerikiečių Starfighter F-104.

KAS NAUJO KANADOJE?

Ūkinės gerovės laikotarpis Kanadoje vėl ateis — pareiškė min. pirm. Diefenbaker, kalbėdamas B. Kolumbijos ir Alaskos verslininkams. 1956-57 m. krizė esą jau baigėsi ir ūkinis kilimas eina sparčiais žingsniais. Prie kilimo daug pjrisidėsiąs šiaurės plotų išnaudojimas. Šiuo metu esą sunkumų rasti rinką žemės ūkio, miško ir mineralo gaminiams, bet tai laikinio pobūdžio reiškinys.

* *

Darbo Kongreso valdybos pirmininkas L. Jodoin, viešame posėdyje Winnipege pareiškė reikalavimą fed. vyriausybei daryti žygių P. Afrikoj, kad būtų sustabdytas juodųjų išnaudojimas, jų išskyrimas iš baltųjų viešajame gyvenime. Esą, jei P. Afrika to nepaisys, Darbo Kongresas reikalaus išmesti ją iš britų kraštų bendruomenės. Tą reikalą min. pirm. Diefenbaker esą turėtų iškelti būsimoj Commonwealth kraštų konferencijoj.

* *

Tabako augintojams Delhi, Ont., srityje audra pereitą šeštadienį po pietų padarė daug nuostolių. Tabako sunaikinta už $3 mil. Nukentėjo ir keletas lietuvių — V. Treigys, Vilkas, Radzevičius. V. Treigys jau buvo nuėmęs trečdalį derliaus, o likusį 34 akrų plotą audra visiškai sunaikino. Apdraudos b-vių agentai apskaičiuoja nuostolius.

**

Polio liga tebesiaučia ypač Montrealy, nors pastebimi jau sulėtėjimo ženklai: praėjusią savaitę kasdien buvo 15 susirgimų, šią savaitę po 8. Išviso Montrealy buvo 550 susirgimų; mirė 28. Toronte užregistruotas 1 susirgimas. Pasaulinė sveikatos organizacija skelbia, kad polio virusai persiduoda ypač per nešvarias rankas, liečiančias maistą. Patariama vengti muskulus vargnančios mankštos bei nuovargio. Epidemijos metu vaikai turėtų nepervargti sportuodami. Taipgi vengti operacijos, ypač tonsilų. Pasirodžius karščiui, geriausia atsigulti lovon. Tuo būdu organizmas pats įgyja imunitetą ir išvengia paralyžiaus, prasirgdamas lengva forma. Geriausia priemonė tridozinis skiepijimas.

LIETUVIO ĮRAŠAS JAV PARODOJ
(Specialiai "TŽ" iš Niujorko)

Bostone leidžiamas "Christian Science Monitor", rugpiūčio 27, 1959, paskutiniame redaktoriaus M. Canham straipsnyje, iš keturių serijos apie kelione Sovietijon, rašo, kad amerikiečių parodos Maskvoje knygoje esą gausu pabaltiečių įrašų. Charakteringiausiu jis išsirinko vieną pasirašytą "Lietuvis". O šis parašė: **"Mes esame lietuviai. Mes rašome ir skaitome tai, ką mums vyriausybė leidžia. Mes nesame patenkinti. Mes tebelaukiame laikų, kada mes galėsime būti vėl savo gyvenimo vairuotojais".**

Hamiltono miestas. ("Hamilton Spectator" nuotrauka)

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję metams $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef. EM. 8-6813.

RELIGINIAME PASAULYJE

• **Pranašystės** apie 1960 m. kilsiantį pasaulinį karą, pasaulio galą ir pan. buvo paskleistos Meksikoj, JAV, Kaandoj, Ispanijoj ir Portugalijoj, remiantis dar gyvos Fatimos regėtojos Liucijos žodžiais pasakytais vienam meksikiečiui lankytojui. Tai patyręs Coimbra vyskupas, kurio teritorijoj gyvena sesuo Liucija, įsakė ištirti reikalą Paaiškėjo, kad sesuo Liucija to niekad nėra pranašavusi ir apgailestavo, kad tokios pranašystės buvo paskleistos: "Aš nieko nežinau, ir todėl nieko negalėčiau pasakyti apie tas bausmes, kurios klaidingai mano vardui priskiriamos". Coimbra vyskupo pareiškimas buvo paskelbtas Paryžiaus "La Croix" dienraštyje rugpjūčio 12 d. Jame taipgi pastebima, kad s. Liucija apie Fatimos įvykius yra viską pasakiusi ir nuo 1955 m. vasario mėn. nieko daugiau apie tai nekalbėjusi.

• **Protestantinių bendruomenių taryba**, kuriai prklauso 171 grupė bei sekta, posėdžiavo Graikijos saloj Rhodes. Dalyvavo 90 narių, jų tarpe keletas iš už geležinės uždangos. Ryšium su tuo buvo kilęs dalyvavimo klausimas popiežiaus Jono XXIII šaukiamoj visuotinėj santaryboj 1961 m. Ortodoksų delegacija pareiškė, esą jų bendruomenė dalyvautų, jei būtų pakviestos ir visos kitos nekatalikų grupės. Iš tarybos prezidiumo pareiškimų paaiškėjo, kad visuotinė santaryba būsianti tiktai katalikų vyskupų suvažiavimas ir anaiptol neapimsianti kitų tikybinių grupių, nors turėsiąs reikšmės krikščionijos suvienijimui. Sensaciją sudarė spaudos išpūsti pranešimai apie dviejų katalikų kunigų-stebėtojų ir ortodoksų delegatų susitikimą, kurio metu buvo sutarta organizuoti ateinančiais metais katalikų - ortodoksų teologų diskusijas apie abiejų bendruomenių suartėjimo galimybes. Protestantinėse grupėse kilo nepasitenkinimas, ir ortodoksai atsisakė tęsti susitikimus.

• **Visuotinės santarybos** parengiamoji komisija, pirmininkaujama kard. Tardini, išsiuntinėjo bendrarašti 2.700 katalikų vyskupų ir vienuolijų vyresniųjų, kviesdama pasisakyti dėl svarstysimų klausimų, ypač dėl krikščionių vienybės. Antras bendraraštis buvo išsiuntinėtas katalikų universitetams, kviečiąs parinkti specialistus, kurie parengtų atitinkamus referatus santarybai.

• **Einsteinas**, garsusis mokslininkas, žydų kilmės, nebuvo bedievis. Iš vokiečių spaudoj pasirodžiusių naujų straipsnių paaiškėjo, kad jis buvo tikintis žmogus, nors iš pat jaunystės pasitraukęs iš tradicinės sinagogos. Kai po I D. karo Bostono kardinolas pavadino Einsteiną ateistu, Niujorko rabinas pasiuntė E. telegramą: "Ar tikite Dievą Stop Apmokėtas atsakymas 50 žodžių". E. atsakė: "Tikiu Spinozos Dievą, kuris apsireiškia būties darnoje Stop O ne Dievą, kuriam rūpi žmonių likimas bei veiksmai". 1950 m. pasikalbėjime su vieno laikraščio bendradarbiu E. pareiškė: "Įprastinė nuomonė, kad esu bedievis, yra klaidinga. Kas tai išskaito iš mano mokslinių teorijų, jų nesupranta ..." Aš tikiu asmeninį Dievą, ir galiu ramia sąžine pasakyti, kad savo gyvenime niekad nebuvau palankus ateistinei pasaulėžiūrai".

• **Palankumą komunistams** viešai reiškė Čekoslovakijos protestantų teologas Hromadka, dalyvavęs pasaulio presbiterininkų suvaiavime Sao Paulo Brazilijoj. Jis yra pasaulio presbiterininkų sąjungos vicepirm. ir II D. karo metu profesoriavo Princeton un-te. Dabar jis yra Amos Comenius teol. fakulteto dekanas Prahoj ir aktyviai dalyvauja tarpt. tikybiniuose suvažiavimuose. Savo viešoj kalboj Sao Paulo Hromadka šiaip aptarė savo poziciją komunizmo akivaizdoj: 1. Bažnyčia turi būti išlaikyta komunistiniuose kraštuose betkokia kaina, 2. komunizmas nėra priešingas religijai, 3. krikščionybė gali prisitaikinti ir sukrikščioninti komunizmą. Įrodinėdamas šiuos punktus H. pareiškė: "Aš turiu palankumo bei simpatijos komunizmui, bet nesu komunistas". Presbiterininkų vadovybė tada skubiai išdalino 70 psl. raštą, rodantį, kad Hromadka dirbo su komunistais tuoj po 1948 m. pučo, skleidė gandą apie JAV-bes, vartojusias bakterijas karo metu, smerkė vengrų sukilėlius ir dėkojo rusams už "išlaisvinimą"". H. pasitraukė iš suvažiavimo ir išskrido Prahon.

• **Buvęs komunistas** L. Budenz, po karo perėjęs į katalikybę ir daug rašęs apie komunizmo pavojų, sutarė su Bostono kardinolu R. J. Cushing parengti antikomunistinį katekizmą JAV studentams įvairių tikybų. Kard. Cushing pareiškė: "Visi, kurie tiki Dievą: protestantai, katalikai, izraelitai, turi drauge kovoti su tarptautinio komunizmo sąmokslu, jei nenori drauge žūti".

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

A. ŠALČIUS

O visdėlto gali sutvarkyti

Kai vyko demonstracijos prieš Mikojaną ir Kozlovą rusai pyko ir kaltino Valstybės Departamentą už tyčiomis daromus nemalonumus. Chruščiovui atvažiuojant staiga Valstybės Departametas nebelinksinuoja "laisvių ir teisių", o NYTimes raportuojama, jog "JAV-bių pareigūnai tarėsi su pabėgėlių atstovais, kurie pasižadėjo paklausyti prezidento Eisenhowerio prašymo traktuoti premjerą Chruščiovą mandagiai".

Paskutinėmis žiniomis tokio pažado nedavė pasaulinį garsą jau lamėjęs vengras dr. Bela Fabian. Jis pareiškė demonstruosiąs nors kažin kas. Jis, mat, buvo informuotas, kad policija jo neprileisianti prie Chruščiovo arčiau kaip per 10 blokų. Bet jis tikįs, kad Amerikos spauda ir televizija vistiek jo neignoriuosianti.

Vengia liesti problemą iš esmės

Artėjant sovietinio premjero vizitui, spaudoje besiginčijant kaip, kas, kur, karts nuo karto, laiškų redakcijai priminimų dėka, didžiojoj spaudoj suminimas lietuviškas riekalas. Dažniausiai tai būna šalutiniai priėjimai, niekad nesvarstant Pabaltijo situacijos iš esmės. Štai rugpiūčio 9 d. NYTimes Vašingtono biuro redaktorius James Reston jumoro formoj atvaizdavo, kaip "Uniquack" automatas išverčia dviejų didvyrių privačius laiškus.

"Eisenhoweris Chruščiovui:

Mielas p. Premjere,

Ponia Eisenhowerienė ir aš džiaugiamės kad Jūs atvykstate, arba bent taip įsivaizduojame. Mes taipgi džiaugsimės, jei Jūs atsivešite ponią Chruščiovienę, jei Jūs manote, kad tai saugu.

Aš manau, betgi, Jūs turėtumėt žinoti, kad nemaža vokiečių Amerikoj mano, jog jų gimtasis kraštas turi būti suvienytas, o kaikurie vengrai, nori kad tautiečiai būtų paleisti iš stovyklų. Kaikurie pabaltiečiai gi ir šiandien dar yra nepatenkinti būdu kaip Latvija, Lietuva ir Estija buvo įjungtos į TSRS.

Aišku, Jūsų apsaugai aš mobilizuosiu armiją, laivyną, aviaciją, krantų apsaugą ir marinus, taipgi įsakysiu Jim Hagerthy laikyti laikraštininikus nuo Jūsų toliau kaip tik galima. Parašas. P.S. Atsivežkite Kaspijos ikrų".

Chruščiovas Eisenhoweriui:

"Mielas Prezidente,

Perskaičiau Jūsų paskutinį laišką savo kolegoms prezidiume ir jie plyšo juokais — taip jiems patiko Jūsų humoras.

Kaip kad yra gerai žinoma, vengrai, rytų vokiečiai ir Pabaltijo valstybių žmonės yra patenkinti, kaip kregždutės. Mes pripažįstame Jūsų Monroe doktriną (bent iki šiandien) ir dėlto norėtume, kad Jūs nekištumėte nosies į Rytų Europą, Artimuosius Rytus ir kitus du kontinentus, kuriuos mes apžiūrėjome su savo kiniečių kolegomis. Ar galima prašyti ko nors logiškesnio? Atvažiuok ir pats pamatysi viską".

Kitą kartą lietuviai paminėti NYTimes aprašant amerikiečių

(Nukelta į 7 psl)

Ar Kanadoje auga baravykai?

Dauguma iš mūsų vienas kito klausia, bet mažai kas žino, kur jie ištikro yra. Kaikas mano, kad tokio grybo išviso Kaandos žemėj nei nėra.

O visgi jis čia auga.

Gyvenant ilgus metus Kanadoje teko apvažiuoti plačiai šį kraštą, taipgi ir dalį JAV, tačiau neteko kur kitur baravykų augant matyti nei iš žmonių girdėti, kad jų kur būtų. Vienintelė vieta man žinoma tai Cape Breton, Nova Scotia, prie Bros'Dor Lake. Nuo rugpiūčio iki rugsėjo mėn. gausiai čia auga įvairūs grybai žinomi mums lietuviams: baravykai, šilbaravykiai, raudongalviai, lepšės, ūmedės, voveruškos ir kiti

Ten auga ir daugiau mums pageidaujamų augalėlių, pvz. bruknės, laukinės spanguolės ir kvapūs kmynai. Miškuose arčiau prie vandenų rasitė lazdynų, o rudenį ant jų ir riešutų. Tiktai negausiai jie čia auga ir visai maži, bet sveiki.

Vietiniai gyventojai jokių grybų nevalgo, išskyrus pievagrybes. Tai lietuviams išeidavo į naudą. Neturėdami konkurencijos, jie rinkdavosi geriausius grybus. Kaikas juos džiovindavo ir parduodavo vertelgoms, kurie juos siųsdavo į Niujorko ir Čikagos restoranus.

Bruknės tuo tarpu būdavo plačiai vartojamos. Vietiniai jas vadina faxbarries. Mane stebindavo jų paruošimas. Didelėj statinėj bruknės užpilamos vandeniu, gal su kokiu priemaišu, ir uogos taip gerai išsilaiko iki ankstaus pavasario.

Laikui bėgant gal nebus reikalo importuoti iš Europos nei baravykų nei bruknių, kurias kaikas laiko čia retu delikatesu, kai jos atgabenamos iš užsienio.

Bendrai, Cape Briton yra idomus Atlanto vandenyno skalaujamas kraštas visais atžvilgiais. Tiktai reikia jį arčiau pažinti ir susigyventi. Čia turistai randa daug įvairumo. **A. B.**

Buenos Aires. — Provinciniuose Argentinos rinkimuose valdančioji Frondizi partija daug kur prarado žymų skaičių balsų peronistų ir komunistų naudai.

Vašingtonas.—Čia kalbama, kad po Chruščiovo vizito pakviestas būsiąs į JAV Lenkijos Gomulka, o kitais metais ir Tito, kuris jau anksčiau piršosi.

Vienos festivalio užkulisiai

Plačiai nuskambėjęs tarptautinis jaunimo festivalis Vienoje buvo surengtas ne pripuolamai. Dabartinė Viena yra viena iš tvirčiausių pasaulinio komunizmo tvirtovių. Stipri ne komunistų skaičiumi, bet aparatu, kuris buvo suorganizuotas dar tuo metu, kai tebebuvo ten Sovietų Sąjungos kariuomenė. Vieną tada buvo norėta padaryti net visų pasaulinių komunistinių centrinių organizacijų būstine. Iki 1951 m. daugumos komunistinių organizacijų būstinės buvo Paryžiuje. Tais metais Prancūzijos vyriausybė jas, kaip priešvalstybines veiklos židinius iškraustė. Tada Pasaulinio Taikos Sąjūdžio taryba visdėlto persikraustė į Prahą, Pasaulinė Demokratinio Jaunimo Sąjunga į Budapešta. Tarptautinė Demokratinių Moterų Federacija į R. Berlyną, bet Tarptautinė Mokytojų Sąjunga ir internacionalo rinktinė į Vieną. Matyti, buvo nuspręsta daug kur turėti savus centrus, nes juk ir betkokios organizacijos priedangoje galima veiklą išplėsti visomis kryptimis.

Iki 1955 m., padedant okupaciniams organams, minėtųjų centrų prieglobsty Vienoje buvo suorganizuotas platus špionažo tinklas pridengtas nekaltų organizacijų, kelionių biurų, viešbučių bendrovių ir pan. dingstėmis. Šitokios organizacijos buvo pasiėmusios ir pereito jaunimo festivalio organizavimą. Tai buvo žinomos firmos: Die Estate Gmbh., Metros, Gmbh. ir kelionių biuras Josefstadt. Visų tų firmų personalas yra labai įvairus — susirinkęs iš visų pasaulio kraštų, kurie, be abejonės, atlieka dar ir tokius uždavinius, apie kuriuos viešai nekalbama. O tos firmos imasi ir tokių operacijų, kurios toli prašoka oficialiai žinomą jų pajėgumą.

Štai Lichtensteino dvi firmos Gerance ir Servir įkūrė Vienoje minėtą Estate firmą. Gerance firmos pagrindinis kapitalas tebuvo 20.000 šveicarų frankų (apie $5.000). Įkurta ji prancūzų komunistų. Jos jurikontas Vienoje yra dr. H. Duermayer, dalyvavęs Ispanijos kare, vėliau baigęs Lenino universitetą Maskvoje, taip pat juriskonsultas Tarptautinio Taikos Sąjūdžio. Jis austrų pilietis, 1945 m. buvo Austrijos policijos viršininkas, vėliau atleistas. Jo pavaduotojas dr. K. Heitler gyvena kartu su juo. Minėtosios Gerance ir Servir firmos 1954 m. įkūrė Estate firmą su 40.000 šilingų kapitalu. Sekančiais metais šios firmos kapitalas buvo padidintas iki 3 milijonų ir 2 milijonai tuojaus pat buvo įmokėti grynais.

1954 m. Gerance firma, kurios kapitalas tebuvo 20.000 šveicarų frankų, Vienoje nupirko Holdwalplatz Nr. 4 namą už 90.000 šveicarų frankų. Šis namas, kai tik buvo įkurta Estate firma, buvo jai perleistas, o ji pati nupirko dar du kaimyninius namus) tos pat gatvės Nr. 3 ir 5 — už 540.000 šilingų. Tuojaus po to ta firma nupirko už 700.000 šilingų viešbutį Roemischer Hoff, kurį perkrikštijo į Hotel Estate. Iš anų trijų namų Nr. 5 buvo paverstas biuru, o Nr. 3 ir 4 gyvenamais namais. Visa tai padarė firma su 20.000 frankų arba 125.000 šilingų kapitalu. Kyla klausimas, iš kur atsirado pinigai? Atsakyti, žinoma, galėtų firmos vadovai, kaip jos prezidentas J. Krišek, kuris Vienoje gyvendamas dar laiko butą ir Prahoje, austrų komunistų vadai arba ir čekas Pelikan, pasaulinės studentų sąjungos vadas, kuris yra dažnas svečias Estate viešbuty ir t.t. Jie, žinoma, nepasakys, bet ir atspėti nesunku...

Maskva. — Jau vykstant čia JAV parodai išstatytas taip pat modelis žemės satelito "Explorer VI". Tūkstančiai lankytojų renkasi prie šios "erdvių laboratorijos".

Vašingtonas. — Valstybės departamentas Vengrijos diplomatam judėjimo laisvę apribojo 40 mylių nuo Vašingtono ir Niujorko, nes tiek teleidžiama JAV diplomatams nutolti nuo Budapešto.

Niujorkas. — Sovietų delegacijos JT pirm. Arkadievas pareiškė gen. sekr. Hammarskjoldui pretenzijų, kad JT aparate per mažai esą sovietų piliečių — vos 35, kai amerikiečių esą 350. Gen. sekr. tą klausimą diskutuoti atsisakė.

Kom. Kinija prieš katastrofą

Šių metų oras Kinijos žemės ūkiui gali būti katastrofiškas. Iš pradžių du mėnesius be perstojo lijo, kad išsiliejo upės, užpylė milijonus akrų žemės ir milijonus gyventojų paliko be pastogės. Paskiau užėjo tokios sausros, kad du mėnesius neiškrito nei lašo lietaus. Ypatingai didelis bado pavojus gresia centrinėms provincijoms. Labiausiai nuo sausros yra nukentėjusi Hanan provincija, turinti 50.000.000 gyventojų.

Kom. Kinijos vyriausybė ir partija labai susirūpinę, nuolat vyksta posėdžiai, bet prieš gamtą sunku ką išgalvoti. Vyriausybė ir partijos ck išleido potvarkį visur organizuoti vandens pristatymą. Sumobilizuota dešimtys milijonų žmonių, kurie gabena kibirais ir bosais vandenį iš ežerų ir upių į laukus. Bet taip vistiek neimanoma daug ką padaryti.

Paskutinės žinios apie komunistinės vyriausybės paskelbimą, kad kaimų komunų gyventojams leidžiama valgį gamintis namuose, greičiausia rodo vyriausybės norą nuimti nuo savo pečių atsakomybę už tų žmonių tolimesnį maitinimą. Juk jei jie valgys komunoje, valdžia turės duoti mais to, jei gaminsis namuose, valdžia nuo tiesioginės atsakomybės galės išsisukti.

Šitie nauji sunkumai, sukelti gamtinių sąlygų, be abejonės paskubino ir visą ūkinio gyvenimo pertvarkymą. Speciali studijinė komisija, sudaryta pereitų metų pabaigoje, dabar pateikė savo pastabas prie bendrojo ūkinio plano. Jos, matyt, buvo labai nepalankios, parodė, kad Mao planas sukomunistinti ūkį yra visiškai nerealus, tad tuojaus buvo sušauktas kompartijos centro komiteto posėdis, kuris priėmė planui nepalankią rezoliuciją. Remiantis šia rezoliucija rugpiūčio 26 d. prezidentas Liu-Shao-Chi sušaukė augščiausiąją tarybą, į kurią atvyko taip pat politbiuro ir žymesniųjų nekomunistinių organizacijų atstovai. Šitam susirinkime Mao komunų sistemos principas žodžiuose buvo paliktas, tačiau iš esmės buvo pakeistas žemės ūkio kooperatyvais, maždaug rusiškais kolchozais, o gamybos dydžiai labai sumažinti.

(nukelta į 7 psl.)

Mirties salos

S. PIDHAINY
Išvertė Pr. Alšėnas

Šių atsiminimų autorius S. Pidhainy yra gimęs 1907 m. balandžio 17 d. Kubanės kazokų šeimoje. Kubanėje jis ir gyveno, o taip pat mokėsi iki 17 m. amžiaus. 1922 m. komunistai sušaudė jo tėvą, kaip buv. aktyvų kovotoją už nepriklausomą Kubanės kazokų respubliką artimuose ryšiuose su Ukraina. Kiek vėliau — bolševikai likvidavo ir visą jo šeimą. Gi jis pats, naudodamasis padirbtais dokumentais, buvo pabėgęs ir Kiivo universitete studijavo istoriją.

1929 m., jam baigus universitetą, GPU pateikė jam staigmeną. Jie atidengė jo tikrąjį vardą ir jį areštavo. Tik įsikišus galingai Ukrainos politbiuro figūrai, Skrypnikui, su kuriuo S. Pidhainy buvo geras pažįstamas, jam pavyko atgauti laisvę. Tuomet jis atsidūrė Charkove, kur vietos universitete dėstė Ukrainos istoriją kaip asistentas profesorius.

Deja, 1933 m. rugpiūčio 8 d. slaptoji policija jį ir tenai areštavo, apkaltindama aktyviu dalyvavimu ukrainiečių pogrindinėj organizacijoj, siekiančioj Kubanės ir Ukrainos unijos ir atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos. Šiuo kartu jam jau nebepavyko išsisukti ir per eilę kalėjimų turėjo pasiekti "Mirties salos", kur turėjo išbūti aštuoneris metus prie sunkiųjų darbų.

Dabar S. Pidhainy gyvena Kanadoj ir šių atsiminimų vertėjui jau treji metai tenka kartu dirbti su juo, besipelnant kasdieninę duoną.

Kas tos "Mirties salos"? Ogi tai Solovkų salos, kuriose yra garsieji katorginiai sovietų bunkeriai, "liaudies priešų" naikinimui. Solovkų salos yra žinomos ir lietuviams. Jos randasi jūrinėj izoliacijoj ir kasmet — ypač nuo spalio iki kitų metų birželio mėn. — jokiomis priemonėmis žmonės iš sausumos nebegali jų pasiekti dėl daugybės susigrūdusių ledų.

Iki 15 šimtmečio Solovkų salos buvo kolonizuotos vienuolių. Po to Rusijos carai perėmė salas savo žinion. Jonas Žiaurusis salas pavertė maždaug tuo pat, kuo jos yra ir dabar — žiauraus režimo kalėjimu. Vienok 1905 m. caras kalėjimą Solovkuose panaikino, tik pradėjus Rusiją valdyti raudoniesiems carams toji kalinimo vieta vėl "atrasta". Ir kaip raudonieji galėtų "neatrasti" tokios "geros" kalinimo vietos, kai jiems "saugūs" kalėjimai taip reikalingi ... Iš tenai kaliniai, esą, niekad nepabėga. Jie tenai greičiau miršta tamsiuose ir nevedinamuose požemiuose ...

Pakeliui į Solovkas

Vieną dieną 176 asmenys, atstovaują maždaug 1700 metų kalėjimo, buvome paimti, nugabenti į stotį ir pakrauti į prekinius vagonus.

Visi buvome apsupti itin stiprios sargybos, kuri ginklus turėjo visiškoj parengty ir buvo pasiruošę tuč tuojau šauti į tą, kuris bent kiek iškryptų iš bendros kolonos. Už sargybinių — buvo eilė enkavedistų, laikančių už pasaitų vilkinius šunis, kurie, kaliniui norint pabėgti, taipogi būtų paleisti "į tarnybą". O dar kiek toleliau stovėjo būrelis moterų ir verkė. Tai buvo išvežamųjų žmonos, seserys ir giminės: senesni žmonės ir vaikai.

Pagaliau suskambėjo varpas ir sušvilpė konduktorius. Traukinys pajudėjo. Trumpą nuotolį paskui traukinį dar mėgino bėgti moterys ir vaikai, juk tas traukinys nusivežė jų vyrus, tėvus, šeimų maitintojus ...

Iš pradžių girdėjome jų verksmą ir šauksmą, tačiau — neilgai. Toliau viskas susiliejo su traukinio šniokštimu ir nutolo. Girdėjosi tik ritmingas traukinio ratų dundėjimas ir spiaudomų garvežio dūmų pūkšėjimas. Tai ir viskas, kas beliko mūsų ausims ir akims.

Staiga, iš kažkurio vagono kampo — pasigirsta daina:

"Žmona atras kitą vyrą,
Bet motina kito sūnaus
neberas ..."

Mūsiškis solistas buvo jaunas vyras, iš kriminalistų kategorijos.

— Tai septintą kartą jie pasigavo mane. Tačiau aš visvien vėl pabėgsiu, — filosofavo toliau dainininkas. — Kiekviena progą aš mėginsiu pabėgti, pakol jie nušaus mane. Kiekvienu atveju kulka laukia manęs ...

Jis kalbėjo herojišku tonu.

Politiniai kaliniai su kriminalistais buvo bendruose vagonuose. Vienok — dažniausiais atvejais — kriminaliniai kaliniai buvo itin antagoniški politinių atžvilgiu. Mes jų akyse (kaip ir pačios valdžios) buvome išdavikai, šnipai ir liaudies priešai, o jie tebuvo tik "realūs kriminalistai"...

Aš tikėjausi, jog mūsų ešalonas eis pro Charkovą. Neapsirikau. Sustoję ten, buvom nugabenti į kalėjimą, kaip tranzitiniai kaliniai.

Tas kalėjimas — buvo panašus į visus kitus raudonųjų kalėjimus. Didžiulis pastatas, daugybė cėlių ir daugybė kalinių, galima sakyti, visokiausio plauko. Tik tame kalėjime — kažkaip atrodė lyg ir daugiau laisvės. Ėmiau daryti pastangas pranešti savo šeimai apie savo atvykimą. Rytojaus dieną tas man pavyko.

Laike Stalino sąmoningai sukelto bado Ukrainoj, bevarant žmones į kolchozus, tenai pasitaikė visa eilė kanibalizmo atvejų. Kaip jau buvo įprasta, "kanibalai" buvo enkavedistų nušaunami vietoj arba leidžiama jiems numirti iš bado. Tie nelaimingieji negyveno ilgai, nes jie jau ir papildydami tą nusikaltimą buvo ant bado mirties slenksčio ir šitokį kriminalą darė beveik nesąmoningai. Jų protas — buvo bado šmėklos paveiktas.

1933 m. — dirbtinio bado metu — tik 325 asmenys, apkaltinti kanibalizmu, išliko gyvi ir buvo pristatyti į Solovkų kalėjimą. Tačiau apie juos teks dar kiek vėliau užsiminti.

Ukrainiečių ūkininkų pasipriešinimas dėtis į kolchozus, kainavo jiems milijonus gyvybių, kurie turėjo mirti iš bado.

Tais metais, pradedant rugsėjo mėnesiu, tebuvo nustatyta, jog kiekvienam, neturinčiam ką valgyti, duotina 600 gramų duonos į dieną. Ir atrodytų kurioziška, bet tai buvo tikra, jog tūkstančiai žmonių bado metais išsigelbėjo nuo mirties tik todėl, kad... jie buvo uždaryti į kalėjimus. Teani jie gaudavo nors pusbadžias maisto normas, bet—reguliariai, kai, tuo tarpu, "laisvėj" būdami — nieko negaudavo.

Mūsų cėlės gyventoju sudėtis — keisdavosi kasdien. Vieni buvo atvedami, kiti — išvedami. Kur — niekas nežinojo. Kalinių sudėtis, kaip jau minėta, įvairaus plauko: monarchistai, trockistai, socialdemokratai, Ukrainos patriotai, "netikri" komunistai, kišenvagiai, banditai ir kitokie, kitokiausi ...

Garsus Ukrainos mokslininkas, prof. Šemerenko, buvo mūsų tarpe. Jis buvo nuteistas 10 metų sunkių darbų, už priešinimąsi Mičiūrino teorijoms, kurios buvo aprobuotos komunistų partijos. Čia ir aš buvau supažindintas su "edukaciniu" darbu sovietiškuose kalėjimuose. Sena koplyčia kalėjime buvo paversta švietimo klubu. Reguliariai mes būdavom tenai suvaromi ir turėdavom klausyti "švietimo" pamokų.

Vieną dieną, dar gana jaunas vyras, taisyklinga ukrainiečių kalba, mums skaitė paskaitą, tema: "Ukrainiečių nacionalizmas — tikrasis pavojus".

Lektorius savo paskaitoj ypatingai kritikavo du gerai žinomus nukrainiečių komunistų partijos šulus: Chvyliovą ir Skrypniką (pastarasis man vieną kartą buvo pagelbėjęs išsisukti iš raudonųjų arešto), tačiau abiejų tuo metu nebebuvo gyvųjų tarpe. Jie pametė tikėjimą į komunizmą ir ... abu nusižudė. Paskaitininkas ypatingai išgyrė tuometinį Ukrainos komunistų šefą, Postyševą ir, žinoma, patį Staliną.

Nė vienas iš mūsų, atrodė, neklausė atsidėjęs jo kalbos, lygiai niekas jam ir neatsakė: nei geru, nei blogu. Tiesa, jokios diskusijos ir nebuvo leistos, vienok niekas ir nenorėjo ginčytis su kalbėtoju, nes nė vienas jo kalbos neėmė už tikrą pinigą. Visi žinojom, jog rytojaus dieną tas pats kalbėtojas, ko gero, gali pasidarytį toks pats klausytojas, kaip ir mes šiandien ...

— Nesąmonės ..., — prakalbėjo šalia manęs sėdėjęs trockistas. — Tegul Stalinas pridaro iš mūsų liaudies kuo daugiau kontrarevoliucijonierių, tuomet mes jam ištaisysime siurpryzą ...

Šitame kalėjime, laike trisdešimties dienų, aš buvau priverstas net 27 kartus "nuutėlinti" savo rūbus ir pats gelbėtis nuo tų baisių padarų. Gi pačiam maudytis — reikėdavo ledinio šaltumo vandeny.

Pagaliau, iš tenai mus išgabeno. Vėl buvom pakrauti į prekinius vagonus ir išsiųsti šiaurės kryptimi. Šioji kelionė, galima sakyti, buvo apsupta dideliu antihumanizmu ir brutališkumu. Vieni iš vežamųjų verkė, kiti — dainavo, kaikurie buvo apiplėšti, kaikurie — primušti ir t.t.

(Bus daugiau)

GERIAU PAŽINKITE KANADĄ IŠ TRAUKINIO
Važiuokite CNR DABAR
Sumokėsite vėliau
Prodedant $100.00. Įmokėti 10%, paliekant iki 24 menesių išsimokėjimui — priklausomai nuo balanso. Kombinuotos geležinkelio - vandenyno kelionės taip pat gali būti finansuojamos.
• Visokie patogumai dienos ir nakties kelionėms.
• CNR leidžia veltui vežtis 150 svarų bagažo.
DU TOLIMO SUSISIEKIMO TRAUKINIAI Į RYTUS IR VAKARUS.
SUPER Continental ir Continental
Informacijų ir užsakymų reikalais kreipkitės į Canadian National bilietų agentūras.
90
CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

RESTORANAS "RŪTA"
Naujai atidarytas ir naujai įrengtas. Valgiai gaminami prityrusių virėjų.
Atidarytas nuo 6 val. ryto iki 9 val. vak. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.
994 DUNDAS ST. W., TORONTO. Telefonas LE. 6-4393
Savininkai V. H. J. IVANAUSKAI.

Įvairūs siuntiniai
į LIETUVĄ, Latviją, Estiją, Ukrainą, Lenkiją ir U.S.S.R.
IŠ KANADOS:
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus rūbų, avalynės, vaistų ir kitų reikmenų įvairius siuntinius.
Turime pardavimui kostiumams, paltams ir suknelėms medžiagų, priedų ir įvairių kitų prekių.
Be to, turime standartinius medžiagų ir odos siuntinius, kurie sudaromi mūsų krautuvėje ir siunčiami iš Kanados.
Prieš sudarant siuntinį prašome užeiti pas mus ir apžiūrėti medžiagas, bei susipažinti su kainomis ir Jūs tikrai būsite patenkinti.
IŠ EUROPOS VALSTYBIŲ:
Priimame užsakymus ir siunčiame įvairius vaistus, akordeonus, mezgimo mašinas, laikrodžius, stiklui piauti peiliukus, parkerius, skustuvus, plaukams kirpti mašinėles, įvairias tekstilės medžiagas, maistą ir t.t.
SIUVAMA KOJINĖ MAŠINA firmos "Minerva - 122" (medinis staliukas ir kojos) įskaitant visus mokesčius — į Europą $175.00
į Aziją $182.00
Jeigu pas Jus kiltų bent koks neaiškumas, kaip pigiau ir geriau pasiųsti siuntinį, prašau paskambinti arba parašyti ir mes tuojau duosime sąžiningą ir nuoširdų atsakymą.
Standartiniams medžiagų, odos ir vaistų siuntiniams prašome reikalauti mūsų atspaudintų katalogų.
Gyvenę ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Baltic Exporting Co.
CENTRINĖ ĮSTAIGA:
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. v.
Savininkas A. Kalūza

VI-sios Kanados Liet. Dienos Hamiltone

PROGRAMA

Šeštadieni, rugsėjo 5 d.

10 val. ryto vyrų ir moterų stalo teniso rungtynės tarp JAV ir Kanados lietuvių rinktinių.

1 val. p.p. moterų krepšinio rungtynės JAV - Kanada.

2 val. p.p. vyrų krepšinio rungtynės JAV - Kanada. Svečių komandai atstovaus tie patys žaidėjai, kurie neseniai viešėjo P. Amerikoje. Visos rungtynės pravedamos mergaičių katedros mokyklos patalpose — Main St. E. ir Grant gatvių kampas.

6 val. vak. LD susipažinimo vakaras - balius Hamiltono kareivinių salėje, James St. N., tarp Cannon ir Barton gatvių. Šokiams griežia V. Babecko ved. orkestras. Pilnas bufetas veikia nuo 4 val. p.p. Salė daugumai yra žinoma, nes joje vyko pirmosios LD iškilmės.

Sekmadienį, rugsėjo 6 d.

12 val. 15 min. St. Marrys bažnyčioje (56 Mulberry St. — priešais kareivines) pamaldos lietuviams katalikams. Šv. Mišias atnašauja J.E. vysk. V. Brizgys.

1 val. p.p. pamaldos lietuviams evangelikams Hugson ir Gore gatvių kampe St. Paul bažnyčioje. Pamaldas laiko kun. A. Trakis. Gieda Čikagos "Tėviškės" choras ir sol. Rožaitis.

5 val. p.p. Westdale Collegiate salėje (Main St. W. — už katalikų katedros) iškilmingas VI-sios LD aktas - koncertas. Šventę atidaro Hamiltono miesto burmistras p. Lloyd D. Jackson. Sveikina imigracijos ir pilietybės ministerė Hon. E. Fairclough ir Ontario prov. premjero Hon. Leslie M. Frost atstovas komunalinio ūkio ministeris Hon. K. Warrender. Pagrindines kalbas sako ALTo pirm. L. Šimutis ir ALRKF pirm. inž. A. Rudis — anglų kalba.

Meninę programos dalį išpildo sol. Pr. Bičkienė, sol. St. Baras, Toronto Varpo choras, ved. muz. St. Gailevičiaus, Hamiltono tautinių šokių grupė, ved. G. Breichmanienės ir dramos akt. J. Akstinas.

Šventės metu visa informacija teikiama: nuo 9 val. ryto kareivinių salėje (tik šeštadienį), abi dienas lietuvių parapijos salėje (58 Dundurn St. N.), rungtynių metu sporto salėje.

VI Kanados Lietuvių Dienos Organizacinis Komitetas.

Šeštosios Kanados Lietuvių Dienos Hamiltone Organizacinis Komitetas. Iš kairės: pirm. V. Kazlauskas, sekr. G. Latauskaitė, KLB Hamiltono apyl. v-bos pirm. J. Varanavičius, sekr. M. Keženaitytė, I-as vicepirm. K. Baronas. Antroje eilėje: pobūvio vadovas K. Mikšys, sporto vadovas K. Stanaitis, svečių informacijai J. Pleinys, ižd. A. Pilipavičius, metraščio red. J. Dalius, II-as vicep. A. Vainauskas, nariai A. Bugailiškis ir P. Mikalauskas.

Kas valandą gimsta 5.000 žmonių

JT neseniai paskelbė savo 1958 m. demografinį metraštį, suteikiantį nemažai įdomių žinių apie nūdienę žmonijos padėtį.

Pasirodo, kad daugiau pusės pasaulio žmonių dabar gyvena Azijoje. 2000 metais, jei nebus kokių kataklizmų ar kitokių nelaimių, Azijos kontinente gyvens 60% žmonijos. Tuo tarpu Europoje dabar gyvena vos 14% žmonijos. Jei gimimų santykis nepasikeis, 2000 m. Europoje tegyvens vos 10% žmonijos, nes Europos prieauglis yra mažiausias.

Kas valandą pasauly gimsta po 5.000, t.y. beveik po 35 žmones kas minutę. Per metus, vadinasi, gimsta apie 45 milijonus, t.y. tiek, kiek gyventojų turi Prancūzija.

Didžiausias gimimų procentas yra Afrikoje ir Pietų Amerikoje, o mažiausias Europoje bei europiečių kolonijose Afrikoje ir Okeanijoje. Pasaulio gimimų vidurkis yra 34 promilės, tuo tarpu naujoje Guinejos respublikoje gimimai pakyla iki 60 promilių, gi Prancūzijoje krenta iki 18,6, o JAV ir Sovietų Sąj. iki 8.8.

Mirimų procentas yra sumažėjęs. Viso pasaulio vidurkis yra 20 promilių. Tuo tarpu Afrikoj ir Azijoj mirtingumas yra visdėlto dar didelis. Tokioje Guinejoje, kurioje yra didžiausias gimimų procentas, taip pat ir mirtingumas yra augščiausias — net 40 promilių. Toliau seka Nepalis su 22 prom., Brazilija su 21 prom. ir t.t.

Tirščiausia yra gyvenama, net daugiau kaip 500 žmonių 1 kv. kilometre — Maltoje, Bermudų ir La Manche kanalo salose. Toliau seka: Olandija, Mauricijaus sala, Belgija, Taivanas ir Porto Rico, kur gyventojų yra daugiau kaip 250 1 kv. kilometre. Retčiausiai apgyventi kraštai yra: Ispanijos Sahara, Grenlandija, Prancūzijos Gujana ir Australija, kur 1 kv. kilometrui tenka vos 1 gyventojas. Islandijoje ir Kanadoje 1 kv. klm. gyvena 2 žmonės, JAV — 22, o visoje Europoje 84.

Daugiausia gyventojų turi komunistinė Kinija — 640 mil., Indija — 400 mil., Sov. Sąjunga — 200 mil. ir JAV — 170 mil.

Vedančių vyrų amžiaus vidurkis visame pasauly yra 27 metai, o moterų 24. Pagal metraščio duo menis išsiskyrę asmenys gyvena trumpiau, negu vedusieji. Skyrybų rekordas priklauso vis dar JAV, o mažiausia skyrybų — vos 0,07 promilės — yra Š. Airijoje, Portugalijoj ir lotynų Amerikoj.

KUR DINGO ITALŲ KARIAI?

Italijos belaisvių grąžinimo biuras Romoje paskelbė, kad po 16 metų ieškojimų vis dar tebėra nežinomas likimas 63.000 italų karių, 1942-43 m. dalyvavusių mūšiuose prie Dono.

Mussolinis ten pasiuntė 200.000 italų armiją. Iš jų kovų laukuose krito 85.000, sužeistų buvo 30.000, iš nelaisvės iš Rusijos grįžo 10. 000, mirė 12.000. O kas atsitiko su likusiais? Italams tą sužinoti nepasisekė. Be abejonės, jų didžioji dalis bus jau žuvusi sunkiųjų darbų kacetuose, o dalis gal ir dabar ten tebevargsta.

Maskva. — Čia neseniai mirė maršalo Vorošilovo žmona 70 m. amž. Pats maršalas tada sirgo ir negalėjo dalyvauti laidotuvėse.

Vašingtonas. — Senatas vienbalsiai patvirtino JAV šių metų karinį biudžetą—40 bilijonų dol. Prezidento buvo pasiūlyta 350 milijonų mažiau.

TEN, KUR LIETUVIAI NIKELĮ KASA

IŠ SUDBURY LIETUVIŲ GYVENIMO

Ne pasaka, bet tikrovė, kad Nemunas sruvo krauju, lietuvis kovojo, mirė, be saulės puvo tvankiuose kalėjimų rūsiuose, bėgo į tremtį. Laisvę pamilęs jaunuolis, su ginklu, rymojo miško tankumynuose, prisiekęs žūti už tėvynės laisvę.

Prinokęs derlius žibėjo auksu ir grūdai krito ant žemės, nes nebuvo kam juo rūpintis. Žemės dundėjimas iš rytų, komunistinio siaubo padarytos žaizdos nepranykę iš sąmonės kėlė siaubą ir nerimą tėvynėje.

Palikome Nemuną, Nevėžį, Šventąją, tėvus ir artimuosius, mielas sodybas, nes mylėjome laisvę. Lietuvis verčiau rinkosi kančios, vargo tremties kelią, negu komunistinę vergiją.

Iš tėvynės ligi šaltųjų Sibiro taigų, tropikinių Brazilijos džiunglių. Australijos smėlynų ir Amerikos dangoraižių, alkani, pervargę, per griūvančius miestus, politinius skriningus išbėgome į laisvę. Šiandieną lietuvį rasime visuose pasaulio kontinentuose. Jis dirba laisvose profesijose, fabrikuose, ore, vandenynuose ir kasyklų požemiuose. Tėvynės ilgesio kankinamas kuria savo ateitį. Daugelis radome laisvę ir naują "tėvynę" šiaurės Amerikos kontinente ir po lengvesnių ar sunkesnių įsikūrimo sąlygų jau spėjome įsigyti sau ir šeimoms pastoges, o didžiuliai Amerikos ir Kanados plotai, žuvingi ežerai, plentai ir miškai jau raižomi lietuvių automobilių ratų.

Nemažą tautiečių grupę, kuri kūrėsi neįprastose mūsų prigimčiai darbo sąlygose, norėčiau paminėti. Kanados Ontario provincijos šiaurėje, apsuptas miškų ir daugelio ežerų bei kalnų randasi Sudburio miestas. Pasaulinė nikelio sostinė ir kasyklų vietovė. Nes čia iškasamas didžiausias nikelio kiekis ir paleidžiamas į pasaulinę rinką.

Paskiatę romaną "Urviniai žmonės", daugelis reikš užuojautą Sudburio lietuviams, dėl sunkių darbo sąlygų. Betgi to nėra, čia darbo sąlygos, atrodo, geresnės kaip didmiesčių fabrikuose ir kt. INCO kasyklos yra didžiausios ir moderniškiausios pasaulinėje kasyklų sistemoje. Darbas čia yra nesunkus (neskaitant tų, kurie be nustatyto valandinio atlyginimo dar nori uždirbti priedus), tempas lėtas. Fabrikuose darbininkas pririšamas monotoniškam darbui ir "bosas" nei minutei nepaleidžia iš akių, o požemyje "bosas" matomas 2 kartu per dieną ir darbo normos, bei kontrolės nėra.

Viena tik, kad Lietuvos žalių laukų sūnums yra sunkiau priprasti prie požeminių sąlygų, kaip vietiniams darbininkams.

Ląskime į požemius, kasyklų urvus

Tamsa, apsišvietimas elektrine lempa, niūrios ir šaltos akmens sienos. Bet ir čia verda gyvenimas. Gręžiamos akmenyje skylės, prikemšamos parako lazdelių ir sprogdinamos. Dunda šūviai ir kietas akmuo sutrupa mažais gabalais. Susprogę akmens atlaužos, tam tikromis, oru varomomis mašinomis sukasamos į tokias skyles, arba susemiamos ir pilamos į vagonus. Elektriniai motorai, per bėgius, tempia ligi 15 ir daugiau vagonų su akmens atlaužomis ir verčia į požemyje malūną-smulkintoją, arba į tam reikalui padarytas skyles, vad. "ore pass".

Vagono talpa nuo 5 ligi 15 tonų. Požeminio malūno susmulkintus akmenis keltu kelia į viršų. Čia juos dar smulkina ir diržo pagalba perduoda į tikrąjį malūną vad. "Rock House". Iš čia į traukinio vagonus ir veža į liejyklą — "smelterį". Taip ir atsiranda nikelis, varis, auksas ir geležis.

Kasyklų požeminės stotys gerai apšviestos. Poilsio ir pietų valgomieji kambariai randasi kiekviename kasyklos augšte. Šviesūs, apšildomi ir švarūs. Mašinas varo suspaustas oras. Ventiliacija gera, oras grynas. Augštų urvai tęsiasi ligi kelių mylių. Vietomis karšta, bet daugumoje temperatūra vėsi ir žmogų veikia savotiškai raminančiai, todėl ir darbo tempas lėtas. Tokios yra darbo sąlygos "požemio kurmių" INCO karalijoje. Dalis tautiečių dirba nikelio liejyklose, mechanikos, elektros padaliniuose ir prie geležinkelio bėgių priežiūros.

Lietuviškoji kolonija

Pats miestas turi apie 47.000 gyventojų, pridėjus Mc. Kim Township, Neelon Garson priemiesčius, susidarys netoli 90.000 gyventojų. Lietuvių mieste ir apylinkėse priskaitoma virš 300. Visu sugyvenimas vieningas ir gražus. Turime namaža gražaus jaunimo, kuris dar lanko pradžios, augštesniąsias mokyklas, po metų, kitų jau daugelį matysime ir universitetuose.

Daug vyrų, kaip ąžuolų, vargstančių viengungystės luome, nes tokio amžiaus lietuvaičių čia nėra. Bet jie vienas po kito, irgi mažėja, nes šiais civilizacijos laikais Australija, Europa ir kitos pasaulio vietovės nebėra tolimos —sprausminiai lėktuvai bei greitieji laivai mūsų vyrams atneša moterišką "kryželį", lietuvaičių išvaizdose.

Kaip kitur, taip ir čia pirmosios kūrimosi dienos buvo nelengvos. Bet lietuviška ištvermė ir sugebėjimai viską nugalėjo ir šiandieną turime daug asmenų jau labai gerai įsikūrusių. Lietuviška lygumų žemė ir jos aplinkuma savo sūnums ir dukroms įkvėpė ryžtingumą ir darbo meilę, todėl nors ir po darbo požemiuose, liejyklose, dar liko laiko ir energijos veržtis pirmyn, kurti geresnę ateitį, sau ir garsinti lietuvio vardą.

Pirmieji, kaip pavyzdys, buvo B. Dūda ir P. Gurklys, kurie, palikę gražiąsias Ukmergės ir Subačiaus apylinkes, pradėjo sunkų tremties gyvenimą Sudburyje. Liuoslaikiu, po darbo valandų, skaldė ir sprogdino Lloyd gatvėje esantį akmenyną. Vietiniai gyventojai į tai žiūrėjo su šypsena. Ką gi čia padarys tie DP? Dabar toje vietoje stovi didžiulis 3-jų augštų apie 40 kambarių namas ir jame valgykla. Kambariai iš nuomojami gyventojams. Statybą baigus, vietoje šypsenų, atsirado Sudbury Daily Star laikraščio korespondentas ir labai gražiai aprašė lietuvių sugebėjimą to laikraščio puslapiuose.

Vėliau pastatė dar vieną namą, tik kitoje gatvėje. Išsiilgę Lietuvos miškų, ežerų, kaip dideli medžioklės ir žvejybos sporto mėgėjai, nenurimo ir už 120 mylių nuo Sudburio, Manitoulin Island, pirko 200 akrų vasarvietę. Vieta labai graži, rami, kas svarbiausia, kad per visą vasarą nėra įkyrių musių, vandenys žuvingi, miškas tinkamas medžioklei, o žemės gelmėse, geologiniais tyrimais, rasta alyvos. B. Dūda ir P. Gurkyls ir B. Augustinas, kuris ilgą laiką dirba CKSO-TV kamermeno pareigose, ten įrengė 3 gražias vilas ir šią vasarą pasistatė 20 pėdų 50 aj. motorinį laivą. Šio trejeto gražus sutarimas, sugyvenimas galėtų būti pavyzdžiu daugeliui lietuviškų šeimų.

Norintiems įsigyti vasarvietes, vertėtų kreipti dėmesį į tą gražųjį Manitoulin pusiasalį, statytis vilas, sukuriant grynai lietuvišką vasarvietę, taip kaip padarė Toronto lietuviai Wasagoje ir kt.

Prieš keletą metų K. ir I. Balčiūnai atidarė vyrų kirpyklą ir

(Nukelta į 7 psl.)

Jųjų darbas – tautai ir bažnyčiai!

KELETAS ĮSPŪDŽIŲ IŠ LIETUVOS VYČIŲ 46-ojo SUVAŽIAVIMO

AL. GIMANTAS

"United in faith and fellowship, your organization brings strength to the life of the national community. Inspired by a noble heritage and dedicated to the principles of citizenship, the Knights of Lithuania have a splendid record of service".

— Dwight D. Eisenhower,
President of the United State.

Jūsų bendradarbis turėjo progos stebėti tokias didingas lietuviškas manifestacijas, kaip jungt. Dainų šventę, Tautinių šokių šventę, PLB Seimą, kelias Kanados Lietuvių Dienas, kurios visos paliko stiprius įspūdžius, bet visiškai skirtingus prisiminimus teko išsinešti iš tik ką pasibaigusio Lietuvos Vyčių organizacijos 46-ojo metinio seimo. Viskas kažkaip kitaip, savotiškai, neįprastai, bet patraukliai ir labai išradingai pravesta. Kaikurios formos, gal daugiau amerikoniškos, nei lietuviškos, bet per visą suvažiavimo laiką buvo visiškai nesunku jaustis, kad esi savo tautos narių lietuvių tarpe ir lietuviškoje aplinkoje. Tam tikra prasme žvelgiant, Vyčių seimas paliko gal net gilesnius įspūdžius, už visą eilę stambiųjų lietuviškųjų įvykių. Ir kaip nesijaudinsi, kaip nesigėrėsi tų amerikiečių lietuvių ryžtu ir sveika lietuviška galvosena, žinodamas, kad neretas jų, netik, kad niekados nėra matęs savo tėvų gimtosios žemės, bet suvažiavimo dalyvių tarpe teko sutikti ir tokių, kurių jau ir tėvai buvo gimę šiame kontinente ir kurjems vargiai ar kas iš artimųjų galėjo papasakoti apie Lietuvą, bet kuriuos veikė, ne kas kitas, bet lietuviškasis kraujas ir lietuviškoji dvasia, pajėgusi perlaužti kartų barjerus ir duoti pasauliui, tegu nors neperskaitlingą saują, bet vertų savo protėvių vardo lietuvių.

Tegu tūla ar tūlas jų ir nesupranta gerai lietuviškai, tegu jie tarpusavy kalba angliškai, bet kai matai jų tikrai šaunias pastangas renkant ir prisimenant lietuviškus žodžius, kai matai jų norą laikyti save lietuviais, kai matai prie jų atlapo lietuvišką jį Vytį ir tautines spalvas kai patiri, kad jie su pasidižiavimu nesibaido save pristatyti "I'm Lithuanian", kaip tokių nelaikysi lietuviais ir kaip jų tarpe nesijausi esąs brolis, vienos tautos narys? Štai, ir savąjin suvažiaviman jie suskrido iš pačių tolimiausių krašto vietų, kur tik lietuvių gyvenama. Suvažiavo, subėgo, neatsižvelgdami į kelionės išlaidas, nepatogumus, pertrauktas atostogas. Suvažiavo ne kokių "fanių" ieškodami, bet dirbti labai svarbaus ir naudingo lietuviškiesiems reikalams darbo, aptarti ir pagyvinti ir numatyti ateities veiklą, persvarstyti įvairias problemas. Ir jei lietuvių tarpe Lietuvos Vyčių darbas ir veikla dar lyg ir neranda pilno įvertinimo ir supratimo, jį labai puikiai pastebi tokie žymūs amerikiečiai, kaip prez. Eisenhoweris, kurio nuomonę apie Vyčius ir citavome šio rašinio pradžioje.

Geriausiame miesto viešbuty, prabangiose salėse vyko Seimo posėdžiai ir pramogos. Neliko mūsų Vyčiai nepastebėti ir amerikinės isores. Spaudoje tilpo eilė pranešimų ir reportažų apie Se.mą, minėtas jis buvo ir per kelias radijo stotis, televiziją. Miesto rotušė buvo pasipuošusi lietuviškąja trispalve, kuri išdidžiai plevėsavo šalia žvaigždėtosios pačiame didžiojo Detroito metropolio centre. Puiki, nuostabiai puiki, savųjų galimybių ribose, vienoje Sheraton Cadillac hotelio salių, buvo paruošta lietuviškosios tautodailės paroda. Kokį įspūdį ji paliko amerikinės visuomenės tarpe, galime spręsti iš fakto, jog keletas miesto radijo stočių, nuolat kartojamose laidose "Ką ir kur matyti šį savaitgalį didmiestyje", vis pranešinėjo ir priminė savo klausytojams apie lietuvių parodą. Gi savųjų nuomonė apie parodą būtų sekanti. Kun. M., čikagietis, apžiūrėjęs išstatytus eksponatus, susižavėjęs tepareiškė: "Ot, kad Čikagoje vykusioje Tarptautinėje parodoje lietuviškasis skyrius būtų turėjęs bent pusę šių eksponatų!". Arba, Vyčių priimtą ir pasiųstą telegramą prez. Eisenhoweriui, kurioje reiškiama lietuvių nuomonė apie Chruščiovo vizitą, sekančią dieną minėjo didžioji transkontinentinė NBC radijo bendrovė.

Visiems gerai žinoma apie Vyčių nuolatinį laiškų rašymą įvairiais lietuviškaisiais reikalais. Jų kiekis pastaraisiais metais kiek apmažėjo, bet 1959 m. visvien jau buvo spėta parašyti per 12.000 tokių laiškų, gi atsakymų į juos buvo gauta iš 1.094 vietų. Tuos laiškus vienų metų bėgy parašė 187 nariai, pasižadėję nuolat rūpintis tais svarbiais reikalais. Išties, galima kartu su kun. J. Jutkevičiumi, visos Vyčių organizacijos spiritus movens, klausti: "Ar yra kita lietuviška organizacija, kuri daugiau laiškų Lietuvos reikalais yra parašiusi?" Vargiai. Vyčių šioje veikloje tikrai niekas neatstoja ir kažin ar ir ateity juos pralenks.

Pažymėtinas ir dar vienas dalykas. Stebėjus Vyčių suvažiavimą, itin dėmesį patraukė, nepaprastas sugebėjimas derinti darbą, poilsį, pramogą ir maldą. Nei viena dalis nebuvo palikta nuošaly ir laikas taip puikiai ir prasmingai sutvarkytas, jog galima buvo tik gėrėtis rengėjų išradingumu. Čia buvo ir keletas bendrų pamaldų ir šokių vakarų, ir golfo bei kėgliavimo žaidimų, ir miesto įžymybių apžiūrėjimas ir kelionė laivu mėnesienoje ir madų paroda, margumynų vakaras ir, savaime suprantama, visa eilė darbo posėdžių. Trys specialūs autobusai vežiojo dalyvius į reikiamas vietas ir visi visur suspėdavo, nevėluodavo, visi kartu atvykdavo, laiku galėdavo ir pradėti. O koks gyvas ir įdomus buvo jų vykdomųjų organų rinkimas arba balsavimai renkant vietovę kitų metų seimui! Viešbučio koridoriai, kėdės, sienos, kabyklos, net lempos, buvo apkabinėtos įvairiais rinkiminiais agituojančiais plakatais, k.a. "Finansų sekretorę išrinkite X", "Geriausia raštininkė yra Z.", arba "1960 visi į Čikagą", neatsiliko ir worcesteriečiai, kurie pačioje posėdžių salėje sugebėjo palubėje įkabinti plakatus, agituojančius balsuoti už Worcesterį ir pan.

Visa stebėjus, kažkaip nejučiomis braunasi mintis, kad jei naujieji ateiviai, ypač jaunimas, atkreiptų didesnį dėmesį į Lietuvos Vyčius ir įsijungtų į jų eiles, kiek daug naujos gyvybės, gyvos lietuviškosios dvasios gautų ši graži ir sena Amerikos lietuvių organizacija.

Turistų srovė siekia arktį

(CSc). Vasarotojų viešbutis arktyje galėjo būti tik gražus sapnas aniems šiaurės atradėjams, kurie sinko per ledinuotus vandenis primityviais laiveliais arba keliaudavo šimtus mylių ledu šunų traukiamomis rogėmis. Šiandien tas sapnas pradeda virsti tikrove. Šių metų liepos mėn. Baffin saloje, apie 64 paralelę šiaurėje, savo duris atidarė pirmasis toks viešbutis: Charctic Lodge. Pirmieji dvidešimt turistų jau atskrido iš Montrealio, esančio apie 1.200 mylių į pietus. Viešbučio savininkai yra Donald McVicar ir Rex Clibbery, abu iš Montrealio. Jie įsitikinę, kad kasmet atsiras bent šimtas asmenų, kurie ras galimu išleisti apie $1.500 ir turėti už tai gražų skridimą iš Montrealio, gerą ir įdomų žuvavimą, keletą tolimesnių ekskursijų į šiaurės aplinką (sakysime, Baffin salos ledynai sudaro niekad neužmirštamą vaizdą), pagyvenimą tikrojc sušalusios šiaurės aplinkoje. Charctic viešbučio šeimininkai užtikrina, kad visa tai gali būti pasiekta patogiai ir saugiai.

Pačiai Baffin salai tai yra dar vienas žingsnis į civilizaciją. Šioji milžiniška sala turėjo tik apie 500 eskimų gyventojų, kai pirmas baltasis čia išsikėlė. Pasaulinių karų metu ji pateko į svarbią karinę zoną, kai buvo pastatytas milžiniškas karo aerodromas prie Frosbisher Bay. Oro bazė ten tebėra iki šiol. Prie jos išaugo mokyklą, ligoninė, krautuvė ir keletas kitų civilizacijos būtinybių. Tačiau iki šiol niekas nevyko į Baffin salą savo malonumui. Tikėkimės, kad Charctic viešbutis yra pradininkas, kuris į Kanados arktį nukreips didelę turistų upę.

Visada yra metas džiaugtis ir juoktis

MOLSON'S EXPORT ALE

BREWERY LIMITED TORONTO

SIUNTINYS UŽ PUSĘ KAINOS!

Specialiai papigintos kainos vasaros sezonui.

BALTIC STORES visada pasiunčia geriausios rūšies prekes už žemiausią kainą, bet dabar siūlo siuntinį, kurio vertė normaliai būtų dviguba.

3¼ yd. vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui, 3 yd. vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui, 3 yd. vilnonės medžiagos paltui (vyriškam arba moteriškam), 4 yd. šilkinės medžiagos suknelei, 3 yd. poplino medžiagos vyriškiems marškiniams, 1 p. vyriškų pusbačių ir viena pora moteriškų batelių. Tokio siuntinio kaina įskaičius muitą ir visas persiuntimo išlaidas, siunčiant per BALTIC STORES kainuoja tik $90.00.

Klijentui pageidaujant galima daryti pakeitimus. Siuntinyje bus tik angliškos vilnonės medžiagos.

Kadangi neįmanoma išvardinti daug prekių ir parodyti, kad siunčiant per BALTIC STORES yra pigiau, duodame tik keletą pavyzdžių:

Geriausia vokiška įpylams medžiaga 1 yd. $3; Populiariausia kostiumams medžiaga Lietuvoje (Double plain) geriausios vilnos 1 yd. $8.50; Vyriški pusbačiai oxford $6.30; Vaistų kainos pas mus yra mažesnės kaip vaistinėse. Pvz. 250 tab. Aspirino, 30 gr. Streptomycin, 500 tab. P.A.S. ir 500 tab. Rimifon jau su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis $22.00. 19 sv. cukraus $13.00. 16 sv. sviesto $27.00. 16 sv. taukų $21.00.

Siunčiant per BALTIC STORES siuntėjas nieko nerizikuoja, nes už kiekvieno siuntinio pristatymą atsako BALTIC STORES.

Visais reikalais prašome rašyti:

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2, ENGLAND.

TIK PER BALTIC STORES YRA GERIAUSIAS IR PIGIAUSIAS SIUNTINIŲ KELIAS Į LIETUVĄ!

Pavergtoje tėvynėje

(E) Į Kazachstaną šiemet išvyko tarp kitų ir 100 žemės ūkio akademijos studentų. Jie ten atliksią gamybinę praktiką. Jie dirbsią su traktoriais, kombainais ir kitus žemės ūkio darbus.

Trys lietuviai alpinistai — fizinio auklėjimo dėstytojas Gediminas Akstinas, 29 m., Lietuvos alpinistų sekcijos pirm. Feliksas Mieliauskas, 30 m., ir Lietuvos alpinistų federacijos pirm. Vytautas Vosylius, 27 m., žuvo Kaukazo kalnuose žygio metu.

(E) Kauno Politechnikos institute šiais metais bus priimta 1245 nauji studentai. Viso šiais mokslo metais tame institute būsią apie 5.000 studentų. Šiemet priėmimas ir mokslas eina jau pagal naujus mokyklų reformos nuostatus. Kas penktas žmogus esąs dirbes daugiau kaip 2 metus gamyboje arba atlikęs karinę tarnybą armijoje. Instituto vakariniai skyriai veikia Vilniuje ir Kaune, o šiais metais pradės veikti dar Klaipėdoje ir Šiauliuose, kur bus priimta po 75 mokinius. Šiemet pirmą kartą institute pradės veikti ir neakivaizdinis skyrius.

(E) Lietuvos ir Latvijos fabrikai gamina kaikurias žemės ūkio mašinas, specialiai pritaikytas Pabaltijo, Gudijos ir Šiaurės Rusijos sąlygoms. Lietuvoje tam tikslui veikia specialus tyrimu institutas.

(E) Prie "Kauno jūros" 12 ha plote bus pastatytas žuvies apdirbimo fabrikas. Būsią keliolika pastatų su prieplauka laivams. Pradėjusi veikti, įmonė duosianti per para 6 tonas paruoštos žuvies. Darbas būsiąs kiek galint mechanizuotas - automatizuotas.

(E) Klaipėdos uoste baigiama montuoti naftatiekio įrenginiai. Per Klaipėdą bus eksportuojama sovietinė nafta į įvairius Š. Europos kraštus.

Šiaulių linų fabrike pradėjo veikti skyrius, kuris iš spalių gamina statybines plokštes, pavaduojančias fanierą ir medieną.

Užtvenkus Nemuną ties Petrašiūnais vadinamoje Kauno jūroje prasidės laivyba. Ten būsianti pastatyta keleivinė stotis ir prieplauka prekėms iškrauti bei pakrauti. Betgi tam paskirta vos apie 3.000.000 rublių. Tai kokie ten įrengimai galės būti.

Žemutinio Nemuno laivyba taip pat būsianti pertvarkyta. "Šiuo metu esantis Kaune senasis uostas bus išardytas. Dar šiais metais bus pradėta naujo uosto statyba. Čia bus naujos prieplaukos, įrengti stiprūs uostų kranai, geležinkelio linijos ir kt. Uosto statybai, kuria numatoma užbaigti ketvirtaisiais septynmečio metais, išskirta 14 milijonų rublių". Ir vėl tik skatikai.

Kauno laivų remonto gamykla būsianti iškelta iš miesto centro (prie Karmelitų bažnyčios) žemiau Neries itakos. Žiemos uosto kanalas būsiąs pagilintas. Įmonėje būsią statomi nauji laivai.

Septynmečio plane Lietuvos upių laivininkystei išvystyti esą išskirta daugiau kaip 30.000.000 rublių.

Ar verta su tuo girtis? Juk su tokiais kreditais nieko negalima bus padaryti, ypač kai Nemuno ir kitų upių vagos visiškai nesutvarkytos. Tuo, atrodo, nė negalvojama rūpintis.

Prof. J. Tonkūnas, kuris grįžęs iš Sibiro dirba Dotnuvos L. Žemdirbystės mokslinio tyrimo institute, vadovauja visos Lietuvos pievų tręšimo bandymams, Salų žemės ūkio technikume veda "ne tik pievų tręšimo, bet ir kukurūzų veislių, sėjos būdų, bakterinių trąšų ir sėjomainos parinkimo būdus", apgynė disertaciją "Lauko bandymų metodas" agronomijos mokslu kandidato laipsniui gauti. Per gynimą teigiamai jo darbą vertinę akademikas J. Kiršč iūnas, prof. V. Ruokis, prof. J. Petraitis, doc. J. Bulavas ir kt.

Liet. bekoną esą siunčia ir į užsienius, sako Panevėžio mėsos kombinato (buv. "Maisto") realizavimo skyriaus viršininkas Puteikis. Girdi, vien šių metų antram ketvirty į Rumuniją, Vengriją ir Čekoslovakiją pasiuntę 406 tonas bekoninės kiaulienos, o Čekoslovakija gaunanti dar 15 tonų kiaulienos taukų.

Rado kuo pasigirti. Nejaugi kiaulių ūkis būtų jau taip žemai smukęs? Reikia manyti, kad masė kiaulienos išsiunčiama į "brolišką respublikas". Apie tai, žinoma, "TB" nerašys.

Rygoje leista kalbėti ir vokiškai. Tai buvo uždrausta 1945 m. potvarkiu. Po to Rygoje buvo įkurta vokiečių evangelikų parapijėlė, kurios pamaldos vykstą kartą per mėnesį Jėzaus vardo bažnyčioje.

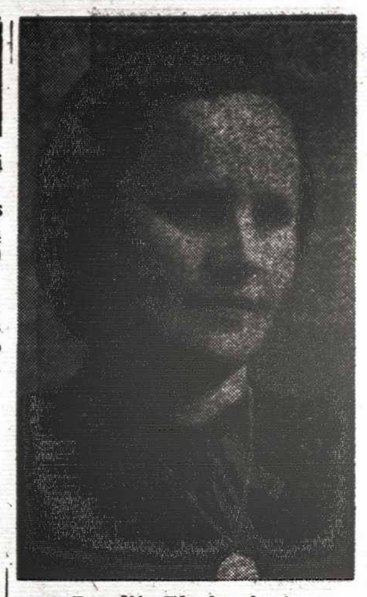

Rozalija Blankuvienė

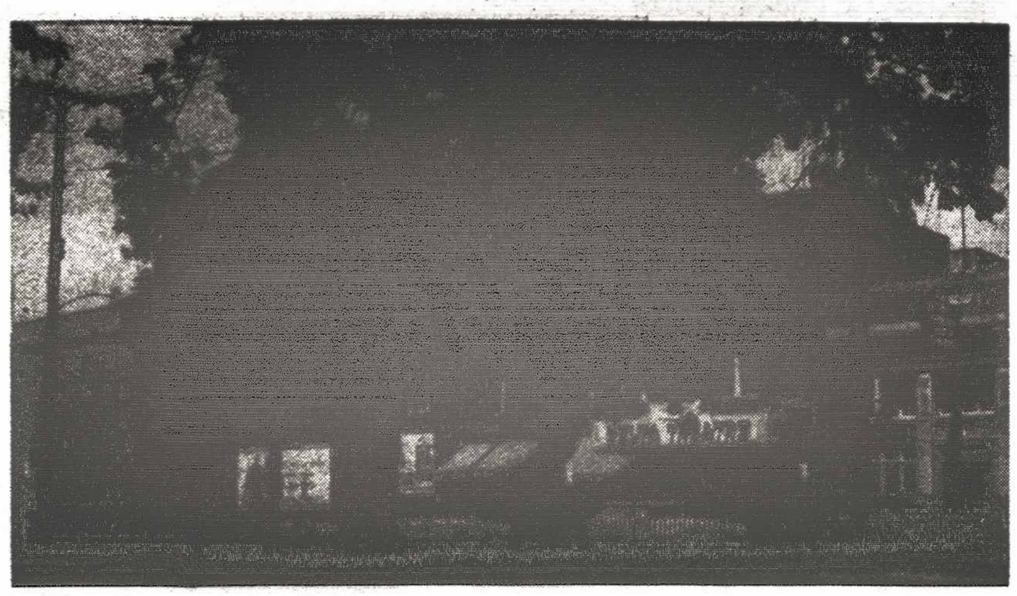

Hamiltono Lietuvių Namai iš Gage parko

Vladas Blankus

Didieji Hamiltono lietuviško centro statytojai

Stebėdami lietuviškąjį gyvenimą išeivijoje, galime konstatuoti faktą, kad tautiškai ilgiau išliksime gyvi, jeigu visas mūsų pastangas atremsime į praktiškąjį gyvenimą. Yra žymiai daugiau galimybių ateinančias lietuvių kartas išlaikyti savajai tautai, duodant joms realias ir praktiškas bendravimo formas.

Hamiltono lietuviai, didesniu skaičiumi suvažiavę į šį gražų Ontario žaliuojantį miestą prieš dešimtį metų, tuojau pat įsteigė savo tautinės šventovės, Aušros Vartų Vilniuje simbolį — to paties vardo lietuvišką parapiją ir savo pirmaisiais sunkiai uždirbtais doleriais pasistatė, nors kuklią, bet gražią ir jaukią bažnyčią. Pasijutę ekonomiškai tvirčiau įsikibę į svetimąją Kanados žemę, hamiltoniečiai su visu jiems būdingu tautiniu veržlumu ėmėsi kito svarbaus, didelio ir sunkaus tautinio darbo — įkurti gražų, moderniską ir patrauklų tautinį centrą Hamiltone — Lietuvių Namus. Po kelių metų įvairiaformių bandymų, šis reikalas į lemiamą fazę įėjo prieš trejetą metų ir dabar hamiltonietis lietuvis širdies gilumoje puoselėja viltį, kad jau nebe už kalnų ta diena, kada šio miesto ir plačių jo apylinkių tautiečiai turės tai, apie ką eilę metų tedrįso tik pasvajoti.

Hamiltono LN steigimas pareikalavo ir ateity dar pareikalaus mūsų visų didžiausio tautinio įtempimo. Kelių šimtų tūkstančių tautinio objekto realizavimas — nėra trumpo laiko ar stūgaus dvasinio užsidegimo išdava. Tik nuoseklus, planingas, sąžiningas, toli pramatomas ir visu užsispyrimu vykdomas šis reikalas duos mūsų laukiamas pasekmes.

Per praėjusius trejis metus mes susipažinome per šio laikraščio skiltis su dešimtimis tautiečių, įsijungusių, sakyčiau, į šį tautinį mūšį visu atkaklumu. Jų avangarde matome šviečiančius J. Steiblio ir sav. kūr. St. Uikio siluetus. Šalia jų šiandien išsirikiavę 450 lietuvių, kurie su pilnu pasitikėjimu žengia į užsibrėžtą tikslą.

Po ilgesnės įžangos šį kartą vėl noriu supažindinti lietuviškąją visuomenę su nauja jėga, kurią gavo LN visai netikėtai. Tai Vladas ir Rozalija Blankai, gyveną šiuo metu Liet. Namuose ir prižiūrį juos. Mielasis Vladas LN prižiūrėtojo darbą pradėjo praėjusį vasario mėnesį, persikeldamas į juos su žmona gyventi iš Brontes. Prieš perimdamas šį darbą, Vladas įstojo LN nariu, įnešdamas pirmąjį šimtą dolerių. Nuodugniau susipažinęs su LN ir jų tikslu, balandžio 6 d. jis savo įnašą padidino iki $500, o rugpiūčio 21 d. nariu įstojo jo žmona Rozalija, pridėdama antrą penkšimtinę. Tuo būdu Lietuvių Namai iš gerųjų Blankų šeimos yra gavę $1.000, nors jie ekonomiškai nėra stipresni už daugumą kitų tautiečių. Šiuo savo ryžtingu veiksmu Vl. ir R. Blankai parodė, kad Lietuvių Namų reikalai tolygūs jų asmeniškiems, o dažnau atveju ir augščiau pastarosi.

Vladas ir Rozalija — kilimo yra žemaičiai. Jau savo jaunystėje Vl. Blankus įrodė didelę meilę savai tautai, stodamas 1919 m. pradžioje į besikuriančią Lietuvos kariuomenę savanoriu. Neprikl. Lietuvoje jis gauna darbą Tauragės "Maiste", kuriame, nors ir nebaigęs jokių mokslų, per trumpą laiką pasiekia brigadieriaus postą. Praėjęs karas Blankų šeimą, kaip ir daugelį kitų lietuvių, išbloškė iš tėvynės. Po trumpų sustojimų Vokietijoje, o vėliau Prancūzijoje, jie 1954 m. atvyksta į Kanadą ir laimingu sutapimu dabartiniu metu mes matome juos stropiai prižiūrinčius visų mūsų sunkiai kuriamus Lietuvių Namus.

Blankų šeimą artimiau pažinau, bendradarbiaudamas su jais LN darbe. Tokio nuoširdumo, pareigos, sąžiningumo ir atsidavimo LN reikalams, kaip kad teko patirti Vlado ir Rozalijos asmenyse, sunku atrasti. "Kai kine daug žmonių, ir man gera, nes matau, kad Lietuvių Namai auga", — kelis kartus su pakilusia nuotaika kalbėjo Vladas. Kaip mokąs daugelį darbų, jis LN būtų sunkiai pamainomas.

Blankai turi tik vieną dukrelę (du vaikai mirė Lietuvoje dar maži), Onutę, auginančią Brontėje penkis vaikus, kurią LN irgi turi savo narių tarpe.

Trumpai supažindinęs tautiečius su naujai atėjusia į LN didele jėga—Rozalija ir Vladu Blankais, — su tikru nuoširdumu visų narių ir LN v-bos vardu reiškiu jiems viešą padėką. **St. Bakšys.**

HAMILTON, Ont.

VAV PARAPIJOS ŽINIOS

Rugsėjo 6-6 d. d. Hamiltone įvyks VI Lietuvių Diena. Ta proga rugsėjo 6 d., sekmadienį, gražioje, talpinančioje 1.500 žmonių St. Marrys bažnyčioje, 56 Mulberry St., 12.45 val. bus atlaikytos šv. Mišios, kurias atnašaus J. E. vysk. V. Brizgys iš Čikagos. Anksčiau buvo skelbta, kad pamaldos bus katedroje—722 King St. W. Kadangi pamaldoms katedra duodama ribotam laikui, todėl bijant, kad pamaldos gali užsitęsti ilgiau, buvo atsisakyta katedros ir paprašyta St. Marrys bažnyčios, kuri buvo pirmoji katedra Hamiltone. Joje dabar klebonauja lietuviams pažįstamas generalvikaras prelatas Hinschey. Jis atstovaus Hamiltono vyskupą F. J. Ryan, kuris išvyksta į Romą.

Į St. Marrys bažnyčią važiuoti Main arba King gatvėm iki Bay gatvės, kuria važiuoti iki Mulberry gatvės, kur randasi didžiulė raudona St. Marrys bažnyčia. Mašinas galima statyti visose gatvėse aplink bažnyčią.

— Prelatas L. Tulaba iš Romos, kunigai S. Dagilis ir K. Butkus iš JAV aplankė parapijos kleboną kun. dr. J. Tadarauską. Prelatas pabuvo keletą dienų Hamiltone.

— Šeštosios Lietuvių Dienos proga Hamiltone laukiama daug svečių kunigų iš JAV ir kaimyninių parapijų.

— Rugpiūčio 30 d., sekmadienį, po pamaldų parapijos komitetas svarstė naujos klebonijos statymą.

— KLK Mot. D-ja užprašė šv. Mišias už savo narę a.a. Bubelienę, kurios buvo atlaikytos rugpiūčio 31 d. 9 val. ryto.

Pamaldos liet. ev liuteronims Lietuvių Dienos proga, rugsėjo 6 d., 12.30 val. p.p. įvyks St. Paul bažnyčioje, Gore ir Hughson gatvių kampe. Jas laikys kun. A. Trakis iš Čikagos.

Tuoj po pamaldų bažnyčios salėje bus Hamiltono ir Toronto parapijų ruošiama kavutė.

6 val. vak. Westdale Collegiate Main St. W. bus Lietuvių Dienos iškilmės.

Maloniai kviečiame visus kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Toronto ir Hamiltono parap. tarybos.

Nauji LN nariai. Praėjusi savaitė Lietuvių Namams buvo ypač sėkminga — įstojo 8 tautiečiai su bendra $1.200 suma.

$500 įnešė Blankienė Rozalija. Jos vyras Vladas prieš kelis mėnesius yra prisidėjęs irgi su penkšimtine. Jie abu pavyzdingai prižiūri LN, rūpindamies jais, kaip nuosavais. Mielojo Vlado patarnavimu yra labai patenkinti visi LN gyventojai.

Nuoširdžiai dėkojame 4-riems tautiečiams iš St. Catharines, Ont., įsijungusiems į LN narių su savo šimtinėmis: Kavaliūnai Juozui, Klainiui Jonui, Meškauskui Pranui ir Šetkui Steponui. Siunčiame ypatingą LN v-bos padėką mielajam St. Šetkui, taip objektyviai, ramiai, argumentuotai ir nuoširdžiai gynusiam LN reikalus spaudoje.

Nuoširdus ačiū visų narių ir v-bos vardu torontiečiui Budrevičiui Juozui, atėjusiam su kaimyniška pagalba ir įnešusiam $100. Jis yra antrasis Toronto lietuvių reprezentantas didelėje LN narių šeimoje.

Su gilia pagarba minime Janiną Kažemėkienę, 115 East Ave. So., kuri prisidėjo su $100 trečioji iš jų šeimos. Tokių šeimų ir tokių veikėjų kaip jos vyras p. Juozas, mums reikia, kurie ne žodžiais, bet dideliais darbais meilę savai tautai parodo.

Dėkojame p.X., įnešusiam $100 ir prašiusiam jo neskelbti.

V-bos pirm. St. Bakšiui ir jos nariui J. Kažemėkui rugp. 23 d. lankant St. Catharines lietuvius, retai nuoširdaus palankumo ir pagalbos parodė Igi Šajauka ir J. Dilys, kurie jau yra LN nariais ir deda visas pastangas jų kuo daugiausiai gauti. Jiems hamiltoniečių pagarba ir padėka.

Ir paskutinis padėkos žodis Br. Steponavičiui, vežiojusiam su jo puikia, mašina LN v-bos atstovus ir tepaėmusiam kuklų atlyginima už benziną.

Džiugu ir malonu, kad Lietuvių Namai auga, kaip pasakoje. O auga todėl, kad lietuvis dideliems tautiniams reikalams visais laikais ir visada yra nuoširdus, kada jie įsitikina, kad reikalas yra teisingas tautai gyvybinis.

LN Fondo v-ba rugp. 24 d. posėdyje, ateitininkų v-bai prašant, paskyrė $25 moksleivių ateitininkų vasaros stovyklai paremti.

Lietuviška knygų leidykla Hamiltone "Rūta" kreipėsi su pasiūlymu, kad LN Fondo v-ba padėtų platinti jos leidžiamas lietuviškas knygas. 25% nuo gautų už knygas pinigų "Rūta" duoda kaip komisą LN Fondui.

V-ba šį pasiūlymą priėmė. Artimoje ateityje visiems LN nariams bus išsiuntinėti atitinkami laiškai, prašant užsisakyti pirmąsias tris "Rūtos" leidžiamas knygas, kurios kainuoja po $1 per LNamų Fondą.

Visi v-bos nariai įsipareigojo suaktyvinti naujų krosnims alyvos klijentų per NF ieškojimą. Tautiečiai, kurie patys praneš, kad nori pirkti savo namų apšildymui alyvą per NF gaus $5 premiją. Asmuo, kuris suras naują alyvos klijentą, taip pat gaus $5. Skambinkite tuo reikalu St. Bakšiui JA. 9-4662.

LN kine Delta šią visą savaitę eina puikus spolvotas filmas "This Earth is Mine". Tai yra vienas iš gražiausių filmų, vertas visų mūsų dėmesio. **Sk. St.**

Otava. — Vokiečių investacijos Kanadoje siekia 317.2 milijonus markių — 160 vokiškų bendrovių bei asmenų yra dalininkai 120 Kanados firmų.

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

Politikos prasmė ir vieta išeivijoje

Tokią temą šiemet svarstys Lietuvių Krikščioniškosios Demokratijos Studijų Klubų sąskrydžio dalyviai. Apvalo stalo diskusijose keturi referentai nagrinės politikos prasmę išeivijoje, jos vietą ir veiklos apimtį, jaunimo politinio darbo metodiką išeivijoje ir Studijų Klubų tikslus. Sąskrydžio proga įvyks ir IV-sis LKDSK atstovų suvažiavimas, kur bus tariami svarbieji organizacijos reikalai. Tačiau daugiausiai laiko bus skiriama sportui, žaidimams, įvairiopoms pramogoms. Sąskrydis įvyks rugsėjo 5-7 d.d. (Darbo dienos savaitgalyje), Sigalas Resort, Watervliet, Mich., prie mielojo Paw Paw ežero. Jame dalyvaus gražus būrys jaunųjų visuomenininkų iš įvairių Amerikos vietovių. Pasižadėjo dalyvauti ir visa eilė garbingų svečių. Kviečiamas dalyvauti visas jaunimas, norįs studentiškoje nuotaikoje praleisti tris besibaigiančios vasaros dienas gražioje gamtoje. **CV Inf.**

Jau trys kongresmanai sutiko dalyvauti Pirmajame JAV Lietuvių Bendruomenės visuotiniame suvažiavime rugsėjo 5-6 d.d. Detroite, Sheraton - Cadillac viešbutyje. Tai Martha W. Griffiths, August E. Johnsen ir John D. Dingell. Tikimasi, kad suvažiavimo bankete, kuris įvyks rugsėjo 6 r. 7 val. vak., dalyvaus bent 10 senatorių ir kongresmanų. **V. Kutkus.**

BALF direktorių posėdis, įvykęs rugpiūčio 8 d. Brooklyne, nutarė 1960 m. sušaukti 15 metų sukaktuvinį seimą. Tai bus jau 16-asis BALFo seimas.

Į posėdį Čikagos apskr. iždininkas atvežė centrui $500 šalpos reikalams. Austrijos lietuvių šalpai nutarta pasiųsti $500 pinigais, nes didesnių kiekių dra bužių ar maisto ten negalima pasiųsti. Vargo mokykloms Vokietijoje sušelpti paskirta taip pat $500. Į Vokietiją liepos-rugpiūčio mėn. lietuviams pasiųsta 7.252 svarai drabužių, 54.000 sv. pieno miltelių, 80.000 sv. miltų, viso $25.000 vertės.

Iš Pabėgėlių metų BALFas nesitikįs nieko, nes skaitoma, kad lietuviai tremtiniai jau maždaug išemigravę, įsikūrę. Gal būt, kad Europos paramai bus kiek gauta iš tų $10.000.000, kurie paskirti prezidento žinion Tremtinių metų proga. Betgi apskritai jau yra atėjęs laikas, kad lietuviai gali pagalbos gauti tik pas lietuvius.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio JAV vietininkijos "skyrių ir visų galinčių" suvažiavimas šaukiamas rugsėjo 5-7 d.d. Detroite.

Kunigų Vienybės jubilėjinis seimas (50 metų sukakties) šaukiamas rugsėjo 23-24 d.d. Jaunimo Centre, 2345 W. 56 Street, Chicago 36, Ill.

Rugsėjo 23 d. atidarymo šv. Mišios 9 val. ir posėdžių pradžia 10.30 val. ryto.

Visi JAV ir Kanados kunigai kviečiami dalyvauti. Apsistoti galima ten pat pas Tėvus Jėzuitus iš anksto parašius.

KV Centro valdyba.

Marijos Mergelės apsireiškimo Šiluvoje metinę šventę ALRK Federacija organizuoja ir šiemet. Visi JAV lietuviai katalikai specialiu ALRKF pirmininko A. J. Rudžio atsišaukimu yra pakviesti rugsėjo 13 d., Šiluvos oktavoje, surengti Šiluvos maldos dieną. Ši šventė pradėta ALRKF iniciatyva 1947 m. Čikagoje. Procesiją tada vedė pats Čikagos a.a. kardinolas S. Strich. Iškilmės įvyko taip pat Marianapoly ir Putname. Šiemet į Šiluvos Marijos pagarbinimo iškilmes esą pasiryžę įsijungti ir keli nelietuviai klebonai su savo parapijomis.

Apie netolimas galimybes nuvykti apsilankyti Lietuvon jau veik kiekviename numery rašo JAV lietuviškoji komunistinė spauda. Girdi, gal, tik "aršieji Lietuvos priešai" vargu ar būsią įleidžiami, o be to, ir patys nenorėsią vykti. Šiaip būsią atviros durys "visų srovių" žmonėms.

Dr. Vladas Prunskis, "Draugo" redaktoriaus kun. dr. J. Prunskio brolis, po ilgos ir sunkios vėžio ligos mirė rugpiūčio 21 d., palaidotas rugpiūčio 25 d. šv. Kazimiero kapinėse.

Velionis nesulaukė nė pilnų 47 metų. Paliko žmoną Albiną Pundytę-Prunskienę, dantų gydytoją, dvi dukreles ir sūnelį.

Petras Mačinskas-Mačys, kadaise buvęs Lietuvos teatro artistas, paskiau policijos tarnautojas Kaune ir eilėje Suvalkijos apskričių, o taip pat pasienio policijoje, mirė Trenton, N.J., nuo širdies smūgio rugpiūčio 18 d.

D. BRITANIJA

Anglijos lietuvių mokyklų programų suvienodinimo klausimą iškėlė Bradfordo liet. mokyklos vedėjas V. Ignaitis. DBLS valdyba paprašė jį patį sudaryti su kitų mokyklų vedėjais tam reikalui komisiją ir atlikti tą darbą.

A. a. Aleksas Jomantas mirė Nottinghamo ligoninėje liepos 30 d. Palaidotas rugpiūčio 4 d. Notinghamo Wilford Hill katailkų kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1905 m. Marijampolėje. Iki 1944 m. ten pat dirbo kaip mūrininkas ir ugniagesių organizacijoje. Į Angliją atvyko 1947 m. Prieš mirtį dirbo Nottinghame "Welbeck" viešbučio virtuvėje. Velionio žmona ir suaugusi duktė gyvena Lietuvoje.

VOKIETIJA

(E) **Rinkimuose į Vokietijos Krašto tarybą** provizoriniais duo menimis 15 kandidatų, už kuriuos paduota daugiausia balsų, yra šie: Keleris Adolfas, Šarka Vaclovas, Deveikė Jonė, Bataitis Juozas, Stankaitis Jonas, Krišč iūnas Juozas, Skerys Fricas, Aviža Jonas, Grinius Jonas, Simonaitis Erdmonas, Zundė Pranas, Bernatonis Alfonsas, Vykintas Stepas, Raišys Vladas, Prosinskis Liub.

St. Catherines, Ont.

Atitaisymas. "TŽ" Nr. 33(501) išspausdintoje padėkoje išvardinant torontiečių pavardes per klaidą praleista p. Skrinskienės pavardė ir vietoj F. Jonynas įrašyta E. Jonynas. Todėl papildomai p. Skrinskienei ir F. Jonynui užpadarytą mūsų šventei paslaugą reiškiame nuoširdžią padėką ir kartu už netikslumus labai atsiprašome.

VKLS St. Catharines sk. v-ba.

Lietuvių Prekybos Bendrovės Lithuanian Traiding Company Anglijoje

Atstovybė

(K. KUDUKIS)

LONDON, ONTARIO

1702 WHITEHALL DRIVE - - - Telefonas: GL. 1-0821

Įvairūs siuntiniai ir vaistai į Lietuvą ir kitus kraštus. Mūsų kainos žemesnės kaip pas kitus. Prašome įsitikinti. Priėmimo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 4 val. po pietų, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.

A. LIUDŽIUS, B.L.

VIEŠASIS NOTARAS

(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgičiai.

20 KING ST. E., HAMILTON

Telefonai:

Įstaigos JA. 7-5575

Namų FU. 3-8928

Jau turime naujausių modelių 1959 metų baldų

Mohawk Furniture

LIMITED

2448 DANFORTH AVE. Tel. OX. 9-4444 ir OX. 9-4224 TORONTO.

Dar yra ribotas kiekis 1958 m. modelio elektrinių ir gazinių pečių ir šaldytuvų

LABAI NUPIGINTOMIS KAINOMIS.

Norėdami pasinaudoti šia paskutine proga, nedelsdami užeikite į mūsų krautuvę ir išsirinkite, kol dar yra didesnis pasirinkimas.

Remontuojami visų rūšių baldai.

Taupyk ir skolinkis bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: antradieniais ir penktadieniais 6 - 8 val. vakaro, Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte, tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais 12-2 val. p.p., parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N.

Susirašinėjimo adresas: 15 Homewood Ave., Hamilton, Ont.

Taip panašus gėrimui, kurį mėgdavote savo tėvynėje...

Wilson's

SINCE 1875

Coca Cola

Orange Cream Soda

Ginger Ale

PRISTATYMAS VELTUI

PIKNIKAMS, BANKETAMS IR KITOKIOM PROGOM

Skambinkite Toronte

WA. 1-2151

šiokiadieniais iki 7 val. vak.

Į privačius butus nepristatoma.

Kas pradėjo terorą: "mėlynkepuriai" ar "banditai"?

VAIZDINGOS ALFONSO BIELIAUSKO KNYGOS DETALĖS

Neseniai pasirodžiusi LTSR "Rožės žydi raudonai" jau galės būti vertinama literatūros kritiko, ne tik propagandistų. Knyga atėjo iš šalies, kuri dabartinių valdovų laikoma uždaryta 15 metų, svarbi vaizduojamu laikotarpiu ir žmonių nuotaikomis. Štai kelios kaikurių būdingesnių knygos vietų reportažinės ištraukos: (Bieliauskas vaizduoja "buržuazinių nacionalistų" Lietuvoj kalbas apie 1945 metus). "Taip, ponios, panelės, ponai,—mes čia, berods, visi esame savi. Pasaulis virto pelenais, bet jo dugne dar rusena tiesos ir vilties anglys... Rusena jos ir mūsų tėvų žemėj. Jos išsidraikiusios po visus kampus, bet jau renkasi į krūvą. Ir susirinks. Ir suliepsnos galingu laužu, kurio jau neužgesins niekas!... Gerbiamieji, didžioji idėjų transformacija, kurios auka tapo mūsų tauta, reikalauja iš naujo pervertinti vertybes... Naujos sąlygos reikalauja ir naujo pasiaukojimo... Ne visi gali pakelti to pasiaukojimo naštą... Galite matyti, kad bolševizmo bacilos jau giliai įsiskverbė į mūsų tautos kamieną... Gresia pavojus, kad mes neteksime po kojomis ne vien ekonominio, bet ir intelektualinio pagrindo..."

(Bieliauskas toliau rašo apie "Daknį", komunistą bemokslį — artimą stalinistų grupei):

"Atrodė Daknys visai nesiklauso, ką apie jį kalba, tarsi viską žinotų iš anksto... Šis pranašumo jausmas Dakniui teikė dar daugiau orumo... Bet ko jie iš jo nori? Ar jis pats bėgs vaikyti eilių nuo krautuvių? O ką veiktų milicija?... Daknys, dėl viso pikto, užsirašė į bloknotą Čeponio pavardę ir pabraukė dviem brūkšniais — Irgi, mat, Janušio kadras... rezervas ir pagelbininkas"...

Bieliauskas iliustratyviai knygoj rašo toliau, kad pokario metais Lietuvoj 5 metus Sibiro duota už ginklų laikymą, kad naktimis prie durų sniegą girgždydavo tik mėlynkepuriai (NKVD), milicija arba "banditai". Kad geriausiai pasislėpti nuo "kalbų" būdavę išvažiuoti į Klaipėdą arba prie latvių sienos, kur mūšiai palikę "dykynes". "Banditai" turėję gana aukso, kurį "jiems savo valia atidavę žydai"...

Įdomus Bieliausko personažų postringavimas, dėl ko tie "bantai kovoję": "Ir ko Jūs kylate kaip šapas prieš potvyni? — "Už Lietuvą pakilom". — "Už Lietuvą? Tai ko prie vokiečių tylėjot, jeigu dabar už Lietuvą?" — "Čia kitas reikalas". "Ne, — Žabūnas papurtė galvą,—tas pats". "Nesupranti, tėve, politikos, o šneki!" Vakarų civilizacija mums visada prie širdies. Mongoliški rytai lietuviui buvo ir liks svetimi". "Ak, liaukis, — Žabūnas mostelėjo ranka. — Man reikia gyventi, o ne tavo rytų vakarų! Reikia dirbti, tai visiems bus gerai. O gal Jūs manot, kad pašvaisčius parabeliais viskas kitaip apsivers?"... "Ką, gal tau gėda turėti sūnų patriotą? — "Patriotą? Man gėda, kad mano sūnus banditas!" "Na, na! — Zigmas vėl dirstelėjo į langus.—Ką, gal aš plėšikauju? Kišenes turguje kraustau? Aš kovoju už Lietuvą. Už laisvę. Už tave kovoju..."

Bieliausko piktasis herojus toliau knygoje užmuša herojų kom jaunuolį ir sako: "O dabar bėgte! Po penkių minučių šį rajoną apsups milicija..."

"Nakti prie Akmeninių laiptų jį užmušė banditai... Matot, kas darosi? Banditai... Net keista: karas pasibaigė, o tvarkos kaip nėra, taip nėra..."

"O tuos... banditus, sugavo?— pasiteiravo Asta". — "Taigi, kad ne. Sako, juos vijęsi iki pat Senamiesčio, o ten prasidėjo griuvėsiai... Be to, naktis, žinote..."

"Taigi, ponios ir ponai, — sustebėjo Patašius, — kad tos tvarkos nebesą... Anądien atvežė iš kaimo penkis sužeistus stribus (sovietinio saugumo talkininkus), o chirurgai, lyg tyčia, jau po namus buvo išvaikščioję. Reikalauja manęs, kad operuočiau. O aš ką — aš ginekologas. Ne gimdyti, gi jie atvažiavo, pagaliau. Ligoninėj buvo vieni studentai medikai. Tai iki ryto trys skribai ir nusibaigė..."

"Be operacijos? — pasibaisėjo Girčienė". — "Ne, poniute, po operacijos. Kraujo užkrėtimas. — Daktaras Patašius drumstom akim pasižiūrėjo į Daumantą ir vos pastebimai šyptelėjo. Juodu suprato vienas kitą".

"Lyg pats nežinotum, kur dabar kadrai. Kas turi klasių, tas sulindo į miliciją, saugumą, vykdomąjį. O paimsi mašinraštį, tai kokia iš jo naudo?..."

Didžiojo potvynio scenos

Ypatingai įdomi Kauno potvynio 1947-48 metais scena. Spekuliantai iš anksto susikrovę maisto ir vaistų atsargas, o miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Daknys vis raminęs ir nesirūpinęs—nieko nebūsią. Pieno puslitrio kaina pakilo į visą červoncą — 10 rublių dar prieš potvynį!

Rašytojas personažų lūpomis reiškia dėkingumą sovietų kariuomenei, kuri potvynio dienomis gelbėjo gyventojus. Laisvajam pasauliui tik po penkių metų leista sužinoti apie patvinį iš viso!

Nepritrusiai Bieliauskas aprašo "saugumo" operacijas — atrodo daugiausiai vadovaudamasis pasakojimais tų, kurie beveik kasdien turėję dalyvauti tose "įdomiose ir pavojingose operacijose". Keista, tik Bieliausko saugumo viršininkas, kad pagautų iš užsienio atvykusius ryšininkus, šaukėsi civilių pagalbos. Ryšininkas pabėgęs, bet paskui pats neva tai išsidavęs, kai užtikęs savo žmoną neištikimą.

O komjaunuoliai belaukdami jo, "to perdėto tautininkų idealisto", šitaip samprotavę: "Manau — visi mes lietuviai, visi kentėm per tą karą, visi naują Lietuvą statysim. Statysim be ponų, be dvarų, be ginčų... Lietuvis dirbti moka, o jeigu visi vieningai čiupsim — Lietuva sodais sužydės... Ir dar daug ką galvojau... kol gavau peiliu į nugarą".

Pabaigoj knygos Bieliauskas tampa moderniu — landsbergiškai sapnai aprašomi, minimi mekiško "žmogaus pergyvenimai. Tas žmogus pasirodo besąs iš Nemuno išplaukęs ryšininkas "Adomas Girčys, štabo narys ir "ministras su rezidencija Lietuvoj", kuriam sušalusiam ir peršlapusiam "visa tai, ką jis kalbėjo per "Amerikos Balsą" ir rašė laikraščiuose apie kovą ir patriotizmą šią akimirką pasirodė nei daugiau nei mažiau kaip vaikiškas žaidimas..."

A. Šalčius.

Toronto Lietuvių Choras "Varpas", kuris dainuos VI Kanados Lietuvių Dienos iškilmingame akte-koncerte Hamiltone.

Kanada turės okeanografinį institutą

(CSc). Paul Comtois, federalinis kasyklų ir matavimų ministeris, neseniai pranešė, kad artimoje ateityje Bedford įlankoje prie Halifakso, Nova Scotia, bus įkurtas didelis institutas jūroms tyrinėti. Vien pastatai ir įrengimai kaštuos apie tris milijonus dolerių. Prie to dar prisidės kaina laivų, specialiai skirtų jūrų matavimams. Pirmasis toks laivas "Hudson" bus baigtas statyti 1961 m. Institute dirbs didelis mokslinis kadras, susidedantis iš apie 300 okeanografų, hidrografų, jūrų dugno geologų ir geofizikų. Viską paėmus tai bus didelė ir brangi įstaiga, kurios atsiradimas pasidarė jau neatidėliotinai reikalingas.

Kanada turi ilgiausius jūrų krantus pasaulyj, nemažiau kaip 120.000 mylių. Dalis jūrų pakrančių Arktyje niekad dar nėra oficialiai matuota, tuo būdu laivai, kurie vis dažniau ir dažniau tomis pakrantėmis naudojasi, turi patys kiekvieną kartą tikrinti dugną. Ne tik jūros, bet ir nemaža žemyno dalis, išsidriekusi tūkstančiais salų ir salelių Kanados arktyje, niekad nėra tiksliai išmatuota ir ištirta. Padėtis ypač paryškėja, kai dar prisimename, kad pagal 1958 m. Ženevos konvencijos nutarimu salos ir salelės, natūrališkai sujungtos su žemynu kilmės atžvilgiu, priklauso to žemyno valstybei visais atžvilgiais.

Taigi pagalba navigacijai ir tyrimas bei eventualiai išnaudojimas jūros dugno žemės turtų yra vienas motyvas, aiškiai kalbąs už okeanografinius ir hidrografinius tyrimus. Bet yra ir kitas nemažiau svarbus motyvas. Tai krašto apsauga. Pajūrio kraštų apsaugojimas nuo povandeninių laivų veiklos jau aiškiai pasirodė būtinas pastarųjų karų metu. Šis reikalas keleriopai padidėja šiandien, kai priešo povandeniniai laivai, įplaukę išraižytais pajūriais toli į krašto gilumą, gali iššauti atominius sviedinius. Sviediniai, paleisti iš povandeninių jau dabar gali nunešti atominius užtaisus keletą šimtų mylių. Netolimas laikas, kada tokie sviediniai lėks tūkstančius mylių. Taip pat sulauksime laiko, kada sviedinius galės iššauti povandeninis laivas visai neiškilęs. Tuo būdu pasidaro būtinas reikalas pastebėti povandeninius laivus toli jūrose ir padaryti juos nepavojingus. Povandeniniams laivams sekti viena iš aktyviausių priemonių yra pasinaudojimas akustika. Bet garso sklidimas jūros vandenyse yra painesnis, negu ore. Jis priklauso ne tik nuo garsą sukeliančio židinio, bet taip pat ir nuo sudėties bei temperatūros jūros vandens sluogsnių, kartu įskaitant ir jūros dugno įtaką. Vadinasi, jūrų vandens ir dugno matavimai yra esminis reikalas net ir krašto apsaugos reikaluose.

Tarptautiniai Pax Romana kongresai

Belgijoj, Liuveno mieste, įvyko tarptautinis katalikų akademikų kongresas, organizuotas Pax Romana sąjūdžio, apimančio katalikus inteligentus ir studentus. Jame dalyvavo atstovai iš daugelio pasaulio kraštų, daugiausia iš V. Europos. Jame buvo nagrinėjamas klausimas: "Religijos susitikimas su technikos ir mokslo pasauliu". Paskaitas šia tema skaitė: Liuveno un-to prof. kan. Dondeyne, Friburgo un-to prof. ir rektorius Kalin ir prof. C. Beauregard iš Paryžiaus. Kongreso vadovybė, su pirm. prof. Ramon Sugranyes de Franch iš Friburgo priešaky, pridėmė trimečio veiklos planą, pagal kurį numatoma šaukti Pax Romana akademiku suvažiavimai Filipinuose, Maroke ir P. Amerikoj. Pax Romana sąjūdžiai priklauso lietuvių ateitininkų sendraugių sąjunga.

Atskirą suvažiavimą rugpjūčio 6-13 d.d. turėjo Pax Romana studentų sąjūdis Šveicarijoj, Ženevos mieste Tautų Sąjungos rūmuose. Jis nagrinėjo temas: "Europos vienybė ir pasaulio bendruomenė", "Europos katalikybė ir Europos vienybė", "Europinė kultūra padeda ar kliudo vienybę?". Studentų atstovai gyvai svarstė ateities pasaulio problemas, domėdamiesi kartu savo tėvynių įnašu vieningesniam ateities pasauliui. Lietuvius atstovavo studentų ateitininkų s-gos atstovai.

DIRBTINIS PIENAS

Tarptautiniame vaikų ligų gydytojų kongrese viename pranešime gydytojai buvo supažindinti su nauja medžiaga, galinčia pakeisti pieną ir atsparia radiacijai.

Ši naujoji medžiaga turinti daug proteinų ir kitų pienui būdingų medžiagų. Ji gaminama iš augalų ir gamyba esanti labai paprasta. Naujasis atradimas padėsias išspręsti pieno trūkumo problemą ypač varginguosiuose kraštuose. Ši naujoji medžiaga galėsianti būti naudojama sekmingai ir net visiškai pakeisti pieną, ypač, kad jos nepaveikia radiacija vadinamo "Strontium 90".

Klaipėdoje įrengti specialūs bedievių namai, kuriuose vyksta antireliginės paskaitos, parodos ir kitokie parengimai.

Kultūros ir knygų pasauly

Iš Lietuvos netrukus atvyksianti skaitlinga grupė svečių — menininkų, studentų ir kitokių, rašo "Vilnis".

Kun. M. Vaitkus yra paruošęs atsiminimų knygą apie tris arkivyskupus ir vieną vyskupą. Ją leis "Draugo" Knygų leidykla.

Donaldas Karvelis, trečios kartos JAV lietuvis, savamokslis dailininkas jau ketvirti metai gyvena dailininkų mėgiamoje vasarvietėje Laguna Beach Kalifornijoje, apie 60 mylių į pietus nuo Los Angeles, versdamasis savo paveikslų pardavimu. Jis ruošiasi nuvykti į Europą pakeliauti ir pastudijuoti. Jam dar vos 25 metai, bet yra vedęs ir turi mažą vaikutį.

Laguna Beach yra menininkų mėgiama vasarvietė. Daugybė jų čia gyvena ir savo kūrinius išstato kasmet mėnesį trunkančioje meno kūrinių parodoje. Dalyvauja joje ir Karvelis.

Irena Pacevičiūtė, baigusi Meno Mokyklą Kaune ir Meno Akademiją Vienoje, turi spalvotai nukopijuotų žymesnių Lietuvos Madonų paveikslų, ypač mūsų populiariausios ir mylimiausios Aušros Vartų Madonnos. O taip pat šv. Kazimiero (Carlo Dolci) paveikslą.

Kiekvienam lietuviui yra malonu turėti savo namuose meniškai nupieštą sau brangią Madonną ar šventąjį.

Pas Ireną Pacevičiūtę galima taip pat užsakyti meniškai nupieštą mūsų valstybės ženklą — Vytį. Užsakydami padarysite sau smagumą, bičiuliams gražią dovaną ir padėsite menininkei pabėgėlei, kuri negalėjo dar išemigruoti.

Su užsakymais prašoma kreiptis raštu: Irena Pacevičiūtė, Via Laura Mantagazza 20, Roma, Italia.

Žurnal. Vladas Butėnas lietuvių operos Čikagoje pakviestas sutiko įeiti į administracinį organą kaip spaudos vadovas.

Filmą "Kryžiuočiai" lenkai jau pradėjo gaminti ir norima jį baigti prieš Tannenbergo 550 metų jubiliejų. Filme bus pavaizduotos ir šios kautynės. Kautynių filmavimas pradėtas rugpiūčio 17 d. ir manoma jį pabaigti iki rugsėjo pradžios. Sako daugiausia klapatą sudarą iš Stargardo žirgyno arkliai, kurie baidąsi nuo neįprastų kryžiuočių uniformų bei senoviškos aprangos. Ginklai esą pagaminti iš plastikos bei popierio.

Filmas, be abejonės, turėtų būti įdomus ir lietuviams, tik vargu ar jis bus pakankamai objektyvus. Greičiausia bus iškeltas rusų vaidmuo, o lietuviams teks paskutinė vieta.

Autoriaus teisių apsaugos konvencijos Sovietų Sąjunga nėra pasirašiusi ir ligi šiol perspausdina originaline kalba bei vertimuose daugybe užsienių autorių knygų, nemokėdama jiems jokio honoraro ir jų neklausdama. Bet štai prieš metus "Sherlock Holmes" autoriaus Cannon Doyle sūnus iškėlė valstybinei sovietų leidyklai bylą, reikalaudamas už tėvo knygų spausdinimą honoraro. Pernai pirmos instancijos teismas Doyle pretenzijas atmetė. Dabar byla yra perkelta į augščiausiąjį teismą. Ją veda Harvardo universiteto sovietų teisės profesorius H. Berman, kuris bylą iškėlė pasinaudodamas sovietinės teisės dėsniu, kad niekam nevalia pasipelnyti iš kito darbo.

Jei Doyle laimėtų, be abejonės, atsirastų daug tokių bylų, dėl to pasaulio kultūriniuose sluogsniuose ja labai domimasi.

(E) **Apie vokiečių okupacijos politiką karo metu** Rockefellerio fondas pavedė Miunchene veikiančiam "Institut fuer Zeitgeschichte" tąja tema paruošti mokslinę studiją. To paties fondo pavedimu institutas ruoš ir studiją apie nacionalsocialistų politika žydu atžvilgiu. Nesunku spėti, kad abiejose studijose bus paliesta ir vokiečių okupacija Lietuvoje.

(E) **Naujį Rytų klausimams studijuoti institutai** yra susidarę Freiburge (Pietų Vokietijoje) ir Vienoje (Austrijoje).

(E) **Jono Rimšos dailės kūrinių paroda** Buenos Aires buvo gausiai lankoma. Joje t. kitų atsilankė ir žinoma Vokiečių filmų žvaigždė Susanne Kramer. Jos nuotrauka (kartu su lietuviu dailininku) tilpo dienraštyje "Noticias Graficas", "Argentinos Lietuvių Balse" ir kitur.

Daukanto portretas, pieštas nežinomo dailininko, esąs Mažeikių kraštotyros muzėjuje.

Lenkų rašytojas Hlasko, kuris pernai kovo mėnesį išvyko iš Lenkijos tik ką gavęs premiją ir Paryžiuje išleido savo romaną "Cmentarze", sukėlusį visą audrą Lenkijoje, dabar gautomis žiniomis jau yra grįžęs į Varšuvą. Ar jam bus iškelta kokia byla, tuo tarpu dar negirdėti. Jo romanas vaizduoja kaip Lenkijoje buvę komunistai kovotojai yra apsivylę, nustumiami į užpakalį ir sunaikinami, o jų vieton ateina "ištikimi" karjeristai, kaip vyksta persekiojimas, kaip stačiai medžiojami visi, kurie tik ištaria kokį kritiškesnį žodį.

Rlasko vardas Lenkijoje yra pasmerktas. Kaip tik neseniai ten pradėtas rodyti naujas filmas, pagamintas pagal Hlasko apysaką "Slenkstis į rojų", vaizduojančią miškakirčių gyvenimą. Betgi Hlasko vardas filme nefiguruoja niekur, nei jis minimas reklamose. Pasak amerikiečių ir prancūzu žurnalistų lenkų laikraščių redakcijos esą užverstos pasipiktinimo laiškais.

Redakcijai prisiusta

Pranas Naujokaitis, Upeliai negrįžta į kalnus. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, 1959 m. Chicago, Ill., Spausdino "Draugo" spaustuvė, 510 psl. Aplankas dail. Ad. Šermukšnio. Kaina $5.

A. Giedrius, Pasakėčios. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Dailininkas V. Simankevičius. Tiražas 1.000 egz. Spaudė Liet. Enciklopedijos spaustuvė, So. Boston, Mass., 176 psl. Kaina $2.

Vadovėliai Lituanistinėms Mokykloms

KREGŽDUTĖ I d., kaina $2.00
KREGŽDUTĖ II d., nauja laida su žodynėliu $3.000
KREGŽDUTĖ III d. $3.00
KLASĖS ŽURNALAI $1.00
MOKINIO PAŽYMĖJIMAI $0.60

Gaunami —
SP. B-VĖ ŽIBURIAI,
941 Dundas St. W.
Toronto 3, Ont., Canada.

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS

Visiems sezonams pasirinkimas naujausių moderniškų angliškų medžiagų kostiumams ir paltams. Augščiausios klasės rankų darbas Toronte. Naujausi modeliai. Žemiausios kainos.

1299 Dundas St. W. (tarp Dovercourt Rd. ir Lisgar), Toronto

JAU PATS LAIKAS PARUOŠTI MAŠINAS TOLIMIEMS VASAROS IŠVAŽIAVIMAMS! Nedelsdami užsukite į:

WALLY'S GARAGE
5 ROBERT STREET, TORONTO
/prie Spadina-College/
Sav. VL. TARVYDAS
Sąžiningai atliks visus mašinos pataisymo darbus.
Naujų stabdžių įdėjimas tik $18.00
Garantuotas darbas. Lietuviams pigiau negu kitur.
TEL. NAMUOSE: RO. 3-2445. TEL. DARBE: WA. 1-9541

ODOS! SIUNTINIAMS ODOS!
2 poroms ilgų batų komplektas
pirmos rūšies oda, pamušalas, padai, vidpadžiai, užkulnys, rantui juostelė ir 4 kulnys —
TIK $20.00.
ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.
466 BATHURST ST., TORONTO, ONT.
Atidaryta visą dieną šeštadienį. Pildomi užsakymai raštu.

Mann & Martel LTD.

REALTORS

1199 Bloor St. W. Telef. LE. 4-8481

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, 2 moderniškos virtuvės, nepereinami kambariai. Visai arti Bloor g-ves, tuojau galima užimti.

Bloor - Dufferin
$3.000 įmokėti, 6 kambarių pusiau atskiras mūrinis namas su garažu, graži dideli moderniška virtuvė, alyva apšildomas.

St. Clair - Oakwood
$3.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, garažas ir privatus įvažiavimas.

Annette - High Park Ave.
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis 10 kambarių namas su vieta 2 garažams, 3 virtuvės, alyva apšildomas, gražūs dideli kambariai. Tuojau galima užimti.

Bloor - Quebec
$5.500 įmokėti, 12 kambarių atskiras, gražių plytų mūronamas su 2 garažais ir privačiu įvažiavimu, 3 virtuvės, 2 vonios, vandeniu apšildomas, naujas pečius, geros pajamos.

Bathurst - Davenport Rd.
$6.000 įmokėti, tik kelių metų senumo mūrinis 9 kambarių namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 3 moderniškos virtuvės, 2 vonios, alyva apšildomas. Tuojau galima užimti.

St. Clair - Oakwood
$6.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas su privačiu įvažiavimu, vandeniu alyva apšildomas. Visai arti St. Clair.

Marion - Roncesvalles
$7.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas su 2 garažais, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, dideli gražūs kambariai. Tuojau galima užimti.

Jane - Bloor
$22.900 pilna kaina, 7 kambarių gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas. 1 kambarys rūsyje. Visai arti Bloor.

Oakwood - Davenport Rd.
$15.000 įmokėti, visai naujas 18 kambarių moderniškos tripleksas. Visai gražūs dideli kambariai, 3 garažai, privatus įvažiavimas. Visi trys butai virš rūsio: Tuojau galima užimti. Gera vieta nuomavimui. Arti susisiekimo.

Rusholme Rd. - College - Sylvan Ave.
$3.900 įmokėti, mūrinis, 6 gražūs kambariai per 2 augštus, moderniška virtuvė, garažas, šoninis įvažiavimas, vandeniu alyva šildomas. Arti prie parko ir susisiekimo.

St. Clair - Oakwood
9 kambariai — 2 augštai
$6.500 įmokėti, mūrinis, atskiras, 2 moderniškos virtuvės, dvigubas garažas, privatus įvažiavimas, vandeniu alyva šildomas. Priedo dar 3 kambariai rūsyje. Kaina $21.000. Tikrai puikus pirkinys. Pirmą kartą paduotas pardavimui.

Bloor - Oakmount Rd. - High Park
$4.000 įmokėti, mūrinis, 9 kambariai, 3 virtuvės. Alyva šildomas, geros išsimokėjimo sąlygos. Prašo $17.500. Kiemas 25 iš 150.

Bloor - Mountview - High Park
$5.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 8 kambariai, garažas, šoninis įvažiavimas, 2 virtuvės. 1 atvira skola balansui 10 metų.

Rusholme Rd. - Bloor
12 didelių kambarių
17.900 pilna kaina, mūrinis, vieta 2 garažams, puikus didelis kiemas 25 iš 200. Pardavimui pirmą kartą. Reikalingas truputį pataisymo. Gera proga įsigyti gerą namą pigiai. Savininkas išvyko iš Toronto. Tuoj pat galima užimti.

Bloor - Indian Rd. - Howard Park
1 atvira 10 metų skola
$7.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 13 kambarių, privatus įvažiavimas, 2 garažai, 3 virtuvės. Vandeniu alyva šildomas. Viskas išnuomota už $180 mėnesiui, priedo 5 kambariai savininkui pirmame augšte.

Pacific - Humberside
3.500 įmokėti, mūrinis, 8 kambariai, atskiras, kvadratinis planas, garažas, iš kiemo įvažiavimas, vandeniu alyva šildomas. Kaina $19.500.

Indian Rd. - Humberside
2-jų butų
1 atvira skola 10 metų
$6.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 2 atskiri butai 5 ir 6 kambarių, 2 virtuvės, 2 vonios. Kaina $21.500. Savininkas išvažiuoja į Europą. Geras pirkinys didesnei šeimai.

Bloor - Beresford
7 kambariai — 2 augštai
4 kambariai I-me augšte
$3.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, kvadratinis planas, garažas, šoninis įvažiavimas, kiemas 25 iš 159. Prašo $19.500.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

T. STANULIS
1159 ST. CLAIR AVE.
LE. 7-2611. Namų RO. 2-5543.

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

$500 įmokėti, netoli Dundas St. W., 6 didelių kambarių namas su garažu, vienas atviras morgičius balansui 10 metų. Pilna kaina tik $9.700.

Malton — 7 kelio rajone, 12 akrų sklypas, geras investavimas, geros išsimokėjimo sąlygos.

Bathurst - Dundas rajone, 8 kambarių mūrinis pusiau atskiras namas su garažu, **tiktai $1.000 įmokėti.**

Dėl šių nuosavybių skambinti

B. Sergaučiui LE. 4-9211

EXTRA Realty Limited

Ken WILES

REALTOR LTD.

1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173

Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte.
Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas.
Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Jane - Annette
$2.500 įmok., 6 kamb., mūr., 5 mt. sen., priv. įvaž., idealus 1 šeimai.

Bloor - Clendenan
$4.500 įmok., 6 did. kamb., rupių plytų, vand. aylva šild., mod. virt., dvig. garaž., arti susisiekimo.

Bloor - Beresford
$7.000 įmok., 8 did. kamb. per du augštus, labai švarus, šoninis įvaž., garažas, namas arti Bloor ir vienas atdaras morgičius 10-čiai metų.

Collbeck - Runnymede
$7.500 įmok., gero mūro, 11 kamb., atsk., 3 virt., vand. alyva šild., poilsio kamb. sklepe, privatus įvaž., garažas, namas gražiai išdažytas, retas pirkinys. Parduos už $22.000.

Bloor - Indian Rd.
$8.000 įmok., 10 kamb. per du a., orig. dupleksas, priv. įvaž., garažas, 10-čiai metu atviras morgičius.

Bloor - Durie (Swansea)
$8.000 įmok., 7 kamb. per du augšt., 4 m. sen., labai gražus. Be skolų.

Bloor - Runnymede
$10.000 įmok., 12 kamb., orig. rupių pl., dupleksas, vand. alyva šild., 2 gar., priv. įvaž., Pasiteiraukit.

Bathurst - Glencairn
$2.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras vieno augšto, gražių plytų, vandeniu alyva šildomas, garažas, sklypas 63 iš 150. Kaina $14.000.

Avenue - Eglinton
$4.000 įmokėti, 4 metų, 10 kambarių, atskiras, gražių rusvų plytų, garažas, 2 augštų, 2 virtuvės. Kaina $22.000.

Bloor - Delaware
$5.000 įmokėti, 8 kambarių atskiras gražių plytų, 3 mašinoms garažas. Kaina $19.900.

Yonge - Eglinton
$6.000 įmokėti, 8 kamb., 2 augštų, atskiras, mūro garažas, graži vieta. $18.000.

St. Clair - Lauder
$8.000 įmokėti, 8 kamb., 2 augštų, gražių plytų, alyva vand. šildomas, garažas, 2 virtuvės, geras nuomavimui. Kaina $23.000.

Dufferin - Glencairn
$1.500 įmokėti, 6 kamb. atskiras, vand alyva šildomas, 2 mašinoms garažas. Kaina $11.000.

S. Jokubaitis
Parūpina morgičius
Telefonai:
įst. LE. 7-3173 namų LE. 4-0773

J. Kudaba
Parūpinamos paskolos
Telefonai:
įst. LE. 7-3176 namų RU. 3-2105

SPORTAS

Gražus JAV ir Kanados lietuvių sportininkų bendradarbiavimas apvainikuojamas krepšinio ir stalo teniso rinktinių susitikimu Kanados Liet. Dienos proga Hamiltone. Sveikiname abiejų kraštų žaidėjus, linkėdami gražios sportinės kovos. Mūsų pasėtoji sėkla teužauga į stiprų ąžuolą, kuris savo šakomis apimtų ir kitas sporto rungtis.
Hamiltono LSK Kovas valdyba.

Šį šeštadienį į Hamiltoną susirenka JAV ir Kanados krepšinio ir stalo teniso rinktinės. Tai pirmas abiejų kraštų susitikimas, kurį galima pavadinti istoriniu įvykiu Š. Amerikos lietuvių sportiniame gyvenime, nes ligšiolinis bendradarbiavimas ribojosi paskirų klubų išvykomis, ar bendromis Š. Amerikos lietuvių žaidynėmis.

Negali būti kalbos, kad šio susitikimo "centrinė figūra" bus vyrų krepšinis. JAV rinktinė, po sėkmingos viešnagės P. Amerikoje, tapo lyg ir tiltu tarp šiaurinės ir pietinės Amerikos lietuvių sportininkų ir į Hamiltoną atvyksta beveik to paties sąstato vadovaujama trenerio V. Grybausko.

Ir moterys, ypač Kanados, turėtų parodyti gražų žaidimą, nes jų lygis yra žymiai augštesnis už kaimynių, kurių pagrindą sudarys Worcesterio ir Niujorko krepšininkės. Moterų rinktinės treneriu ir vadovu paskirtas A. Birutis.

Negalima pamiršti ir stalo teniso. Tiesa, vasaros pertrauka savo padarė, tačiau ji turėtų baigtis kanadiečių pergalėm.

Kaip bebūtų, kiekvienas mūsų privalėtų šį pirmąjį abiejų kraštų susitikimą pamatyti, nes ir stalo tenise ir krepšinyje bus gražių akimirkų.

Visos rungtynės pravedamos mergaičių katedros mokyklos patalpose (Main St. East kampas Grant gatvės). Stalo teniso pradžia 10 val., moterų krepšinio — 1 val. p.p. ir po jo seks vyrų susitikimas. **K. B.**

Kanados stalo teniso vyrų rinktinės sudarymui rengiamas turnyras, į kurį pakviesti šie žaidėjai: Nešukaitis, Rautinš, Vaicekauskas (Toronto Vytis), Grybauskas, Mačiulis, Kazakevičius (Ročesterio Sakalas), Grajauskas, Brazlauskas, Paltarokas, Navickas, Stanaitis (Hamiltono Kovas). Turnyrą pravesti pakviestas A. Grajauskas. **K. B.**

R. Arlauskas, buvęs P. Australijos šachmatų čempionas, vėl pradėjo žaisti ir paskutiniame Adelaidės šachmatų turnyre laimėjo trečią vietą, surinkęs 6 taškus. Laimėtoju tapo 7 taškus surinkęs latvis L. Endzelinš, o antroji vieta teko P. Kolinovsky, surinkusiam 6½taško.

Neseniai įvykusioje pasaulinėje jachtų regatoje Kopenhagoje, kanadiečių jachta, pirmą kartą šios rūšies jachtų regatų istorijoje, laimėjo pirmąją vietą, nurungdama 41 jachtą iš 15 valstybių. Tai buvo taip vadinamų Dragon klasės jachtų regata. Pažymėtina, kad Kanados jachtos įgula buvo iš visos Kanados — iš trijų jos narių vienas yra iš Toronto (kapitonas), kitas iš Montrealio ir trečias iš Calgary. (ČSc).

Būkit pasveikinti jaunieji ambasadoriai!

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ KREPŠINIO RINKTINĖS ATSILANKYMO BRAZILIJOJE PROGA

Liepos 30 d. pavakare Sao Paulo aerodrome susirinko nemažas mūsų visuomenės būrys. Nekantriai laukėm atskrendant iš Porto Alegre svečių sportininkų, keliaujančių po Pietų Ameriką ne tik savo malonumui, bet ir lietuviškos trispalvės garbei, įvairių valstybių krepšinio aikštėse rungiantis su svetimtaučių komandomis: Iš 9 žaidynių tik 1 pralaimėjimas! Kaip Laisvės Varpo dūžiai Vytauto D. Muzėjaus bokšte, nuaidi per radiją ir spaudoje Lietuvos ir lietuvių vardas.

Jaunus svečius prie nutūpusio lėktuvo pasitiko Lietuvos konsulas Sao Paulyje A. Polišaitis, svečių globėjas kun. dekanas P. Ragažinskas, organizacijų pirmininkai, lietuvių ir brazilų spaudos atstovai bei fotoreporteriai. Iš laukiančiųjų būrio išsiskyrė dvi tautiškais drabužiais apsirengusios lietuvaitės ir visų vardu pasveikinusios atvykusius, įteikė krepšinio rinktinės vadui Valdui Adamkavičiui rožių puokštę. Svečiai buvo apgyvendinti Vila Zelinoje privačiuose butuose.

Tą pat vakarą, jaunieji šiauriečiai jau susibičiuliavo su pietiečiais vaišingame O. ir B. Adomavičių bute. O liepos 31 d. įvyko pirmas svečių žaidimas prieš Floresta klubą Pacaembu krepšinio halėje. Svečiai nepaprastai gražiai pasirodė ne tik kaip puikūs krepšinio žaidėjai, bet ir savo tauria laikysena. Visi stebėjo trispalvį skydą, puošiantį jų rūbus, kuris kaip kelrodis kėlė jų drąsą ir skatino žengti kilniuoju keliu pirmyn. Svečiai laimėjo 66:53 taškų skirtumu.

Rugpiūčio 1 d. svečiai buvo nuvykę į Santos pasimaudyti, pasibrožėti gražiomis kalnuotomis apylinkėmis, o vakare dalyvavo Lietuvos konsulo Polišaičio su Ponia suruoštose jų garbei vaišėse, kuriose dalyvavo ir nemažas būrelis mūsų vietinės visuomenės, o taip pat savo atsilankymu pagerbė Amerikos konsulas ir vicekonsulas. Po šio pusiau oficialaus priėmimo svečiai linksminosi drauge su vietiniu jaunimu pas O. ir K. Ausenkus.

Rugpiūčio 2 d. svečiai dalyvavo Jaunimo šventėje, kurią suruošė kun. Juozas Šeškevičius. Prieš pat programą jie dalyvavo draugiškose žaidynėse prieš vilazeliniečius, kurias teko dėl lietaus nutraukti. Pirmam puslaiky žaidynės pasibaigė 23:29 svečių naudai. Tą pačią dieną per radiją "Tėvynės garsai" buvo transliuotas radijo valandėlės vadovo agr. A. Bogušlausko pasikalbėjimas su sportininkų rinktinės vadais: V. Adamkavičiu, P. Petručiu ir V. Grybausku. O "Mūsų popiečių" radijo valandėlės vadovas muzikas Jonas Kaseliūnas tą dieną pateikė specialią programą svečių garbei. Ir sekančios dvi "Mūsų popiečių" programos buvo pravestos lietuvių krepšininkų garbei. Per radiją "Nove de Julho" lietuvišką kultūrinę valandėlę, kuriai vadovauja dekanas kun. Pijus Ragažinskas, rugpiūčio 9 d. agr. Al. Vinkšnaitis pravedė taip pat specialią krepšininkų garbei programą.

Rugpiūčio 3 d. sportininkų vadai, lydimi Liet. konsulo A. Polišaičio ir dekano P. Ragažinsko, vizitavo Amerikos konsulatą, Sao Paulo miesto prefektą ir Sao Paulo kardinolą. Jo Eminencija labai maloniai priėmė svečius, pakviesdamas amerikiečių lietuvių krepšinio rinktinę atvykti ateinančiais metais naujon Brazilijos sostinėn, jos atidarymo metu, ir susirungti su brazilais. Tą pat dieną įvyko svečių krepšininkų žaidynės prieš Palmeiras — Pietų Amerikos vicečempijoną. Pakvietimas žaisti prieš Palmeiras mūsiškiams buvo netikėtas. Tokios garbės jie nesitikėjo. Tačiau, nors rungtynės buvo nelengvos, pirmam puslaiky mūsiškiai laimėjo dviejų taškų skirtumu. Antras puslaikis, o ypatingai į galą, anot brazilų spaudos, buvo dramatiškas. Jei ne sukčius ispanas teisėjas, tai šios žaidynės būtų pasibaigusios mūsiškių naudai. Tačiau Palmeiras prisiekęs teisėjas akiplėšiškai nuvogė keletą taškų ir neteisingai diskvalifikavo vieną geriausių lietuvų žaidėjų. Mūsų didžiausiam susijaudinimui žaidynės pasibaigė 71-66 brazilų naudai. Žaidynių žiūrėjo apie 500 lietuvių, kurių tarpe buvo mūsų konsulas su ponia, kolonijos vadai ir Amerikos konsulas.

Rugpiūčio 4 d. svečiai, beveik nemiegoję, išskrido į Rio de Janeiro, kur tą patį vakarą rungėsi su brazilų rinktine — pasaulio čempijonu. Šias rungtynes jie pralaimėjo 99:66. Jei jie būtų išsimiegoję ir pailsėję, tai dar kažin kaip tos studentų rungtynės prieš brazilus profesionalus pasibaigtų. Tikriausiai taškų skirtumas būtų nežymus.

Atrodo, bene geriausi sumanymai lietuvybės išlaikymo bei ugdymo srityje iškyla Amerikos ir Kanados visuomenėje. Prie tų geriausių sumanymų priklauso ir studentų krepšinio rinktinės pasiuntimas bei kelionės parėmimas Pietų Amerikon. Šie jaunieji "ambasadoriai" visiškai pateisino juos siuntusios lietuvių visuomenės lūkesčius. Jie savo kilniu lietuvišku elgesiu paliko ne tik mums, bet ir svetimtaučiams malonaus įspūdžio. O mūsų jaunimo širdyse, kuriose mūsų kolonijos vadovai kursto iletuvybės ugnelę, šie jaunieji svečiai iš šiaurės dar smarkiau ją pakurstė. Juk jaunos širdys lengviau prabyla į jaunas širdis. Būkit pasveikinti jaunieji ambasadoriai ir ligi greito pasimatymo!

J. Vingėlaitė.

Pirmasis Trans-Kanada skridimas

(ČSc). 3.000 mylių skersai Kanadą, iš Halifakso į Vancouverį šiandien lėktuvas perskrenda per dieną. Įsėdęs į tokį lėktuvą keleivis pusryčiaus pakeliui Monctone, New Brunswick, persės į kitą lėktuvą Montrealyje, pietaus virš Otavos, vakarieniaus virš prerijų tarp Winnipego ir Regina, ir tą pačią dieną, kurios rytą jis pakilo iš Atlanto pakrantės, išlips iš lėktuvo Pacifiko pakrantėje. Vienos dienos metu jis bus gerai maitinamas, turės progos pasiskaityti žurnalą, pasnausti patogioje lėktuvo kėdėje, pasižiūrėti žemyn į nuostabiai besikeičiantį žemėvaizdį, pasigrožėti įvairiai besikaitaliojančiais ir saulėje blizgančiais debesimis. Tikrai puiki vienos dienos iškyla.

Bet taip nebuvo seniau. Kai pirmoji transkontinentinė kelionė pradėta iš Halifakso į Vancouverį 1920 m., ji truko vienuoliką dienų, keleiviui teko išlipti iš lėktuvo tryliką kartų, naudotis šešiais lėktuvais.

Anuo metu Karališkoji Kanados aviacija nebuvo pilnai suorganizuota, kaip dabar. Lėktuvų susisiekimą tvarkė Air Board, dalinai karinė dalinai civilinė tarnyba. Lakūnai buvo išimtinai karo lakūnai, neseniai grįžę iš mūšių Europoje, daugelis iš jų su pasižymėjimais už drąsą. Karui pasibaigus jų siekimas buvo pritaikyti savo patyrimą taikos tikslams. išplečiant Kanados civilinę aviaciją, kuri buvo taip reikalinga tokiam dideliam kraštui, neturinčiam didelio kelių tinklo ir greitų susisiekimo priemonių.

Šių dienų oro susisiekimui nepakanka vien tinkamų lėktuvų ir gerai paruoštų pilotų. Kiekvienas pilotas dabar naudojasi eile patarnavimų, atliekamų jo draugų žemėje: aerodromo tarnybos, aprūpinimo tarnybos, pagalbos navigacijai, metereologinės tarnybos ir t.t. Viso to nebuvo 1920 metais. Tada pirmojo skridimo per kontinentą tikslas buvo patirti, kokių įrengimų ir kokios pagalbos reikia nuo žemės. Ko reikia, kad pirmiausia galėtų būti pradėtas reguliarus pašto ir prekinis, o vėliau ir keleivinis susisiekimas tarp dviejų vandenynų.

Pirmajam skridimui skersai Kanadą teko panaudoti senus lėktuvus, likusius nuo karo lauko tarnybos. Skridimo personalas buvo padalintas į dvi grupes: vieni skrido su hidroplanu iš Atlanto pakraščių į Winnipegą, o kiti paprastuoju lėktuvu iš Winnipego į Vancouverį. Pažymėtinas pats pirmasis skridimas, kurio drąsiesiems dalyviams teko nugalėti ne tik visus mechaninius lėktuvų sutrikimus, bet taip pat ir labai blogą orą be jokios metereologinės pagalbos nuo žemės. Kaikurie to pirmojo skridimo lakūnai vėliau tapo žymūs Kanados kariškoje aviacijoje — RCAF: Shearer tapo Kanados oro vicemaršalu, Johnson buvo RCAF vyriausias vadas Europoje pastarojo Pasaulinio karo metu, Leckie, šalia kitų svarbių pareigų, buvo RCAF štabo viršininkas 1944-1947 metais.

Vienuolika dienų iš Halifakso į Vancouverį yra ilgas laikas. Tai buvo beveik tris kartus ilgiau, negu keiauti traukiniu ano meto sąlygomis. Nenuostabu, kad kaikas reiškė kelione abejonių. Bet kelionė buvo įvykdyta ir pasiekė daug svarbių uždavinių, kurių svarbiausias yra tas, kad ji praskynė kelią šių dienų patogiai vienos dienos kelionei iš vieno vandenyno kranto į kitą, kelionei, kuri taip nepanaši į ilgą ir varginančią kelionę 1920 metais.

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED

527 Bloor St. W. Telef. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant bet kokią nekilnojamą nuosavybę, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą. Turime didelį pasirinkimą įvairių namų, biznių, sklypų, farmų, apartmentų, ir kitokių nuosavybių. Sudarom paskolas. Sąžiningas patarnavimas.

Jane - Annette
$2.000 įmokėti, 5 kamb. mūrinis bungalow., švarus viduje, mod. virtuvė, apie 10 metų senumo, alyva šildomas, kamb. rūsyje, garažas.

Runnymede - Annette
$3.000 įmokėti, 10 kamb. per du a., atskiras namas-dupleksas, vandeniu alyva šildomas, 10 metų skola.

Indian Rd. - Roncesvalles
$4.000 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas, 2 virtuvės, 2 vonios, vand. alyva šildomas, didelis gražus kiemas, viena skola likučiui 10-čiai metų, arti visko.

Christie - St. Clair
$5.000 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas-dupleksas, vand.alyva šildomas, dvigubas garažas, viena skola likučiui 10-čiai metų.

Clendenan Ave. - Bloor
$5.000 įmokėti, 7 kamb. per du a., atskiras mūrin. namas, didelė mod. virtuvė pirmam augšte ir virtuvė antram, alyva šildomas, dvigubas garažas, arti Bloor ir High Park, viena skola liknučiui 10-čiai metų.

Bloor - High Park
$5.000 įmokėti, 7 kamb., atskiras mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, vand. alyva šildomas, apie 15 metų senumo, garažas, viena skola likučiui 10-čiai metų.

Bloor - High Park
$6.000 įmokėti, 8 kamb. per du a., atskiras mūrinis namas, vand. alyva šildomas, maždaug 20 metų senumo, garažas.

Baby Point - Jane
$7.000 įmokėti, 8 kamb. per du a., atskiras mūrinis namas, vand. alyva šildomas, kamb. rūsyje, gražus kiemas, privatus įvažiavimas, garažas.

Glenlake - High Park
$7.000 įmokėti, 9 kamb. atskiras mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, naujas alyvos šildymas, naujas stogas, gražus kiemas, garažas.

Jane - Bloor
$7.000 įmokėti, 7 kamb. mūrinis bungalow, vand. alyva šild., gražus viduje, garažas su privačiu įvažiavimu, didžiulis sklypas 105 iš 123.

High Park - Roncesvalles
$7.000 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas, 2 vonios, 2 virtuvės, vand. alyva šildomas, labai švarus viduje, gražus kiemas, garažas, namas be skolų.

Indian Rd. - Bloor
$10.000 įmokėti, 11 kamb. atskiras mūrinis namas, 2 vonios, 3 virtuvės, vand. alyva šildomas, didelis kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu, viena skola likučiui 10 metų.

P. KERBERIS
TEL. DARBO LE. 2-4404 - - - NAMŲ LE. 5-1584

Nauja Lietuviška Valykla

Lenard's Cleaners

985 College St. Tel. LE. 1-5166

Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.
PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadieniais — 8 val. ryto — 6 val. vak.
Savininkas L. LEVECKIS

Collingwood, Wasagos ir Stayner

apylinkėse ūkių-farmų, vasarnamių ir kito nekiln. turto pirkimo-pardavimo reikaluose tarpininkauja lietuvis pardavimo agentas

V. (Vic) BUTRIMAS

Dėl informacijų rašykite: V. Butrimas, Box 83, Collingwood.
Skambinkite: 62 W 2 Collingwood.

GEO. HUNT REAL ESTATE
128 Hurontario Str.
Collingwood, Ont.

Už $21.900

PARDUODAMAS 6 kambarių namas su visais patogumais. Savininkas turi parduoti. 40 Willowbank Blvd., prie Avenue Rd. — Eglinton. Telefonas HU. 3-4049.

JOINT REALTY LTD.
899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381

Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas.
Tvarkome visus morgičių reikalus.

MORKIS Antanas

Real Estate and Business Broker

1077 BLOOR ST. W., prie Dufferin St., Toronto.

LE. 4-8459 LE. 4-8450 BE. 3-5996 (namų)

Tamstos rasite pas mus didelį pasirinkimą:

NAMŲ, ĮVAIRIŲ BIZNIŲ, ŽEMĖS ŪKIŲ - FARMŲ, SKLYPŲ.

Mes ypatingai gerai sutvarkome morgičius ir skoliname įmokėjimui pinigus.

Keli lietuviai ir kitų tautybių agentai visuomet tamstoms mielai patarnaus ir patars geriausiai įsigyti nuosavybes. Patartina nepirkti ir neparduoti nuosavybių pirma nepasitarus su mumis.

Joseph A. PETERS Ltd.

REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.

1062 ST. CLAIR AVE. WEST TELEFONAS LE. 2-3321

Bloor - Ossington
$2.500 įmokėti, 7 didelių kambarių, mūrinis atskiras namas. 2 virtuvės, vandeniu šildomas, dvigubas garažas. Labai arti Bloor.

St. Clair - Bathrust
$5.000 įmokėti, 7 dideli kambariai atskiname labai gerų plytų name. 2 virtuvės, vandens ir alyvos šildymas. Platus įvažiavimas. 10-čiai metų vienas atviras morgičius.

Jane - Lawrence
$2.500 įmokėti, 14.500 pilna kaina. 6 kambarių bungalow. Privatus įvažiavimas. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Arti mokyklos.

Dundas - High Park
$1.500 įmokėti, 6 gražūs kambariai, 2 virtuvės, vandens ir alyvos šildymas, vienas atviras morgičius 10-čiai metų. Vieta garažui.

Delaware - College
$6.000 įmokėti, 8 kambariai, 2 virtuvės, vandens šildymas. Dvigubas garažas. Vienas atviras morgičius 10 metų.

Bloor - Jane
7 labaididelį ir gražūs kambariai kilimais išklioti. Atskiras puikus namas. Privatus įvažiavimas.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:

B. MARIJOŠIUS

Įstaigos tel. LE. 2-3321 **Namų tel RO. 2-5543**

TUNISO ARABAI GAUS PAVARDES

Apie ¾ Tuniso gyventojų, apie 3 milijonus, neturi pavardžių. Pagal mahometoniškąją tradiciją pavardės nebūtinos. Užtenka turėti vardą. Bet ir tų pasirinkimas nėra didelis. Pvz. Aly vardo arabų yra masės. Kad galima būtų juos atskirti pridedami tėvo ir senelio vardai. Taip Aly ben Belkacem ben Salah reiškia, kad Aly yra sūnus Belkacem, Salah sūnaus. Kadangi vardai yra negausūs, tai viešpatauja baisi painiava ir dažnai tik vietos šeikas tegali pasakyti kas yra kas.

Padėtį dar komplikuoja faktas, kad Tunise niekas neturi jokių asmens dokumentų ir nėra jokios registracijos. Gimusių niekas nemetrikuoja ir neregistruoja niekad. Nebent tuos, kurie paaugę pradeda lankyti mokyklas. Daugumas niekam nepraneša nei apie šeimos narių mirtį nei apie vedybas. Dėl to yra nemažai ir piktnaudojimų. Pvz. giminės ima pensijas ar kitokias pašalpas jau seniai mirusiems šeimos nariams. Prancūzų valdymo metu ne vienas Aly galėjo išvengti karinės tarnybos, nes jau tarnavo jo kaimynas Aly.

Kad visokiom painiavom pagaliau būtų padarytas galas, Tuniso vyriausybė paskelbė potvarkį, kad kiekvienas pilietis iki 1960 m. rugsėjo 1 d. pasirinktų sau pavardę. Pavardės turi būti arabiškos, rimtos ir nejuokingos. Kas per metus sau pavardės išsirinkti nespės, pagelbės speciali valdinė komisija, o jei kas sąmoningai nenorės paklusti, gaus vienus metus apsigalvoti kalėjime.

V. VASIS
REAL ESTATE
872 Bloor St. W. Telefonas LE. 1-4605
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statybomis.
Jūsų patarnavimui skambinti:
J. GUDAS — LE. 1-4605, namų LE. 6-7109.

PRANO BARAUSKO
Draudimų agentūra
Visų rūšių draudimai.
TELEFONAS
RO. 6-0811
arba RO. 6-0832
49 Cameo Cres., Toronto 9, Ont.

Baltica
Lietuviška Rūbų Valykla ir Skalbykla
966 Dundas St. W. - - Tel. LE. 1-5688
Valome, dažome, jaudžiame ir taisome.
PAIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Jūsų patogumui patarnaujame nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Sav. V. BLOCKIS

ŽUKLAVIMO
ir įvairius kitus SPORTO REIKMENIS su atitinkamomis nuolaidomis gausite tik:

J. Beržinskas
1212 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TEL. LE. 2-9547
Čia pat galite užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME
MOUNT ROYAL MOTORS
garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.
Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.
Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.
Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.
3 Aukland Rd. — Tel. BE. 2-2131
Nakties metu tel. RO. 7-0086
(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

Baby Point Paint & Wallpaper
C.I.L., B. MOORE, CR. DIAMOND, SELECTONE, O.P.W. firmų dažai, sienoms popieris, įvairios tailės ir kiti reikmenys. DAŽAMS NUOLAIDA 15%—25%.
Kviečiame atsilankyti arba skambinti tel. RO. 2-4931.
Sav. A. F. GALDIKAI 351 JANE ST. (prie Annette).

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
Sav. D. KAUNAITĖ

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

DĖMESIO! DĖMESIO!
Taisau visų rūšių Televizijas, namų ir auto radijas
Darbas sąžiningas ir garantuotas. AL. ČIŽIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Telefonas RO. 6-4063

Krosnys – Gazai – Alyva – Anglys
CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ir alyvos. VĖSINTUVAI (air conditioners) vasarai ir žiemai. KROSNYS "Gurney" — gazo ir elektros. ŠALDYTUVAI — gazo ar elektros. Visų rūšių remonto darbai.
ROSE HEATING - TINSMITH CO.
844 Broadview Ave. Krautuvė: 723 Gerrard St. E.
SAVININKAI ZALECKIAI
Telefonas HO. 6-1623.
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Visų rūšių šildymas ir įvairios pompos.
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

KOM. KINIJA PRIEŠ KOTASTROFĄ

(Atkelta iš 2 psl.)

Pvz. plieno vietoje 18.000.000 nutarta pagaminti 12.000.000 tonų; anglies vietoje užplanuotų 280.000.000, nutarta pagaminti 335.000.000 tonų; grūdų gamybą nutarta sumaižnti veik puisau — vietoj planuotų 525.000.000, tik 275.000.000 tonų. Medvilnės gamyba sumažinama net daugiau kaip dvigubai — vietoj 5.000.000 2.400.000 tonų. Didžiųjų statybų skaičius iš 1.092 sumažintas iki 877.

Paskelbdamas naujuosius nutarimus, premjeras Chou-En-lai pirmiausia iškoliojo vidaus priešus "buržuazinius dešiniuosius fanatikus", bet taip pat pastebėjo, kad pakeitimai esą padaryti minėtajai komisijai nurodžius, jog planas buvęs paruoštas pagal nerealius duomenis ir negalįs būti įvykdytas. Antra priežastis esanti nepalankios gamtinės sąlygos, kurios sutrikdė žemės ūkį.

Jei šitokie pakeitimai, tolygūs kapituliacijai, daromi komunistinės santvarkos įvedimo dešimtmečio išvakarėse, matyt, laukti buvo jau nebeįmanoma. Nesuprantama tik, kodėl visuose šiuose dideliuose įvykiuose niekur ne dalyvavo Mao-Tse-Tung, pats komunų ir ūkinio plano autorius. Niekur nebuvo paminėtas net jo vardas. Gal būt jis yra išvykęs, kaip anksčiau buvo spėjama, pasikalbėti su Chruščiovu prieš šio vizitą JAV, o gal jis jau nustumiamas visai į užpakalį?

New Delhi. — Kinija perspėjo Indijos vyriausybę, kad maldininkai į Tibetą tuo tarpu nevyktų, o ten esantieji taip pat liktų vietose, nes krašte esą neramu. Tai laikoma patvirtinimu žinių, kad partizaninės kovos Tibete tebevyksta.

Paieškojimai

Ruzga Albinas, kilęs iš Daugailių miestelio, Utenos apskr., prašomas atsiliepti šiuo adresu: Edv. Kinderis, 392 Sunnyside Ave., Toronto 3, Ont.

Lietuviški apmąstymai

(Atkelta iš 2 psl.)

nuotaikas belaukiant Chruščiovo. Minima "grupė emigrantų iš Lietuvos, dabar Philadelphijoj, kurie minės Chruščiovo vizitą nešiodami juodus kaklaryšius ir juodai apsirengs protesto ženklan. Vienas iš jų, Jonas A. Stikliorius (VLIKo vicepirmininkas, A.Š.), pareiškė: "Naivu galvoti, kad pasikalbėjęs su prezidentu Eisenhoweriu mass - murderer kaip Chruščiovas, taps dievobaimingu piliečiu. Šių dviejų vyrų nuotrauka betgi bus Chruščiovo didžiausiu laimėjimu".

Iššaukimas išeiviams

Daug yra rašoma apie Chruščiovo vizitą, bet jau rugpiūčio vidury ryškėjo nuosaiki nuomonė, kurią amerikiečiams gražiai dėstė "Freedom House" vadovai, girdi šaltasis karas pasibaigė ir prasideda "artima ringo" kova. Ši kova turinti turėti taisykles, turinti būti vedama protingai ir apgalvotai. Vieną kartą priėmus Chruščiovą, jis turįs būti sutiktas mandagiai. Komunistai galį būti smerkiami, bet neužgaunant asmeniškos savigarbos. Demonstrantai Chruščiovo neužgaus — tokia taktika jam gerai žinoma ir ja jis pats nekartą naudojosi. Kas atsitiko su Vienos komunistiniais demonstrantais teroristais? "Jei mes manome, jog esame teisūs, mes turime pateikti savo bylą susivaldančiai ir apgalvotai. Jei elgsimės panikiškai, pasaulis ko gero pamanys, jog iš tikro amerikiečiai yra susiskaldę, nevieningi... JAV-se randasi nemaža pabėgėlių iš Rytų Europos. Vieni atvyko vos prieš trejis metus, kiti čia jau gyvena dešimtmetį, prieš tai dar pergyvenę nacinį terorą. Visi jie buvo priimti Amerikoj su užuojauta. Daugeliui šių pabėgėlių užuojautos negana, nes ji nesugrąžins jiems namų. Šiems pabėgėliams, o ypač jų vadams, Freedom House draugija siūlo savo paslaugas. Premjeras Chruščiovas labai gerai žino, kaip pabėgėliai nusiteikę jo atžvilgiu. Pabėgėliai neprivalo tylėti ir nepriminti pasauliui, ką Chruščiovas ir jo partija padarė jų tėvynėms. Tačiau visa tai turi būti išsakyta tvarkingu ir nuosekliu būdu. Freedom House draugija mielai pabėgėlių susirinkimams perleis savo išteklius ir patalpas. Kiekvienam Amerikos mieste, stengiantis neprovokuoti Chruščiovo vizitų, galės tokie susirinkimai būti sušaukti. Šitokiu civilizuotu ir, mes manome, kurkas efektingesniu būdu, pabėgėliai galės kur kas daugiau išsakyti..."

Atsisako komentuoti

TSRS pasiuntinybė Vašingtone, užklausta dėl Amerikos spaudoje paisrodžiusių žinių apie "lietuvių vykdomus prieššydiškus pogromus Plungėje" ar "gražDankos" įvedimą Lietuvoj, rugpiūčio 11 d. laišku atsakė nerandanti prasmės prasidėti su betkokiais nuneigimais ar komentarais dėl "Plungės", "garždankos" ir visų kitų prasimanymų bei gandų, kurių skleidimu kaikas sudomintas.

Ne "Lituanus" kaltė

"Lituanus" nenuilstantis redaktorius mano, kad būtų tikslu viešai paskelbti, kad šio laikraštininko žadėtas straipsnis "Kultūriniai, socialiniai ir politiniai dabartinės padėties Lietuvoje pripažinimo aspektai" nepasirodys minėtam žurnale ne dėl redakcijos cenzūros. Autorius negalėjo straipsnio laiku paruošti.

Skaitytojų laiškai

Gerbiamas Redaktoriau,

Šio laikraščio puslapiuose ir pats radio valandėlės vedėjas p. J. R. Simanavičius minėjo, kad tautybių mažumos negali savo kalboje turėti jokių radijo valandėlių. Viso to pasekmės buvo tos, kad p. Simanavičius lietuvišką radijo valandėlę perkėle į Niagara Falls. Tuo tarpu, kitos tautybės ir toliau pasiliko Toronte, Hamiltone, Oshawoje ir kt., skelbdamos radijo bagomis savo kalba įvairius pranešimus ir itališką, vokišką, lenkišką muziką.

Kaip tai išaikinama — ar "išsikraustymas" lietė tik lietuvišką radijo valandėlę, ar kitos priežastys vertė persikelti į Niagara Falls?

Su pagarba **K. Baronas.**

Redakcijos žiniomis CKFH Toronto radijo stotis atšaukė visų tautybių neangliškas **šeštadienines** transliacijas. Joms visoms buvo išsiuntinėti tokio paties turinio laiškai. Kitos stotys šeštadieniais jokių ne angliškų programų ir netransliavo. Po to makedoniečiai ir vengrai su savomis programomis persikėlė į Oshawą, vokiečiai į St. Catharines, tik kažkaip sugebėjo likti italai. Nepaliestos liko ir kasdien transliuojamos italų bei vokiečių programos. Lenkai ir ukrainiečiai turi savo studiją Buffalo, kur paruoštos programos yra transliuojamos iš tos pačios Niagara Falls, N.Y., stoties, iš kurios dabar transliuojama ir lietuviškoji "Tėvynės prisiminimų" programa.

Ten, kur lietuviai nikelį kasa

(Atkelta iš 3 psl.)

moterų grožio salioną (Charles barbershop - Irene Beauty Salon, Larch St. 29). Turi keletą kirpėjų, taip pat moterų plaukų šukuosenos speciališčių. Darbą atlieka labai pavyzdingai, todėl kaip lietuvių, taip svetimtaučių yra labai mėgiami. Be to, prie Penage ežero su A. Valaičiu įsigijo vasarvietę ir vilą, kurią perdirbo pagal lietuvišką skonį.

Prie to paties ežero turi vilas p. Kraujaliai ir broliai P. P. Juteliai.

P. Petrėnas, metęs INCO požeminį darbą, verčiasi kaip statybos kontraktorius (Premier Construction Co. Ltd.). Yra pastatęs nemažai namų, taip pat atlieka visokius statybos darbus. Pasisekimas geras.

Sudburiečiai kuriasi patys, bet neužmiršta ir varge likusių giminių, pažįstamų. Labai daug paramos pakietų-siuntinių siunčia į kenčiančią tėvynę.

Siuntinių persiuntimui greit ir sąžiningai patarnauja A. Kusinskis — 135 Lourdes St., — atstovaudamas "Anapus" ir "Lithuanian Trading Company" firmas. S. Venskevičienė, 94 Douglas St. W., atstovauja "Baltic Exporting Co." persiųsdama pačių sudarytus ir standartinius siuntinius į Lietuvą.

Baigęs Elektronikos radio ir televizijos mokyklą, turįs dar praktikos iš tėvynės, J. Žiukas — 415 Pine — laisvu nuo darbo darbovietėje laiku dirba elektronikos srityje. Kaip gabus ir sąžiningas specialistas, visų mėgiamas ir darbui pasiūla didelė.

Tą mokyklą baigusių yra dar keli asmenys, bet toje srity reiškiantis negirdėti.

Broliai J. ir S. Poškos — 473 MacNeil Blvd. — pastatė didelį namą,taip pat kitą Toronto mieste, o dar vieno ten pat Toronte vyksta statyba.

Šioje apylinkėje gyvena apie 20 lietuvių senosios imigracijos. Visi gerai įsikūrę ir labai gražiai sugyvena su paskutinės imigracijos lietuviais.

Bendrai, visos kolonijos lietuvių materialinė būklė gera, beveik visi turi namus, mašinas ir gauna gerą atlyginimą INCO darbovietėse.

Tai materialinės padėties vaizdas iš nikelio tamsiųjų ir akmeninių požemių. J. Krs.

Lietuvių Prekybos B-vės Londone, visus pasiūlymus, dovanų siuntimius į Lietuvą ir kitur galite užsakyti per Sudburio atstovą A. KUSINSKĮ. Naujausias pasiūlymas: 32½ jardo vilnonės medžiagos 10-čiai kostiumų už $113, svoris: 34 svarai. Šalia to dar yra 30 skirtingų sudėčių standartinių siuntinių, kurių kaina nuo $29 ir daugiau.

Pageidaujant medžiagų pavyzdžiai bus pristatomi į namus. Tel. 4-1605.

VEDYBOS
Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į
VEDYBŲ BIURĄ "WALDI"
859 COLLEGE ST., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-5461.
Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu pridėti $1. Moterims iki 35 m amž. tarpininkavimas VELTUI.

Kas keliatės į kitą butą ir norite pigia kaina pervežti savo baldus, kreipkitės telefonu
LE. 3-1435
BR. STONČIUS

VALAU FOTELIUS
ir įvairius kilimus, taip pat ikimu rašalo dėmes. Sutaisau išlirusius galus ir prodegintus kilimus.
Skambinti LE. 3-4912
P. KARALIŪNAS

PIGIAUSI
siuntiniai
Į LIETUVĄ
Pramonės gaminiai — Maistas — Vaistai
Štai mūsų kainų pavyzdžiai:
22 svarai cukraus $11.95
22 svarai ryžių $14.75
22 svarai taukų $23.20
Siuntiniai pristatomi per 3 - 4 savaites.
Janique Trading Co. Ltd.
835 Queen St. W., Toronto
Tel. EM. 4-4025
Skyriai Hamiltone, St. Catharines, Edmonton, Buffalo ir kt.

Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas
K. ARDAVIČIUS
High Park rajone
2102 DUNDAS ST. W. Tel. LE. 3-2220
(tarp Howard Pk. ir Roncesvalles)

LIETUVIS STOGADENGYS
Dengia naujus ir taiso visų rūšių stogus, taip pat deda skardines rinas.
Abest Roofing & Tinsmithing Company
144 First Ave., Toronto 8.
Tel. HO. 6-8252.
C. SWANKAS

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
/prie Dufferin/
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

Piano ir Grand-Piano specialistas
A. BRIČKUS
Atlieku visus pianinų remonto darbus. Perku ir parduodu naudotus pianinus. RO. 9-5866.

PADAROMI
minkšti baldai
pagal užsakymus ir aptraukiami seni labai pigia kaina. Darbas garantuotas.
Telefonas WA. 2-7981

Elektros - Electronic Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai.
Tel. LE. 3-1080
44 Gwynne Ave., Toronto

Dažai ir sienoms popieris!
Vaškas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.
VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.
V. JUŠKEVIČIUS,
Licenced master electrician.
Telef. HI. 7-1601
Toronto

..ŠYPSENOS..

Tėvas ir sūnus

— Tai tu šį vakarą vėl buvai paliktas klasėje po pamokų, tinginy? — bara tėvas sūnų.

— Mane nubaudė, kad nežinojau, kur yra Aleutai...

— Kitą kartą geriau atsimink, kur savo daiktus pasidedi! — pamoko tėvas.

Politika

1. Vienas diktatorius atsistojęs prieš savo portretą ir sakąs:

— Kas bus su mumis?

— Žinoma, mane nukabins, o tave pakabins... — atsakęs portretas.

2. Į vieną V. Vokietijos ministeriją įeina kirminukas ir ožys. Ožį tuojau išvaro, o kirminukas lieka. Kodėl? Ogi todėl, kad Vokietijoje toliau nueinama šliaužiant, bet ne badantis...

3. Chruščiovas aiškina savo valdininkams:

— Jeigu įsakysiu šokti į upę, tai turit vykdyti.

— O kur eini? — surinka jis, pamatęs, kad vienas išeina.

— Einu mokintis plaukti, drauge Chruščiovai, — paaiškina tas.

4. Chruščiovas dovanojo Gomulkai automobilių.

— Deja, drauge, aš nemoku vairuoti.

—Tai niekis, vairuosiu aš pats, o tau reikės tik triūbyti...

Geraširdis vyras

— Mano žmona įsigijo tokį biaurų reumatizmą, kad nuo skausmų kiauras naktis dejuoja ir nei pati nemiega, nei man leidžia užmigti.

— Ir tu negali nieko išrasti, kas pagelbėtų?

— O tai, išradau. Aš vata užsikemšu ausis.

Anglų baudžiamojo kodekso nenuoseklumai

1. Už suvedžiojimą trylikametės mergaitės — iki 2 metų kalėjimo. Už sunaikinimą gimimo metrikų registracijos — kalėjimo iki gyvos galvos.

2. Už priverstiną vaiko apgyvendinimą viešuosiuose namuose — iki 6 mėn. kalėjimo. Už nulaužimą medelio parke — iki 5 metų kalėjimo.

3. Po mėnesius skiriama už pelnijimąsi iš prostitucijos ir už pavogimą žuvies iš baseino.

Esant tokiom normom, teisingumas sprendimų priklauso tik nuo teisėjų sveiko galvojimo.

Šį tą išmoko...

Vienoj didelėj šeimoj mažasis berniukas niekad nebuvo šaukiamas vardu, bet mažiuku.

Kai jis pirmą dieną grįžo iš mokyklos, paklaustas ką tenai iš moko, jis išdidžiai atsakė:

— Aš išmokau, kad mano vardas yra Jonas...

Atsisveikinimo žodis

Jauna mokytoja, praktikantė, keletą savaičių praktikavosi mokykloj prie kitos mokytojos. Kai reikėjo išvažiuoti, klasės mokytoja paprašė savo pirmojo skyriaus mokinukus ar nesutiktų kuris iš jų pasakyti keletą atsisveikinimo žodžių.

Viena maža mergytė sutiko ir išdrožė išleidžiamajai šitokią kalbą ir linkėjimus:

— Aš tikiu, kad sekančiais metais tamsta gausite padirbėti kitoj tokioj mokykloj, kur berniukai ir mergaitės bus lygiai tokie pat geri jums, kaip kad mes buvome...

Dr. E. Zubrienė
Dantų gydytoja
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108
Priėmimo valandos:
nuo 9-12 ir 3-8 val. v.
Šeštadieniais pagal susitarimą

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
459 BLOOR ST. W.,
Toronto, Ont.
(Starkman vaistin. namuose)
Darbo valandos susitarus telefonu.
TEL. WA. 3-2003

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas L. LUNSKY, R.O.
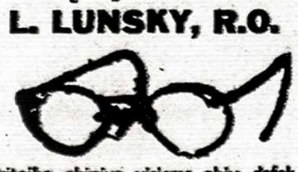
Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Wr. parapijos žinios

— Pereitą savaitę lankėsi šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. Tulaba, tikslu susipažinti ir painformuoti kandidatus šiais metais išvykstančius į Romą studijuoti.

— Šį sekmadienį Springhurste pamaldos 9 ir 11 val.

— Šį penktadienį, kaip pirmą rugsėjo mėn., mūsų bažnyčioje šv. Mišios 7.30 val. vakare.

— Rugsėjo 8-tą dieną šv. Jono Pašalpinės d-jos nariai į parapijos patalpas renkasi pasitarimui. Pasitarimas įvyks 8 val. vak.

—Nuo rugsėjo 13 d. imtinai pamaldos sekmadieniais bus 9.30, 11 ir 12 val.

— Praleidęs atostogas Europoje, grįžo muz. St. Gailevičius, kuris iršiais metais vadovaus parapijos chorui.

Toronto Putvio šaulių kuopa rugsėjo 7 d. šv. Jono Kr. parapijos salėje ruošia linksmą šokių vakrą. Dalis pelno numatyta skirti lietuvių sportininkų kelionės išlaidom į Pietų Ameriką padengti.

Rugsėjo 19 d. ruošiamas didelis šokių vakaras Clarlyn Lodge, Keswick, Ont.

Ten pat įvyks varžybinis šaudymas tarp TP šaulių kuopos ir St. Catharines "Romuvos" klubo. Tuo pačiu metu bus pravesta šaudymo varžybos geriausiam Ontario šauliui nustatyti. Varžybose galės dalyvauti visi. Laimėtojas gaus dovaną — taurę.

Rugsėjo 27 d. įvyks Ontario šaudymo pirmenybės tarp "Diminion Marksmen" klubų, kuriose ruošiasi dalyvauti ir TP šaulių kuopos šauliai.

Šaulių kuopa su vėliava dalyvaus VI Lietuvių Dienoja Hamiltone. **Šaulys.**

Prel. L. Tulaba, Romos Liet. šv. Kazimiero kolegijos rektorius, pereitą savaitę keletą dienų praleido Toronte, ta proga aplankė ir "TŽ" redakciją. Veiklusis svetys dviem atvejais gavo progos susitikti su pora būrelių torontiečių, kuriems papasakojo naujienų iš Romos ir apie gyvenimą Lietuvoje. O Romą pasirodo pasiekia daugiau ir smulkesnių žinių iš Lietuvos.

Prieš atvykdamas į Torontą prelatas kelias dienas viešėjo Hamiltone pas kleboną dr. J. Tadarauską, o iš Toronto išvyko vėl į JAValstybes.

Į šv. Kazimiero kolegiją Romoje šį rudenį iš Toronto vyksta studijuoti net trys jaunuoliai.

The Globe and Mail šio pirmadienio laidoje išspausdino ilgoką dr. Pr. Ancevičaus straipsnį apie tai, kaip Sovietų spauda bei visuomenė vertina būsimus N. Chruščiovo ir Eisenhwerio pasitarimus.

Avro aviacijos įmonės Maltone tuo tarpu teturi vos 2.200 darbininkų. Kai įmonės negavo tikėto užsakymo pagaminti 214 sprausminių F-104G, Avro paleido dar 180 darbininkų. Yra pavojaus, kad galės būti dar daugiau atleistų.

Gerai orgnizuota sukčių banda Toronte ir daug kur kitur Ontario provincijoje liepos ir rugpiūčio mėnesį paleido į rinką už $30.000 netikrų čekių. Čekiai yra Northspan Uranium iš Eliot Lake, Ont., ir Massey-Ferguson iš Toronto. Čekiai yra nedidelių sumų, kiek yra susekta — $85 - $193 — ir dažniausiai pateikiami iškeisti karutuvėse, kaip tariamai darbininkų gautos algos. Prekybininkai tad turėtų būti atsargūs ir iš nepažįstamų asmenų čekių neimti.

Prisikėlimo parapijos žinios

—Prel. L. Tulaba, šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius, lankydamasis Toronte, praeito penktadienio, rugpiūčio 28 d., vakare Prisikėlimo par. muzikos studijoj nemažam būriui torontiečių padarė išsamų pranešimą apie dabartinės Lietuvos religinę, kultūrinę bei ūkinę padėtį.

— Rugsėjo 4 d. yra pirmasis mėnesio penktadienis, skirtas Švč. Jėzaus Širdies pamaldumui. Be rytinių Mišių bus ir vakarinės 7.30 val. Tikintieji raginami gausiai dalyvauti. Tiek ryte, tiek vakare bus klausoma išpažinčių.

— Šį sekmadien. 9 val. Mišios bus tretininkų intencija, o 3 val. p.p. bažnyčioje mėnesinė konferencija bei susirinkimas. Visi galį dalyvauti nariai prašomi atsilankyti.

— Nuo rugsėjo antrojo sekmadienio imtinai mūsų parapijoje pradedamos laikyti salėj vėlyvosios 11.30 val. Mišios.

Parapijos choro pirmoji bendra rudeninė repeticija bus rugsėjo 8 d. 7.30 val. vak. muzikos studijoje. Visi choristai maloniai kviečiami atsilankyti. Taip pat norima ir laukiama, kad įstotų naujų balsų. Už triūsą ir meilę giesmei iš anksto dėkojame.

— Norima atgaivinti buvusį parapijos orkestrą. Suinteresuotieji orkestrantai bei atskirų instrumentų instruktoriai maloniai prašomi tuo reikalu kreiptis į kleboniją. Orkestrantais tepriimami vyrai ir berniukai, ne jaunesni kaip 15 metų amžiaus.

— Šį savaitgalį Wasagos pranciškonų stovyklavietės patalpos rezervuojamos poilsiauti vaikų darželio seselėm.

— Šios savaitės gale iš atostogų sugrįžta klebonas T. Placidas ir T. Paulius.

TORONTO PUTVIO ŠAULIŲ KUOPA
Visus kviečia atsilankyti į

LINKSMĄ ŠOKIŲ VAKARĄ,

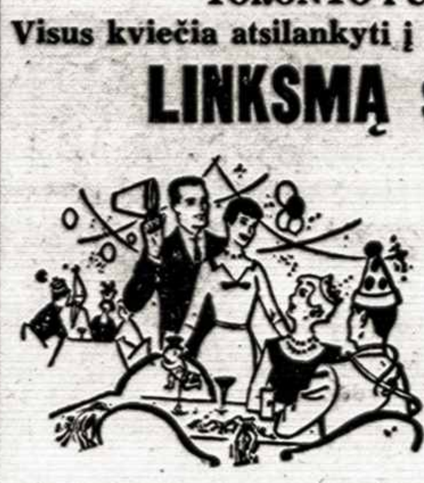

kuris įvyks rugsėjo mėn. 7 dieną šv. Jono Krikštytojo parapijos salėje.

VEIKS TURTINGAS BUFETAS, LOTERIJA, ir kitos įvairenybės.

Šokiams gros geras orkestras.
Pradžia 7 val. vakaro.

T. P. Šaulių Kuopos parengimų komisija.

Vaikų darželis, vedamas Nekalto Prasidėjimo seserų, tebeveikia dar senose patalpose, 46 Delaware Ave., tel. LE. 4-5773.

LIET. VAIKŲ NAMŲ STATYBOS FONDUI AUKOJO:

$30 R. Grigoniai;
Po $25 — M. P. Kučinskai, J. Aneliūnas, M. Bukauskas;
$20 — K. Činčius;
$10 — Pr. Krilavičius;
Po $5 — J. B. Birgiolas, E. Stungurys, L. Miniotienė, Sakevičius, J. O. Petrauskas, T. V. Užupis, V. Aušrotas, J. V. Margis, L. Norvaiša, J. Kriščiūnas, V. Stukas, A. V. Tarvydai, V. A. Kryžanauskas, S. Butkevičienė, J. E. Račkauskas, B. Saulėnas, V. Urbonas, S. Jancevičius, J. Rupkalvis, J. Vaskevičius, K. Laurušaitis, I. J. Baltakiai, V. Rukšytė, I. J. Nacevičius, A. Pilipavičienė, A. Liudžius, V. Butrimas;
$4 — K. Rukšienė;
Po $3 — E. Jonutienė, J. A. Leiberis, T. O. Krasauskas; S. S. Minitai;
Po $2 — B. O. Vilimas, O. M. Genautis, Zalacėnas, Tamulionis, A. Kairys, I. Puras, M. Jurumas, S. Andriukas, A. Bernotaitis, K. Činčikas, P. Steponauskas, J. Bandza, A. Margevičienė, S. Petrulienė, J. Uogintas, M. Petronis, Braziukas, Augėnas, N. Juknevičius, B. M. Abromaičiai, J. Ramanauskienė, B. A. Arūnas, B. Žutautas, J. V. Samulevičius, L. M. Galinauskas, kun. B. Pacevičius, P. Besasparis, A. Kalūza, O. Ivaška, J. K. Rugys.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū. Teatlygina jums Dievas šimteriopai.

Nek. Pr. Marijos seserys.

PRASIDEDA MOKSLO METAI

Visose pradžios ir vidurinėse mokyklose mokslas Kanadoje prasideda, kaip ir kasmet, pirmą dieną po Darbo dienos. Kadangi šiemet Darbo diena išpuola rugsėjo 7 d., pirmadienį, tai pamokos mokyklose prasidės antradienį, rugsėjo 8 d.

Liet. šeštadieninė mokykla

Toronto lietuvių šeštadieninės mokyklos mokytojų ir tarybos narių posėdis šaukiamas antradienį, rugsėjo 8 d., 7.30 val. vak. Prisikėlimo par. klebonijoje.

Mokslo metai prasidės rugsėjo 12 d. toje pačioje mokykloje.

NUVYKTI LENGVIAU NEGU GRĮŽTI

Toronto lenkų komunistų sferose gerai pažįstamas ir jų laikraščio "Kronika" bendradarbis P. Pawlowski pereitą pavasarį išvyko Lenkijon kaip repatriantas. Jam ten betgi nepasisekė, nes butą jam paskyrė Starochowicuose, kur jam siūlomas darbas buvo nepriimtinas, o jo pasirenkamuose miestuose — Lodzėje, Poznanėje, Vroclove arba Štetine jam nesutiko duoti buto. Tada Pawlowskis nusprendė grįžti Kanadon, bet nei jis, nei jo žmona anglė nebeturėjo pasų. Po ilgo klabenimo įstaigose jis surengė demonstraciją. Prieš užsienių r. ministerijos rūmus Varšuvoje jis su žmona ir su vaikais pasirodė iš priekio ir iš užpakalio pasikabinę kartonus su užrašais, kurie skelbė, kad jie esą kanadiečiai, norį iš Lenkijos išvykti ir prašą grąžinti pasus. Pastebėję juos taip bevaikštančius, užsienių r. ministerijos pareigūnai įsivedė juos vidun, nuėmė jų plakatus ir paleido užtikrinę, kad per dvi savaites jų reikalas būsiąs sutvarkytas.

Kai praėjo ir tas laikas, o šeimos reikalai buvo tokie pat, Pawlowskis pasiuntė visą istoriją nupasakojantį laišką "The Manchester Guardian Weekly", iš kurio persispausdino Toronto "Globe and Mail".

Ar po to jų padėty kas nors pasikeitė, sunku pasakyti, bet istorija labai įsidėmėtina visiems, kurie nori persikraustyti už geležinės uždangos. Lenkijoje, tiesa, dėl demonstracijos nenukentėjo, bet tegul pabandytų kas nors panašiai pademonstruoti S. Sąjungoj ar jos okupuotuose kraštuose. Žinoma ne taip būtų praėjusi tokia demonstracija ir priešgomulkinėje Lenkijoje.

Sukūrusius lietuvišką šeimos židinį
p-lę CELESTINĄ GRICIUTĘ
ir
p. PETRĄ MIKŠTĄ
sveikina ir linki geriausios sėkmės.
I. A. Raškevičiai.

Kanados Raud. Kryžius šaukiasi pagalbos. Toronto ligoninėse pradeda stigti kraujo. Tai gresia didelė katastrofa. Paprastai atsargų buvo laikoma 1.000 kvortų. Dabar vasaros atostogų metu atsargos yra sumažėjusios iki 200 kvortų. Raud. Kryžius kviečia galinčius aukoti savo kraują. Tai galima atlikti betkurioje ligoninėje, kur kiekvienam bus išduotas kraujo aukotojo pažymėjimas.

VAKARINIAI KURSAI UNIVERSITETE

Ir šiemet Toronto universitete yra organizuojami vakariniai pramonės bei verslų kursai. Iš kiekvienos srities bus po 20 paskaitų su diskusijomis. Dėl to kiekvienos srities kursantų skaičius yra ribotas.

Kursų lankytojams bendro išsimokslinimo laipsnis nėra nustatytas. Reikės tik nurodyti, kokį klausytojas turi teoretinį ar praktinį patyrimą savo pasirenkamoje šakoje. Kursus baigiant egzamenų nedaroma, bet norintieji gali laikyti ir gauna atitinkamą pažymėjimą. Kursų mokestis nuo $15 iki $40.

Užsirašyti galima raštu arba asmeniškai, kartu įmokant ir visą mokestį. Kursų adresas: Division of University Extension, Room 207 — 65 St. George St., Toronto 5, Ont.

Ten pat galima asmeniškai registruotis darbo dienomis nuo 9 val. r. iki 5 val. p.p. Vakarais interesantai bus priimami St. George ir College g. kampe Walberg Building rugsėjo 28 d., pirmadienį, 7.30-9 val. vak.

Kursai prasidės spalio 5 d.

Klasinio baleto studija

Z. Orentienės lietuviškoji klasinio baleto tsudija žengia jau į trečiuosius metus. Sekmingo darbo ir gražaus lietuviškosios visuomenės įvertinimo paskatindedant mšutG ta Z. Orentienė, N. Eižinaitei talkininkaujant, pasiryžo šią studiją dar praplėsti įvesdama šiais metais naują klasę.

Pamokos Lietuvių Namuose pradedamos rugsėjo 15 d. Mokiniai registruojami jau dabar. Į šią studiją priimami berniukai ir mergaitės nuo 7 m. amžiaus. Registruotis prašoma: 996 Dundas St. W. pas studijos administratorių, tel. LE. 6-8841. Ten pat galima gauti ir platesnių šios studijos reikalais informacijų.

Studijos administracija.

Parduodamas namas

Rusholme Rd., netoli College, 9 kambarių, gerų plytų, kvadratinis planas, puikus nuomavimui, $3.000-$4.000 įmokėti. Namas parduodamas išvykstant į Ameriką. Telefonas LE. 3-6840.

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE. 4-1403
TORONTO

Važiavimo mokykla WALDI
859 COLLEGE ST. LE. 2-5461
Lietuvis instruktorius
Kaina $1.50
Automatinės ir standartinės mašinos.

Šiemet jau dešimtą kartą lietuviams gerai žinoma Walter Koppel krautuvė, 609 Yonge St., Toronto, turi išstačiusi C.N.E. savo skyrių, tik jau naujoje vietoje, po Granstandu, Music Bldg. rytinis įėjimas. Išstatyti dovanoms tinką dalykai su lietuvių, latvių ir estų tautiniais papuošimais. Taip pat importuoti iš įvairių kraštų įvairūs dalykai.

Lankytojus nustebins puikūs gintarai iš Baltijos jūros. Įdomus "jaunosios" skyrelis su vedyboms skirtomis puikiomis dovanomis. Čia matysite daugybę pasiūlymų dovanų pirkimo problemai išspręsti. Taip pat pamatysite pirmą kartą Kanadoj išstatytus žymiausių vokiečių firmų Rosenthal porceliano gaminius, WFM gaminius, Offenbacker odos išdirbinius, puošnias lėles, sidabro papuošalus, austus ir megztus tekstilės gaminius ir daugybę kitų garsių daiktų.

Ši foto nuotrauka — tik kampelis išstatytų gaminių.

HONEY HARBOUR

ant salos, 400 jardų nuo kranto parduodami 7 sklypai ir du vasarnamiai su elektra. Ant kranto 2 mašinom vieta, prieplauka ir 10 sklypų.

Telefonas AM. 1-6539

Dėmesio, naujai atidaryta krautuvė!

BLOOR BARGAIN TEXTILE

973 Bloor St. West. Tel. LE. 6-5037
(prieš Ukrainska Knyha siuntinių b-vę).

Didelis pasirinkimas medžiagų vyr., mot. ir vaikiškiems rūbams, siuntiniams į tėvynę, ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

nepamirškite užsukti lietuviškon dovanų, suvenirų ir įvairių reikmenų krautuvėn
„The Times"
1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547
J. BERŽINSKAS
Užsakymai priimami ir paštu.

MONTREAL, Que.

Rugsėjo 8-ji švenčiama šį sekmadienį. Ta proga Montr. Liet. Bendruomenės valdyba užprašė šv. Mišias 11 val. už Lietuvą, už jos laisvę ir nepriklausomybę. Šventėje dalyvauja organizacijos su savo vėliavomis.

Tėv. S. Kulbis, SJ, išvyko su prancūzais skautais vyčiais įdomiai kelionei po įvairius kraštus. Kelionę atliks automobiliais ir pėsti. Yra numatę aplankyti taip pat ir Kubą. Gal būt ir Fidel Castro.

Praeitą savaitę Montrealy lankėsi kun. J .Bulaitis. Aplankė savo gimines pp. Vileniškius ir A. Zakarevičiūtę. Aną sekmadienį AV bažnyčioje talkininkavo kan. Z. Ignatavičius, svečias iš Brazilijos, kuris vieši pas savo brolį Bronių ,turintį gražų ūkį prie Champlain ežero.

Kun. Bunga, kurį daugis pažino, Vokietijoje susirgo. Jei kas norėtų jam pagelbėti, p. Staškevičienė mielai tarpininkauja aukų parsiuntimui. Jos adresas: 658 — 2nd Ave., Verdun. telefonas PO. 9-1557.

Montr. lietuviškųjų mokyklų tėvų komitetas praneša, kad tradicinis rudens balius šeštadieninių mokyklų naudai įvyks spalio 3 d., šeštadienį. Jau nuo rugsėjo mėn. pradžios komisija pradės rinkti fantus baliaus loterijai. Tautiečiai kviečiami prisidėti aukomis. **J. P.**

Anglų kalbos kursus ir šiemet organizuoja International Institute of Metropolitan Toronto, dabar jau naujose savo patalpose — 709 College St. (tarp Montrose ir Crawford). Kursai prasidės rugsėjo 8 d. Bus trys klasės—pradedančių, vidurinė ir pažengusių. Pamokos vyks šiokiadieniais dviem pamainom: 8.30 - 11 val. rytą ir 12 - 2.30 val. p.p. Registracija rugsėjo 8 ir 14 d.d. 8.30 val. rytą.

L. Valiukevičiui yra laiškas iš Winnipego. Atsiimti "TŽ" administracijoje.

Gudų Sąjungos Kanadoje vicepirmininkas K. Akula Toronto dienraščiui "Star" parašė laišką dėl prof. Paul Fox straipsnio apie nūdienę Lenkiją (VII. 29.), kuriame buvo pastebėta, kad Lenkijos tragedija glūdi tame, jog ji esanti tarp dviejų agresyvių kaimynų — Vokietijos ir Rusijos. Akula savo laiške, išspausdintame "Star" rugpiūčio 24 d. laidoje, teisingai pastebi, kad Lenkija nėra tarp Rusijos ir Vokietijos, kad tarp Lenkijos ir Rusijos gyvena dar 20 milijonų gudų ir 40 milijonų ukrainiečių ir su Rusija Lenkija susisiekė tik dėl to, kad buvo okupavusi gudų ir ukrainiečių žemes. Toliau Akula primena, kad tos tautos kartu su lietuviais iki 18 amž. pabaigos turėjusios savą stiprią valstybę — Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją. Tik dėka įvairių lenkų machinacijų bei unijos šių kraštų diduomenė buvusi aplenkinta ir 1921 m. lenkai kartu su bolševikais pasidalinę Gudiją bei Ukrainą. Dėl to lenkų pretenzijos į šiuos kraštus neturį istorinio pagrindo. Dabartinės Lenkijos nelaimės tesąs vaisius jos agresyvios politikos.

Be abejonės, teisingai pasakyta.

VIEŠA PADĖKA

Išnuomavę restoraną "Rūta" nuo š. m. rugsėjo 1 d., visiems mūsų gerb. klijentams reiškiame nuoširdžią padėką.

994 Dundas St. W.
"RŪTA" RESTORANO SAVININKAI IVANAUSKAI.

Lisabona. — Buvęs Kubos diktatorius Fulgencio Batista iš Dominikonų respublikos persikėlė gyventi į Portugalijos Madeira salą.

KRAUTUVĖS DARBUI reikalingas prityręs darbininkas — vyras arba moteris. Atlyginimas vyrui $65, moteriai $45 savaitei. Dirbti 5 dienas savaitėje. Parkside Meat Market, 335 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1258.

IEŠKOMA SENUTĖ prižiūrėti 2 mergaitėms 4-6 metų. Duodamas pilnas išlaikymas. Kreiptis vakarais po 6 val. 65 Northcote Ave., tel. LE. 4-7328.

Išnuomojami 2 kambariai su baldais ar be baldų, III augšte. Yra garažas Tel. LE. 3-7386.

Išnuomojamas didelis kambarys ir didelė virtuvė su baldais ar be baldų. High Park rajone. Tel. RO. 2-0455.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė be baldų, ir vienas kambarys su baldais. Tel. RO. 7-5652, skambinti po 4 val. p.p.

PARDUODAMA mažai vartota lova ¾ pločio. Tel. LE. 4-8056.

SKUBIAI IR PIGIAI PARDUODAMAS NAMAS 28 McKenzie Cres. Skambinti savininkui RO. 6-0811.

MILNES FUEL OIL CO.
atstovas
VYTAUTAS AUŠROTAS
sudaro alyvos sutartis, priima užsakymus alyvos krosnims įstatyti ir visų rūšių anglių pristatymui.
Skambinkite: LE. 5-0527

Katalikų mokyklų vadyba Montrealyje paskelbė, kad dėl polio epidemijos mokslo metai bus pradedami viena savaite vėliau. Protestantų mokyklų komisiia mokslo metus mokyklose įsakė pradėti normaliai — rugsėjo 9 dieną.

DLK VYTAUTO NEPR. KLUBO INFORMACIJA

Klubo Pašalpinės Draugijos reikalai:

a. nario mokesčiai, kaip konstitucija reikalauja, turi būti laiku sumokėti. Tris mėnesius praleidus nuo apmokėto termino narys yra suspenduojamas. Šešis mėnesius mokesčių nesumokėjus narys automatiškai iš draugijos yra šalinamas.

Šios taisyklės yra labai griežtos. Iki šiol didesnio suspenduotų narių skaičiaus nebūdavo. Bet dabar padėtis pasikeitė. Jau š.m. rugpiūčio 26 d. posėdžiui buvo pristatytinet 8 nariai suspenduoti. Liepos 1 d. posėdyje buvo suspenduoti 6 nariai.

Valdyba ir bordirektoriai supranta, kad vasaros laiku žmonės savaitgaliais iš miesto išvažiuoja. Pašalpinės darugijos susirinkimus, kad nesutrugdytų išvykų, daro kiekiveno mėnesio pirmojo ketvirtaidenio vakare.

Siuo savo pranešimu valdyba kviečia visus narius rūpestingiau sekti savo mokėjimų terminus ir jų neužvilkinti.

b. Priėmimo sąlygos: Valdyba ir bordirektoriai nuoširdžiai kviečia visus ir visas, be jokių skirtumų, stoti kluban, įsijungti jo aktyvion veiklon, išugdyti jį į kultūrinį ir ekonominį stiprų vienetą. Priėmimo amžius pašalpinėn draugijon nuo 16 iki 50 m. Šios ribos draugijon priimant peržengti jokiu būdu neleidžiama.

Visai neesniai valdyba ir bordirektoriai, nors labai apgailestaudami, turėjo atsisakyti trijų gerų, teisingų ir nuoširdžių lietuvių, vien del to, kad amžiaus riba buvo peržengta nors ir tik kelis mėnesius.

c. Nariai-šėrininkai, kaip įstatai reikalauja, privalo priklausyti ir pašalpinei draugijai. Dėl kurių nors priežasčių, dažnai ne dėl savo kaltės, pašalpinei draugijai nepriklausą, turės mokėti po 25 centus mėnesinio mokesčio nuo kiekvieno turimo šėro. Toks konstitucijos reikalavimas. Valdyba jį privalės pildyti.

d. Nariai-šėrininkai, dėl kurių nors priežasčių pašalinti iš draugijos (pašalpinės), netenka ir visų teisių, kurias turi nariai - šėrininkai. (Pvz. negali būti renkami į valdomuosius organus ir pan.).

Dar kartą kviečiame visus narius ir nares aktyviau ir rūpestingiau dalyvauti klubo veikloje, lankyti susirinkimus, sekti nutarimus, mokėti laiku nario mokesčius. Taip pat stengtis visiems ugdyti klubo veiklą, prirašant kuo daugiau naujų narių.

Taip pat svarbu

Klubas, labai geromis sąlygomis, išnuomoja klubo restoraną - užkandinę. Leidimai visi yra parūpinti. Prie jos dar duodama teisė naudotis pajamomis ir iš rūbinės.

Seniau šis restoranas, kuomet buvo nuolatinis savininkas, duodavo gražias pajamas. Reikia tikėtis, kad ir dabar, atstačius jo veikimą į normalią padėtį, pajamos būtų nemažesnės. Klubo valdyba ir bordirektoriai yra užinteresuoti, kad šis restoranas būtų lietuvių rankose. Neatsiradus lietuviui, nors ir apgailestaudama, klubo vadovybė būtų priversta jį perduoti kitiems asmenims.

Kadangi šis restoranas veikia tik savaitgaliais (penktadienių vakarais, o taip pat šeštadienio vakare bei sekmadienį), tai ir dirbantieji kitur gali imtis šio biznio, bandyti savo laimę. Tik reikia turėti kantrybės, kol vėl bus išdirbtas biznis kaip ir pirmiau, o iš patirties žinoma, kad pajamos bus su kaupu atpildomos už įdėtą darbą.

Dėl restorano rimtai užinteresuoti kreipkitės į klubo pirmininką J. Džiaugį, tel. PO. 7-3647.

Pašalpinės Draugijos susirinkimas, normaliu laiku, šaukiamas spalio 4 d., 2 val. p.p. klubo patalpose.

Tuomet jau pradėsime žiemos sezoną. Nuo šios datos visi susirinkimai pašapinės draugijos bus šaukiami kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 2 val. p.p.

Narius kviečiame ir prašome atsivesti ir svečių, kuriuos įrašykite į klubą nariais. Rūpinkimės visi, kad mūsų šeima augtų kiekybe ir kokybe. **Valdyba.**

Lietuvių Darbininkų Draugija Montrealyje praneša, kad šios vasaros piknikai - gegužinės dar nėra užbaigtos. Artimiausiu metu, atsiradus daugiau grybų, draugija paskelbs datą savo šios vasaros sezono uždarymo ir grybavimo konkurso gegužinės.

Buvusi gegužinė liepos 12 d. mielų Vizbarų ūkyje, pavyko labai gražiai. Davė ir pelno, kuris yra draugijos kasoje ir laukia kilnių tikslų.

Ta proga dragija nuoširdžiai dėkoja savo rėmėjams ir nariams šios gegužinės mecenatams, kurių dėka buvo galima padaryti tokią puikią ir gausią loteriją.

Rėmėjų tarpe su stambesnėmis sumomis pasirodė Alb. Norkeliūnas, Jakubka, K. Sagaitis, Toliušis, Džiaugis, J. Rimkus, Matulis, Staniulis, Bakanavičius, Petronis, Bernotas, Gražys, Petrauskas, Mačionis, Jodelis, Januška, Vilimas, Kynai ir kiti.

Visiems ir visoms nuoširdus lietuviškas ačiū.

Pirmą rudens pasirodymą draugija rengia AV parapijos salėje lapkričio 7 d. Atvyks D. Kuraitis, kuris yra lankęsis daugelyje kraštų ir Sovietų Sąjungoje. Čia jis parodys filmus darytus Sov. Sąjungoj, Lenkijoj ir kitur už geležinės uždangos. Bus progos išgirsti šio garsaus lietuvio keliautojo gyvu žodžiu perduodamus įspūdžius, o vėliau, tą patį vakarą, ir pamatyti ekrane kaip yra "pralenkusi" Ameriką šio 20-jo amžiaus vergų valstybė — Sovietų Sąjunga.

Jau dabar draugija kviečia visus Montrealio ir apylinkės lietuvius lapkričio 7 d. atvykti į Aušros Vartų parapijos salę.

Laukiame visų.

Liet. Darbininkų D-ja Montrealyje.

Per pirmą 1959 m. pusmetį turėjome pardavimų už $694.085.00. Reikalui esant atiduokite jūsų nekilnojamą turtą mūsų įstaigai pardavimui.

District Estate Brokers,
P. Adamonis VI. 2-8501.

DISTRICT ESTATE BROKERS
177 Sherbrooke St. W.
VI. 2-8501

D. N. Baltrukonis	CR. 6-5075
F. Yasutis	LA. 2-7879
A. Markevičius	CR. 9-9793
A. Budriūnas	RA. 2-8035
P. Adamonis	RA. 2-2472
P. Baltuonis	LA. 6-2084
Pr. Rudinskas	HU. 1-2957

Sekite mūsų skelbimus apie paskirus objektus 'NL', 'TŽ', 'Star', 'La Press'.

TAUPYK, SKOLINKIS savo kredito kooperatyve "LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui

"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.

Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys

1611 Bloor St. W. - - Toronto, Ont.

TELEFONAI: LE. 6-2738, LE. 6-2664. Vakarais — HU. 9-1543

INDIAN RD. - GRENADIER
4 šeimų namas nepaprastai gerame stovyje, garažai, pajamos $157.00 mėnesiui. Dėl smulkesnių informacijų skambinti AL. GARBENIUI.

BLOOR - EUCLID
$17.800 pilna kaina, įmokėti $4.000, 8 kambariai, 3 moderniškos virtuvės, 2 vonios. Vandeniu alyva šildomas, garažui vieta. Pajamos $165.00 mėnesiui ir savininkui butas.

LAIVELIŲ NUOMAVIMO BIZNIS
20 laivelių, 12 motorų, didelis sklypas su dviem pastatais, prie Georgian Bay ežero ir Trans-Canada kelio. Viso pajamų 1958 metais $6.500. Prašoma kaina $12.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.